

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.
letu 8/št. 84-85
december 2012–januar 2013
www.bukla.si
Ker zgodbe navdihujejo ...

Portret: dr. Zmago Šmitek; dr. Ali Žerdin o knjigah v svojem življenju; Knjiga meseca dr. Mance Košir; Nagrajenci 28. SKS

buklaplus

Naslovna intervjuja: (str. 26–30)

**dr. Mladen Dolar in
dr. Slavoj Žižek**
o svojih novih knjigah

Preberite tudi:

Prevedeno leposlovje med Marokom in Afganistanom
Pregled stvarne literature v letu 2012

Naslednja številka Bukle morda izide februarja 2013.

OPERA
BALET
LJUBLJANA

SLOVENSKO NARODNO GLEALIŠČE

SEZONA 2012/2013

G. Puccini:
LA BOHÈME,
opera

A. Adam, D. Coleman:
GISELLE,
balet

G. Verdi:
TRAVIATA,
opera

P. I. Čajkovski:
HRESTAČ – BOŽIČNA ZGODBA,
balet

R. Wagner:
LETEČI HOLANDEC,
opera

P. I. Čajkovski:
TRNULJČICA,
balet

G. Verdi:
NABUCCO,
opera

H. S. Loevenskjold:
SILFIDA,
balet

A. Foerster:
GORENJSKI SLAVČEK,
opera

B. Martinů:
KDO JE NAJMOČNEJŠI NA SVETU?,
balet za otroke

J. Ch. Bach:
AMADIS DE GAULE,
baročna opera

Blagajna Opere
T: 01/241 59 59,
01/241 59 60
M: 031 696 600
www.opera.si

IZDAJATELJ

UMCo, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39, Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: dr. Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Pomočnica urednika: Vesna Paradiž
Jezikovni pregled: Tine Logar

Pisci: Ana Geršak, Ajda Janovsky,
Maša Ogrizek, Vesna Paradiž, Jure Preglau,
Renate Rugelj, Samo Rugelj, Kristina Sluga,
Tina Škrajnar Petrovič, Žiga Valetič,
Eva Vrbnjak

Gostujoči pisci: Sašo Dolenc, Adrian Kert,
Andrej Koritnik, Manca Košir, Kristina Picco,
Mitja Rotovnik, Dušanka Zabukovec,
Ali Žerdin

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Vesna Paradiž
Grafična priprava za tisk in tisk:
Schwarz Print d. o. o., Ljubljana
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31, GSM: 041/670 666

Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva.

Naslovnica Bukle je nastala v prostorih Sloven-
ske kinoteke, za kar se jim lepo zahvaljujemo.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezav

bukla

Brezplačna revija o dobrih knjigah.

Izdajo Bukle je sofinancirala Javna
agencija za knjigo Republike Slovenije.

buklaplus

www.bukla.si

www.
knjige
no
trigu.si

PREMIERA

Samo Rugelj razmišlja

Gozd, to niso samo kubiki!

Tokratna *Bukla*, zadnja letošnja številka, je dvojna po obsegu iz preprostega razloga: da bi se kupilo (in podarilo) več knjig. Naj pojasnim podrobneje.

November in december sta za založnike poleg maja in junija prodajno daleč najpomembnejša meseca. To sta meseca, s katerima se rešuje sezono in poskuša izravnati letno bilanco. V tem obdobju se poskuša prodati vsaj toliko knjig, da bo izkupiček omogočil nadaljnje poslovanje, nadaljnje izdajanje knjig. Tradicionalni knjižni sejem ima v tej zgodbi vse pomembnejšo vlogo, zato je bilo seveda logično, da se je poskušalo že pred leti z njegovo časovno umestitvijo pozitivno vplivati tudi na letni vrhunec kupovanja knjig. Začetku knjižnega sejma smo v zadnjih osmih letih, odkar izhajamo, sledili tudi v našem uredništvu z izdajo zadnje številke *Bukle* v kolektorskem letu. Letos je prišlo do tega, da bi v skladu z našim naravnim ritmom izhajanja (prvo sredo v mesecu), morali »sejemska« številka narediti samo dva tedna pozneje, kar seveda ni imelo kakega posebnega smisla in niti teoretičnih, kaj šele praktičnih možnosti za realizacijo, zato je zdaj pred vami dvojna številka.

Ali dvojni obseg pomeni, da gre založništvu tako presneto dobro, da si lahko privoščijo toliko oglaševanja knjig? Na žalost temu ni tako. Dvojni obseg *Bukle* dejansko pomeni, da se slovenski založniki zavedajo, da morajo v tem zaključnem obdobju leta res prodati veliko svojih knjig.

Zadnjič sem gledal televizijsko oddajo, v kateri so najbogatejši Slovenci razlagali, kako smo vsi del globalne ekonomije, kako mora biti celo kmet, ki v sosednji dolini prideluje korenček, konkurenčen kitajskemu korenčku iz kake od njihovih provinc. Čeprav se ne strinjam niti s tem, sam namreč veliko raje kupim in pojem koren iz domače pridelave, saj za razliko od kitajskega vsebuje avtohtnost zemlje, na kateri živim, to še manj velja za slovenske knjige, ki se lahko prodajajo samo tistim, ki govorijo slovensko. Presenetilo me je, kako celo nekateri najbogatejši Slovenci ne razumejo, da obstajajo unikatno slovenski proizvodi, za katere skrbijo tisti, ki so se v življenju večinoma odpovedali večjim podjetniškim ambicijam tudi zato, da delajo nekaj, kar je neposredno povezano z ohranitvijo živosti slovenskega jezika.

Vsi na srečo ne razmišljajo tako. Imam znanca, moža Renatine najboljše prijateljice, diplomiranega fizioterapevta, ki ima skoraj čudežne sposobnosti sanirati razne (športne) fizične poškodbe. Po študiju se v okviru svoje prakse že dolgo udeležuje izobraževanj po vsem svetu in prav tako pozornost kot fizičnemu zdravljenju posveča tudi psihološkim vidikom bolnika. Zdravi sicer fizične poškodbe, a ima ves čas na umu tudi psihično stanje človeka, ki ga zdravi. S tem hočem povedati, da ima psihološke in duhovne kanale ves čas odprte.

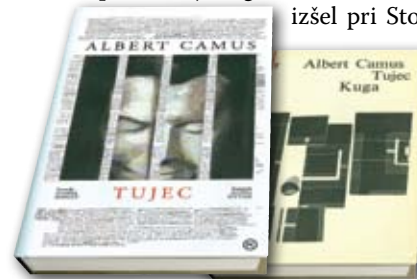
Ko je poleti izšla moja knjiga *Delaj, teci, živi*, so prišli na družinski obisk. Seveda smo jim knjigo želeli podariti, a je samo odkimal s prstom. Pogledal je na zadnjo stran knjige, kjer je videl, da stane nekaj manj kot sedemnajst evrov. Iz denarnice je na mizo položil dvajset evrov in z roko nakazal, da noče preostanka denarja. »Trebja je podpreti energijo, s katero si naredil ta projekt. Trenutno lahko to naredim samo z denarjem.«

Knjiga ni samo fizični proizvod (podobno nam je pred leti rekel gozdar, ko nam je dal ključke lovske kočice za večdnevno zabavo, da gozd niso samo kubiki [lesa]). Knjiga je koncentrat psihične energije avtorja in prizadevanj založnika, da do končnega uporabnika prenese njeno sporočilo v čim boljši obliki. Če si končni uporabnik knjigo samo izposodi, ne pa tudi kupi, potem samo posrka sporočilo brez neposrednega vračila. Na dolgi rok samo enosmerna izmenjava energije seveda ne pelje nikamor. Najbolj preprost način, da se končni uporabnik knjige oddolži avtorju in založbi, je pač ta, da knjigo kupi.

Ali če obrnem drugače: če ste eden od rednih bralcev *Bukle* in se je vsakič veselite ter razmišljate, kako dobro je, da se da brezplačno dobiti tak vsakomesečen pregled knjig, potem se morate zavedati, da *Bukla* lahko izhaja samo tako, da jo poleg Javne agencije za knjigo podpirajo tudi založniki preko oglaševanja v njej. Založniki pa živijo od prodaje knjig, kar pomeni, da je najbolj enostaven način, da se jim oddolžite za to, da *Bukla* obstaja, pač ta, da kupite kako njihovo knjigo. Zdaj je pravi čas za to, predpraznični čas, ko obdarimo svoje najbližje.

Knjige so unikatne v tem smislu, da jih je res veliko različnih in da lahko za prav vsakega najdeš ravno tako, ki mu je pisana na kožo in lahko doda nekaj novega njegovemu življenju ali delu. Če hočete komu dejansko nekaj podariti, kar naj bi imelo poleg fizične še kako drugo nematerialno vrednost (kar je v osnovi pomen tesnih medsebojnih odnosov, zaradi katerih si potem v tem času tudi podarjamo darila), potem je knjiga najboljša izbira z najdaljšim rokom trajanja.

Nedavno mi je prišel pod roke novi prevod *Tujca* Alberta Camusa, ki me je pritegnil že zato, ker ga je opravila Suzana Koncut. Ko se je namreč prejšnjič lotila ponovnega prevoda klasike (*Gospa Bovary*), je zanj dobila Sovretovo nagrado. Zdelo se mi je zanimivo primerjati prevoda, zato sem iz knjižne omare izbrskal prvo izdajo tega romana v slovenščini, ko je

izšel pri Sto romanih leta 1965, leto dni pred mojim rojstvom. Začel sem primerjati stavke med seboj in si v mislih ponavljati njihov zven, ko se mi je pri stari izdaji obrnilo nekaj strani nazaj, k spremni študiji dr. Janka Kosa. Videl sem, da so nekatere strani precej podčrtane z rdečo, in v trenutku sem se spomnil očetovega rdečega svinčnika, s katerim je to vedno počel. Začel sem brati, kaj je podčrtal, kaj ga je, morda še pred mojim rojstvom, vznemirjalo pri Camusovi filozofiji absurda. Odnoslo me je v drug svet in drug čas ter me potegnili v vrtinec literature in spominov.

Kaj takega lahko naredi samo knjiga. Fizična, stiskana knjiga. Kajti knjiga je res še vse kaj drugega kot papir, na katerem je natisnjena. Srečno!

foto: Borut Krajnc

NOVO IZ ZBIRKE KODA NA PRIHAJAJOČEM KNJIŽNEM SEJMU!

Izide
20. decembra!

Prednaročila
s popustom
le v času
sejma!

FRAGMENTI PREDOKRATIKOV

(ur. Gorazd Kocijančič)

Izvori filozofije in znanosti zahodne civilizacije v treh knjigah, integralni prevod po klasični Diels-Kranzovi izdaji, prvič v slovenščini! Epohalno delo, ki prinaša več kot 2200 strani dvojezičnih tekstov (slovensko in starogrško ali latinsko) in bogat spremni aparat je plod dela devetih vrhunskih prevajalcev-filologov in filozofov (D. Benko, Ž. Borak, J. Ciglenečki, I. J. Fridl, M. Horvat, G. Kocijančič, D. Movrin, B. Vežjak, S. Weiss in F. Zore).

Tri trdo vezane in razkošno opremljene knjige v ličnem ovitku lahko samo v času knjižnega sejma ugodno prednaročite za le 149 EUR! (cena po izidu: 179 EUR)

Knjiga, ki sodi na knjižno polico vsakega intelektualca!

Obiščite nas na **KNJIŽNEM SEJMU**
(20.-25. november v Cankarjevem domu)
na stojnici Študentske založbe v Prvem preddverju
(P-06) in izkoristite ugodne sejemske knjižne nakupe
s **popusti do 60%!**

Izbirate lahko med pestrim naborom naslovov od
2 EUR naprej, popust pa vam nudimo tudi na vse knjižne novosti
naše založbe!

ZMAGO ŠMITEK:

Poetika in logika slovenskih mitov. Ključi kraljestva

Težko pričakovano nadaljevanje razprodane knjižne uspešnice slovenskega etnologa dr. Zmaga Šmitka **Slovenska mitologija**. Nova knjiga prinaša nadgradnjo in dopolnitev prve knjige, opremljena pa je z več kot 130 enotami slikovnega gradiva, ki ga je avtor zbiral več let. Knjiga bo navdušila tako poznavalce kot ljubitelje mitoloških tem!

DARJA KOTER:

Zgodovina slovenske glasbe

Dvodelna monografija o zgodovini slovenske glasbe je novo delo te vrste po dolgih letih. V dveh knjigah: **Slovenska glasba 1848-1919** ter **Slovenska glasba 1919-1991** avtorica razvoj slovenske glasbe prikaže v soodvisnosti od vsakokratnih družbenih oziroma družbeno-političnih sprememb. Delo predstavlja dragocen pregled za vse, ki jih slovenska glasba zanima profesionalno, študijsko ali zgolj ljubiteljsko.

BERNARD NEŽMAH:

Časopisna zgodovina novinarstva na Slovenskem (1797-1989)

Kdaj so nastopili prvi avtorsko podpisani članki? Kakšna je bila vloga cenzure? Kakšne so vzporednice z današnjim novinarstvom? Odgovore na ta in še mnoga druga vprašanja bralec dobi v več kot izčrpnem rezultatu Nežmahovih zgodovinskih, socioloških in komunikoloških raziskav.

Klateži Dharme

Jack Kerouac
prevod: Julija Potrč
Cankarjeva založba,
zbirka Moderni klasiki,
2012, t. v., 232 str., 27,95 €, JAK

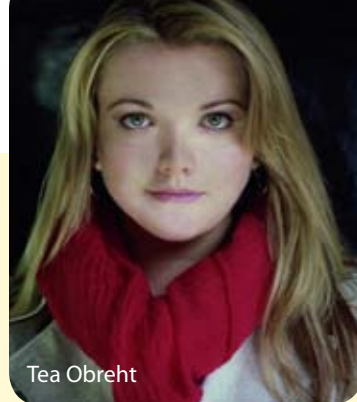
Jack Kerouac

Kerouaca (1922–1969), ameriškega pisatelja in pesnika francoskih korenin, poeta ceste in potepanja, najbolj poznamo po njegovem romanu *Na cesti* (1957), ki je bil do zdaj edino njegovo delo, prevedeno v slovenščino v vseh njegovih različicah, končno pa je po desetletjih zapletov dobil tudi svojo filmsko priredbo. *Klateži dharme* so »potepuški«, delno avtobiografski roman, ki je izšel leto pozneje, z resničnimi osebami (in tudi spremenjenimi imeni) kot glavnimi junaki. Njegova osrednja lika sta pripovedovalec in pisatelj Ray Smith, ki se spoprijatelji s pesnikom, mislecem in neverjetno inspirativnim zenbudističnim klatežem Japhyjem Ryderjem (osnova zanj je bil še živeči pesnik Gary Snyder). Potem pa skupaj filozofirata in se potepata naokoli ter se še z enim prijateljem namenita osvojiti visoko goro Matterhorn v Sierrri Nevadi, izkušnja pa pripovedovalca spodbudi, da se odloči prihodnje poletje sam preživeti kot varuh pred požari v enem ameriških naravnih parkov. Hvalnica samoti in potepanju, hkrati pa bistro in intenzivno izpisan roman (s spremno besedo Andreja Blatnika), ki dokazuje, da bi Kerouac v slovenščini zaslužil še kak roman (predlagam *Big Sur*). > SAMO RUGELJ

Tigrova žena

Tea Obreht
prevod: Dušanka Zabukovec
Mladinska knjiga, zbirka Roman,
2012, t. v., 368 str., 32,96 €

Tea Obreht

Redkokdaj se zgodi, da bi prestižno žensko nagrado Orange dobila avtorica za prvenec. Še redkeje, da je stara samo 25 let in da angleščina ni materni jezik. In, seveda, prvič je, da je to nagrado prejela avtorica, ki je rojena na območju bivše Jugoslavije. Tea Obreht,

rojena kot Tea Bajraktarević leta 1985, je bosansko-slovenskega porekla, rano otroštvo pa je preživela v Beogradu, dokler se ni leta 1992, ko se je začela vojna, z družino preselila v Egipt, potem pa naprej v ZDA, medtem ko se je njen dedek vrnil v Beograd. Še preden je leta 2006 umrl, je Teo na smrtni postelji prosil, naj piše pod njegovim priimkom Obreht (bil je slovenskega porekla). Dedek, neimenovana balkanska dežela, prefinjena družinska zgodba, ki ima tudi mistične poteze (recimo dedkova zgodba o nesmrtnem človeku, ki ga ne usmrtijo niti krogle v glavo, in zgodba o gluhtonemi deklici, ki se spoprijatelji s tigrom, ki je pobegnil iz živalskega vrta) in tu pa tam groba dejstva so poteze tega presenetljivo zrelega romana, v katerem se svojega dedka zdravnika skozi prvoosebno pripoved spominja njegova vnukinja Natalija, tudi zdravnica, ta svojevrstna posrednica med življenjem in smrtjo, ki je sejala po Balkanu. > SAMO RUGELJ

Lisica je takrat že bila lovec

Herta Müller
prevod: Mojca Kranjc
Študentska založba, zbirka Beletrina,
2012, t. v., 228 str., 24 €, JAK

Herta Müller

Prevajanje del Herte Müller (1953) se je po letu 2009, ko je prejela Nobelovo nagrado za literaturo, prestavilo v višjo prestavo, saj je Slavko Šerc poslovenil njeno delo *Nižave* (izid 2011), Mojca Kranjc, ki je k pričujočemu delu poleg prevoda dodala tudi spremno besedo (tudi o izzivih prevajanja del Müllerjeve), pa je prevedla *Zaziban dih* in *Danes se raje ne bi srečala* (oba sta izšla leta 2010). *Lisica je takrat že bila lovec* je prvi roman Herte Müller iz leta 1992, pisan na podlagi scenarija za film *Lisica lovec*, pri katerem je bila Müllerjeva koscenaristika. Hladni, brezosebni slog romana tako spominja tudi na hladno oko filmske kamere, ki nezmotljivo beleži dogajanje okoli sebe. Delo, ki se začne s podobnimi detajli kot kaka *Divja banda* (Mravlja nosi mrtvo muho. Mravlja ne vidi poti, zvrne muho in odide nazaj.), z ustvarjanjem ozračja prek skrbno izbranih besed pa spominja na dela Jelinekove, v prvi polovici knjige vijugasto pripoveduje zgodbo glavne junakinje, osnovnošolske učiteljice, ki skuša preživeti v turobnem času Romunije konec osemdesetih let, ko je na obzorju že zlom Ceaușesucuja, in čas po njem, ko se pokaže, da do tako pričakovanih sprememb na bolje še ne bo prišlo tako kmalu. Temni realizem, ki diha v nevarnem poetičnem ritmu. > SAMO RUGELJ

Vabimo vas v naši knjigarni:
Celje
Prešernova 23
T 03/490-14-20(21)
Ljubljana
Nazorjeva 1
T 01/244-36-50

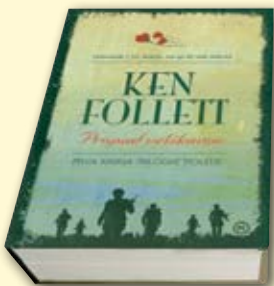
www.mohorjeva.org

Propad velikanov

Ken Follett

prevod: Uroš Kalčič

Mladinska knjiga, trilogija Stoletje, 2012, t. v., 896 str., 39,96 €

Follett (1949), Valežan, je mednarodno znan in priznan mojster vohunskega in vojaško zgodovinskega romana z več kot sto milijoni prodanih knjig. V slovenščini so najbolj znani njegovi romani *Bomba*, *Igla* in *Mož iz Sankt Peterburga*. Zadnji dve prevedeni knjigi sta *Sršenov let* (2002, sl. prevod 2005), vojni roman, kjer Nemci leta 1941 kot za šalo sestreljujejo britanske bombnike, saj so, kot

vse kaže, Britance prehiteli v izdelavi radarja, novega strateškega orožja, ki v letalskih spopadih predstavlja usodno prednost. Temu lahko konec naredi osemnajstletni Harald Olufson, ki na Danskem opazi skrivnostne naprave, za katere se mu zdi, da lahko odločajo o nadaljnjem poteku vojne. V *Kavkah* (2001, sl. prevod 2007) pa se skuša britanska agentka Filck Clairet s svojo skupino s padali spustiti na francoska tla in se pod krinko snažilnik prikraši v grad v mestu Sainte-Cécile ter uničiti pomembno nemško telefonsko centralo, s čimer bi se lahko spremenil potek vojne. Večina del Kena Folleta je samostojnih, nekaj pa jih je tudi povezanih v knjižne serije. Poleg *Stebrov Zemlje* (*Pillars of the Earth*, v kateri sta izšli dve obsežni zgodovinski knjigi, ki se dogajata v srednjem veku) je trilogija *Stoletje*, ki jo bomo v celoti dobili prevedeno v slovenščino, njegovo do zdaj najbolj ambiciozno delo. Njen prvi del, *Propad velikanov* (izvirno je izšel leta 2010, njegovo nadaljevanje *Svetov-*

na zima (*Winter of the World*) pa jeseni 2012), širokopotezno predstavi junake romana, ki se razprostirajo skozi pet družin iz različnih držav (valižanske, angleške, nemške, ruske in ameriške), dopolnjujejo pa jih še drugi stranski liki ter seveda tudi resnične zgodovinske osebnosti. Zgodba se začne junija 1191, na dan, ko v Londonu okronajo kralja Jurija V., v Aberownu v Južnem Walesu pa trinajstletni Billy Williams prav ta dan doživi svojevrstno iniciacijo v svet odraslih, saj ga že ob štirih zjutraj zbudi oče, da bo prvič odšel na delo v rudnik. *Propad velikanov* se kronološko razteza od leta 1191 do leta 1290, zaobjame vihro prve svetovne vojne ter dogodke vseh petih družin v njej, s tem pa pričara grandiozno zgodovinsko romaneskno fresko, v katero je Follett vložil ogromno zgodovinskega raziskovanja, da bi bila tudi v tem smislu avtentična. *Svetovna zima*, ki bo v slovenščini izšla prihodnje jesen, pa pokriva obdobje od leta 1293, ko so v Nemčiji prišli na oblast nacisti, in se prek druge svetovne vojne razpotegne vse do leta 1499. Trilogija za prihodnja leta! > SAMO RUGELJ

Ken Follett

Slika iz TV serije *Stebri zemlje* (*The Pillars of the Earth*)

ZALOŽBA MLADIKA

David Bandelj
ODHOD

96 str.
16,00€

Vilma Purič
BREZ ZIME

208 str.
22,00€

Majda Artač Sturman
MOZAIK V KOVČKU

112 str.
22,00€

www.mladika.com
uprava@mladika.com
Ul. Donizetti 3 - Trst, tel. +39 0403420618
distribucija za Slovenijo: založba Primus info@primus.si

1Q84

Haruki Murakami

prevod: Aleksander Mermal

Mladinska knjiga, zbirka Roman, 2012, t. v., 704 str., 39,96 €

Haruki Murakami

Že v prejšnji številki *Bukle* smo obširneje pisali o skorajšnjem izidu prvega dela Murakamijevega zadnjega romana *1Q84*. Sedaj je prvi del že tudi izšel (vsebuje prvo in drugo knjigo romana, drugi del s tretjo knjigo bo izšel v začetku 2013) in njegovo branje hitro pokaže,

zakaj je Murakami s tem romanom dejansko postal prvovrsten globalni pisatelj, saj so *1Q84*, kljub obsežnosti (v slovenščini bo imel skupaj več kot 1.200 strani velikega formata) takoj prevedli oziroma še prevajajo v večino večjih jezikov (na svojih letošnjih mednarodnih poteh sem ga povsod videl na izpostavljenih policah knjigarn). Zgodba Aomame, privlačnega dekleta pri tridesetih, ki se na začetku romana odpravi na tajni opravke, kasneje pa ugotovi, da je pristala v nekakšni vzporedni resničnosti istega leta, leta 1984, ki je skoraj enako temu, ki ga pozna, vendar ne povsem, se v ločenih poglavjih namreč tako gladko izmenjuje z zgodbo Tenga, mladega učitelja matematike in še ne objavljenega pisatelja, ki od svoje urednika dobi nalogo, da temeljito popravi slabo napisan roman najstnice z dobro zgodbo, da te *1Q84* takoj hipnotično posrka vase in te ne izpusti več. Knjiga za bližajoče se praznike, ob katerih bo le težko pričakati nadaljevanje. > SAMO RUGELJ

Gospod b

Alan Lightman
prevod: Anuša Trunkelj
Modrijan, zbirka Bralec,
2012, m. v., 176 str., 23,20 €

Alan Lightman

Gospod b je najnovejša knjiga fizika ter profesorja na MIT-u, ki se ponaša z dolgo vrsto častnih doktoratov ter priznanj za posebne dosežke na področjih znanosti, humanistike in literature, svoje znanstveno razumevanje pa kanalizira tako skozi strokovne članke kot tudi prek romanov. Lightman tokrat prvoosebno obravnava nekoga, ki

je celo večji od največjih ljudi – »Gospoda Boga« osebno. Bralcu ponudi možnost, da za nekaj manj kot dvesto strani stopi v božje čevlje in se pri tem ne sprašuje preveč resno, ali so mu prav ali ne. Ko Brezčasnega in Neminljivega vplete v konkretno zgodbo z začetkom in koncem, s tem razkrije banalnost božjega koncepta in istočasno pokaže na omejitve naravoslovja pri pojasnjevanju vesolja ter življenja. Znanstveno-mitična pripoved o ločnicah med religijo, literaturo in znanostjo. > ŽIGA VALETIČ

Bog predrznosti

Sten Nadolny
prevod: Ana Jasmina Oseban
Litera, zbirka Babilon,
2012, t. v., 228 str., 24,80 €, JAK

Druga knjiga nemškega pisatelja je humorna, a zato nič manj zbadljiva satira o času, ki ga ne razumejo niti božanstva. Piše se leto 1990, svet je iz tira in iz črne prepadne skalne stene se dvigne mitski bog, da ga uravna – ali pogubi. Božanski Hefajst spečega Hermesa prebudi v upanju, da mu bo olimpijski glasnik in hitrostni prvak pomagal izpeljati tisto, o čemer sanjajo vsi nasprotniki Jamesa Bonda: uničiti svet in z njim človeštvo. K sreči se bog popotnikov in tatov raje kot za destruktivne ideje ogreva za lepe ženske, pravzaprav za Helgo, ki je, kakšno naključje, Hefajstova hči. Nadolny je neprizanesljiv: v norih časih je mogoče preživeti le z »božanskimi« sposobnostmi adaptacije, pa še takrat je usoda odvisna od naključnega poteka partije pokra. > ANA GERŠAK

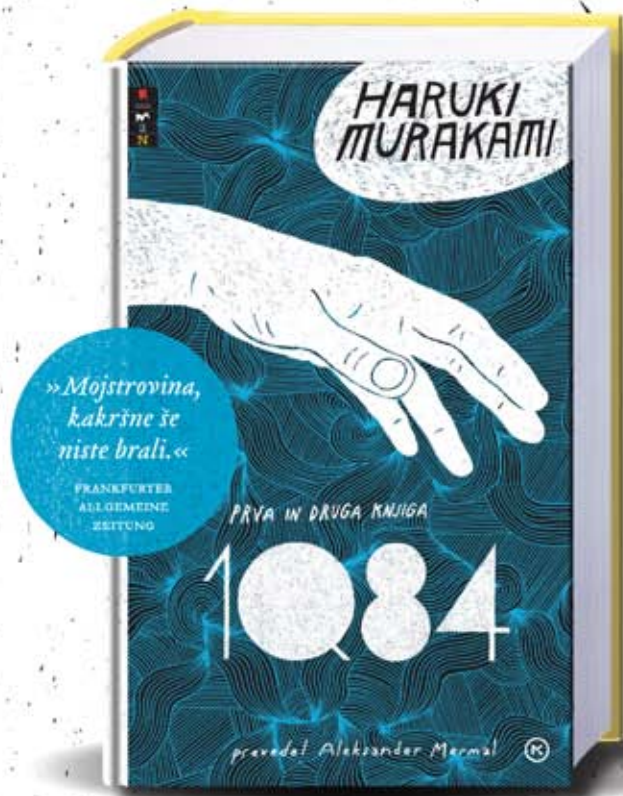
Split

Slavoljub Stanković
prevod: Urban Vovk
Cankarjeva založba,
2012, t. v., 228 str., 22,95 €, JAK

Medtem ko je Slavoljub Stanković, srbski pisatelj in pisec reklamnih oglasov, s svojim prvim romanom *The Box* požel malo uspeha (po njem se že snema film), je *Split* njegovo prvo v slovenščino prevedeno delo. Gre za zgodbo o piscu reklamnih oglasov Miši (pisateljev alter ego?), ki pri desetih letih izve, da ima tri dni starejšega brata, ki živi v Splitu. Pri enaintridesetih letih se Miša odloči, da ga želi spoznati in rešiti to družinsko uganke, prek tega pa bolje spoznati tudi svojega očeta in samega sebe ... Zgodba je dinamična, hitro berljiva in duhovita; to je roman o Splitu in »splitu« (ločenosti), o bratu, ki deluje, kot da ga ni, in se prikladno imenuje Niko (hrvaško za nihče), ter o eni bivši državi in meji, ki nastane znotraj nje. Pripš! > VESNA PARADIŽ

Monumentalni, hipnotični, najlepši Murakamijev ljubezenski roman

»Mojstrovina,
karkršne še
niste brali.«

FRANKFURTER
ALLGEMEINE
ZEITUNG

PRVA IN DRUGA KNJIGA

prevod: Aleksander Mermal

Leto 1984. Aomame, privlačna in mlada športna inštruktorica, se spušča po požarnih stopnicah tokijske avtoceste. Njena misija je tajna in nevarna. A ko pride do tal in se ozre kvišku, na nebu ni le ena luna, temveč dve. Ni več leto 1984, temveč 1Q84. Se bo Aomame v vzporedni resničnosti spet našla s Tengom, ljubeznijo svojega življenja?

Na svoj seznam **NUJNO PREBERI** dodajte še:

Za vse bralce Hosseinijevega Teka za zmajem.

Nov, razburljiv roman avtorja Imena rože.

© Mladinska knjiga. Vse manjše aritmetične prevode so lig. Mladinska knjiga.

Najhitreje do knjig: v knjigarnah
www.emka.si 080 12 05

Zbirka
RUSKA MISEL
 iz založbe UMco

Vadim Kožinov
VELIKA RUSKA VOJNA

Zakaj je ruski
 narod nepremagljiv

• 581 strani
 Mehka vezava: 24,90 €
 Trda vezava: 39,90 €

Lev Gumiljov
**OD STARE RUSIJE DO
 RUSKEGA IMPERIJA**

Eseji etnične zgodovine

• 396 strani
 Mehka vezava: 19,90 €
 Trda vezava: 33,80 €

Čedomir Antić
**KRATKA ZGODOVINA
 SRBIJE 1805-2012**

(dopolnjena za slovensko izdajo)

• 286 strani
 Mehka vezava: 19,90 €
 Trda vezava: 28,90 €

Vadim
 Kožinov
**RUSKI
 CLOVEK V
 ISKANJU
 RESNICE**

Sergej
 G. Kara -
 Muirza
**OBLAST
 MANIPU-
 LACIJE**

Natalija
 Naročnicka
**VELIKE
 VOJNE
 20.
 STOLETJA**

Israel
 Šamir
**KABALA
 OBLASTI**

Natalija
 Naročnicka,
 Valentin Falin
**PARTITURA
 DRUGE
 SVETOVNE
 VOJNE**

Nikolaj
 Starikov
KRIZA

Natalija
 Naročnicka
**RUSKI
 NAROD V
 BITKI
 CIVILIZACIJE**

Aleksander
 Panarin
**SKUŠNJAVA
 GLOBALIZMA**

Naročila in nakup knjig: • po telefonu: 01/520 18 39 • na spletni strani: www.bukla.si • po e-pošti: bukla-urednistvo@umco.si

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
 KNJIGE ZALOŽBE UMco SO NA VOLJO TUDI V VSEH
 BOLJE ZALOŽENIH KNJIGARNAH!

Tuje leposlovje

Nisem bil jaz

Kristof Magnusson
 prevod: Ana Jasmina Oseban
 Modrijan, zbirka Bralec,
 2012, m. v., 272 str., 19,50 €, JAK

Kristof Magnusson

Ambiciozno, mednarodno zastavljeni roman nemško-islandskega pisatelja Magnussona (1976) ima v svojem osrčju tri glavne junake, ki (svoj) potek zgodbe pripovedujejo prvoosebno. Prvi je borzni posrednik Jasper Ludemann, Nemeč v Chicagu, ki pri svojem (pre)prodajanju vrednostnih papirjev začne špekulirati z vse večjimi vsotami, kar pa začne počasi ogrozati že kar podjetje samo. Drugi je ameriški pisatelj Henry LaMarck, Pulitzerjev nagrajenec, ki je zdaj še drugič nominiran za to prestižno nagrado, hkrati pa ima avtorsko blokado, zaradi katere še ni niti začel pisati romana, za katerega mu je tako rekoč že potekel rok oddaje, poleg tega pa je v televizijskem pogovoru, kjer je bil gost tudi Elton John, napovedal, da bo šlo za morda prvi veliki ameriški roman 21. stoletja. Tretji lik pa je junakinja, nemška prevajalka Meike Urbanski, ki je sprva prevajala lažja dela, potem pa se je lotila LaMarcka – ta je tudi po njeni zaslugi zaslovel v Nemčiji –, ki komaj čaka, da njegov novi roman izide, saj naj bi si z njegovim prevajanjem nekaj zagotovila nadaljnjo eksistenco. Ker romana ni in ni, se Meike odpravi v ZDA preverit, kaj se dogaja, njuno srečanje z Ludemannom (ta se sreča tudi z LaMarckom, ki ima pri njih naloženo svoje premoženje) pa sproži povsem nepredvidljive posledice. Dinamično. > SAMO RUGELJ

Med dejanji

Virginia Woolf

prevod: Jana Unuk

Študentska založba, zbirka Beletrina, 2012, t. v., 212 str., 26 €, JAK

Virginia Woolf

»Gospoda in preprosti ljudje, nagovarjam vas vse ... Brž na naš praznik pridite, gledat igro iz nekdanjih dni, o našega otoka zgodovini govori. Jaz sem Anglija ... Novorojen otrok je iz morja vstal, njegov visoki val in strašni vihar je od Francije in Nemčije proč odrezal ta otok.«

Tako se začne osrednji del zadnjega, leta 1941 posthumno izdanega romana Virginie Woolf (1882–1941), nekakšnega postkolonialnega in postviktorskega dela, ki se dogaja leta 1939, skoraj na predvečer vojne znotraj enega dne pred staro plemiško hišo. Tu vaščani v skladu s tradicijo odigrajo igro, v kateri se zrcalita angleška zgodovina in literatura, pa tudi druge teme, ki so bile (tedaj) pomembne za Woolfovo, recimo odnosi med spoloma, drugačnost, homoseksualnost in pa bližajoča se druga svetovna vojna (zaradi katere je Woolfova potem tudi storila samomor). Seveda pa je dogajanje v zaodrju, med dejanji, pomembno vsaj toliko, če ne še bolj, saj se v tem času med junaki romana (med katerimi so glavni Giles Olivier, sin lastnika hiše, ki tu živi z ženo Iso, s katero imata dva otroka, pri čemer je Isa izgubila zanimanje zanj in je skrito zagledana v posestnika Hainesa) sproščajo zadržane napetosti. Najbolj lirično delo te angleške pisateljice. > SAMO RUGELJ

Angel pozabe

Maja Haderlap

prevod: Štefan Vevar

Litera, 2012, m. v., 212 str., 20 €, JAK

Romaneski (avtobiografski) prvenec doktorice gledališke zgodovine in dramaturgije (1961) je globoko presunljiva pripoved, ki se dogaja v slovensko govoreči skupnosti na avstrijskem Koroškem. Intimna družinska saga je prežeta z likom tople in odločne babice, ki je preživela koncentracijsko taborišče, a nacističnih grozot ni nikoli povsem pozabila. Njeni nauki in modrosti postanejo življenjsko vodilo za vse člane družine in nerazrešene vojne teme in travme se preselijo tudi na naslednje, povojne generacije. Deklica, prvoosebna pripovedovalka romana, razkriva (tudi žalostne) zgodbe o marljivih in predanih starših, predvsem o zagrenjenem očetu, bralcu pa zaupa mnoge tragične dogodke, ki jih kot otrok še ni povsem razumela, a se je z njimi srečala tudi kot odrasla ženska v okviru težav narodnostne in družinske dediščine ter razklastnosti. Roman je v nemško govorečem prostoru prejel nagrado, ki so ji sledili velik odmev med bralci in številni ponatisi, saj odpira dolgo zamolčane teme. > RENATE RUGELJ

Domače leposlovje

Paloma negra

Miha Mazzini

Študentska založba, zbirka Beletrina, 2012, t. v., 296 str., 27 €, JAK

Miha Mazzini

Čas: pet let po koncu druge svetovne vojne. Kraj: odročna slovenska vas. Kdo: David, polkovnik, ki ni več v stanju izvrševati smrtnih obsodb na otoku, zato je premeščen. Razlog: (na videz) preprosta naloga. Ozračje; turobno, zlohотно, napeto. Kdo še: posrečeni vaški liki, vključno s skrivnostnim Mihaelom, s katerimi David naveže stik in z njimi zaživi. Tak je vtis najnovejšega romana Mihe Mazzinija po prvi tretjini, temno povojno vzdušje, železni čas, ko je bila brezkompromisno na pohodu nova ideologija. A tudi

v takem ozračju je potrebna sprostitev, tudi do odročnih hribov je že prišel glas o kinu in filmih, ki navdušujejo množice. Seveda pa je bil problem v tem, katere filme je bilo sploh možno gledati, jih sploh možno dobiti, saj se je Jugoslavija v tistih časih sprla tako z Zahodom (kar je omejilo dotok ameriških filmov) kot s Titovim »Ne« Stalinu tudi z Vzhodom (prekinjen dotok ruskih filmov). Potem pa se je Moša Pijade spomnil: »Dajte jim mehiške filme, poceni so, isti so kot ruske melodrame, Mehičani so se učili pri Eisensteinu.« David nekaj časa še obvladuje dogajanje, potem mu ga izmakne preteklost. Roman, ki se kronološko navezuje na prejšnje Mazzinijevo delo, *Nemška loterija*. > SAMO RUGELJ

Sveta poroka

Vlado Žabot

Študentska založba, zbirka Beletrina, 2012, t. v., 232 str., 24 €, JAK

Ni mačji kašelj napisati epsko pesnitev. Sploh, če želimo ob tem uporabiti enega najstarejših evropskih verznihih ritmov – daktilski heksameter, ki ga je, denimo, uporabljal že starogrški pisec Homer. In sploh, če gre za pesniški prvenec. Vladu Žabotu (1958), pomurskemu avtorju, ki smo ga do zdaj poznali po proznih delih (*Bukovska mati*, *Stari pil*, *Volčje noči*, *Ljudstvo lunja* itn.), je to, kot v spremni besedi ugotavlja tudi Boris A. Novak, odlično uspelo. Tako kot že mnogokrat poprej se tudi tokrat naslanja na staroslovansko mitologijo, saj je *Sveta poroka* zasnovana na podlagi starodavnega mita, ki pa ga je avtor svobodno predelal in ga dogradil. Ep govori o dvojčkih Juriju in Mari, ki sta že ob rojstvu ločena (Jurija ugrabijo koledniki) in se do mladostniških let nikoli ne srečata. Ko se znova snideta, se med njima vname ljubezen in zato se tudi poročita. A kaj kmalu se ponovno kruto razideta ... Kar vam morda zveni kot kakšen sodoben ljubezenski roman, je pravzaprav temačna pripoved, polna zaklinjanja, volkov, besov, senc, zlih slutenj in slovanških božanstev, ki pa se (predvsem zaradi dodelanega ritma) bere presenetljivo tekoče. Mojrstrsko izpiljena pesnitev, ki bo zadovoljila tudi največje knjižne sladokusce. > JURE PREGLAU

Protiarhitekt

Domen Finžgar

Forum, zbirka Republika Strip, 2011, m. v., 82 str., 8 €

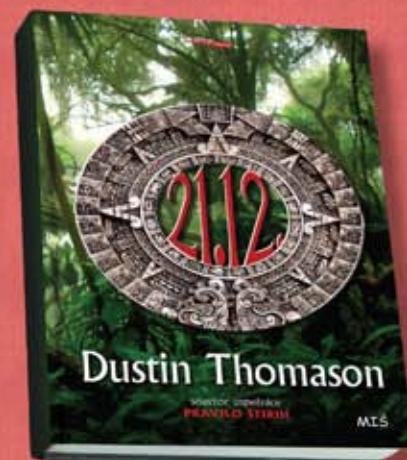
Stripovski album *Protiarhitekt* je »dolgometažni« prvenec avtorja mlajše generacije, Domna Finžgarja. Osrednji protagonisti stripovske pripovedi – duhovnik, profesor zgodovine (alias protiarhitekt) in igralka – so zastopniki treh paradigmatskih odnosov do realnosti: vere, znanosti in umetnosti. Jedro, okoli katerega se strukturira vsak od njih, pa je razmerje do (ne)resnice. Finžgar v stripu razgrajuje različne pojave oblike laži: izmišljeno identiteto, (verske) dogme, (znanstveno) ponarejanje, (umetniško) iluzijo ipd. Pri tem je pomembno, da avtor odgovornosti za pačenje resnice ne polaga le na ramena lažnivca, ampak tudi »naplahtanca«, ki se pusti vleči za nos bodisi zaradi naivnosti, umske lenobe ali sentimentalnosti. Vzdušje stripa je skrivnostno in mrakobno; pripoved je posuta s številnimi (prostožidarskimi) simboli in šiframi, s katerimi avtor odvrta bralčev pogled od resnice, do katere se lahko dokopljemo le z lastnim trudom. Zdi se, da Finžgar zavrača tako srednjeveški dogmatizem kot postmodernistično relativnost resnice in na mesto zvezde vodnice postavlja (razsvetljenski) ideal znanja. > MAŠA OGRIZEK

Neža Maurer

Drevo Spoznanja

Brezčasna poezija za vsakogar.

Dustin Thomason

21.12.

Napeto branje o koncu sveta.

Rok Klančnik

Trinajsti apostol

„Slovenski Dan Brown.“

Marcel Štefančič, jr.

www.zalozbamis.com

facebook.com/miszalozba

MIŠ
ZALOŽBA

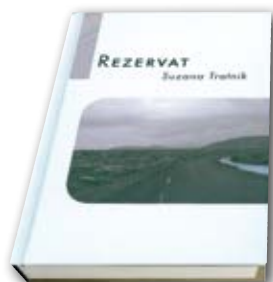
Rezervat

Suzana Tratnik

Litera, zbirka Piramida,
2012, t. v., 296 str., 23,60 €, JAK

Suzana Tratnik

Za Suzano Tratnik je rezervat iz naslova v prvi vrsti posameznikova preteklost. Četudi si ob vsakem obisku spominskega rezervata ogledujemo iste eksponate, na videz zamrznjene v času, jih vsakič beremo drugače. V osvetljenih vitrinah prvih de-

vetih zgodb, od skupno dvajsetih, si skupaj s prvoosebno pripovedovalko ogledujemo mamine pretesne nove čevlje, pod kamen skrito ljubezensko pismo in k prsim privito očetovo kanglico olja, ki vsi naznanjajo ločitev in razselitev družine. Kot bi pripovedovalka z različnih strani poskušala razplesti ta boleč spominski voz. To vračanje je podkrepjeno tudi s pripovednimi sredstvi, saj se večina zgodb giblje eliptično; tako na videz preproste, enoznačne otroške pripovedi za nazaj dobijo večplastne, metaforične pomene. Za razliko od te intimnejše obarvanosti ima rezervat v drugi polovici zgodb tudi politično konotacijo. V njih spremljamo osrednjo junakinjo, ko počasi zapušča domači teren in začinja osvajati svojo pokrajino, pri čemer se mora kot lezbijka boriti, da ji je drugi ne ogradijo v geto. > **MAŠA OGRIZEK**

Monte Cristo, kolesa, kurent

Tadej Golob ... [et al.]

Litera, zbirka Nova znamenja,
2012, m. v., 144 str., 19,90 €, EPK

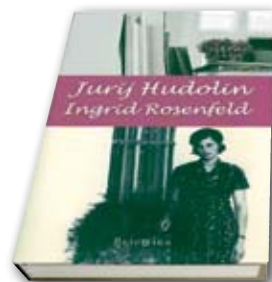

EPK se ne zgodi vsak dan, zato je odlična priložnost, da štajerska prestolnica, poleg dogodkov, predstavi besedila in avtorje, ki so z mestom še posebej tesno povezani. V tem smislu je knjiga nadaljevanje in dopolnilo *Mariborske knjige* iz leta 1999 (ur. Andrej Brvar). Čeprav je *Nova mariborska zgodba* žanrsko manj raznolika – združuje šest kratkih zgodb in šest odlomkov iz že objavljenih romanov –, dokazuje, da Maribor še naprej ostaja »prikladen dogajalni prostor« raznovrstnih zgodb, tako za ironično-nostalgичne tokove zavesti, za nadrealistične pohode Godzille in stalker-skih kurentov kot tudi za izostreno družbeno kritiko. > **ANA GERŠAK**

Ingrid Rosenfeld

Jurij Hudolin

Študentska založba, zbirka Beletrina,
2012, t. v., 196 str., 27 €, JAK

Ingrid Rosenfeld je četrti roman Jurija Hudolina, sicer predvsem pesnika, a tudi prevajalca, pisca romanov, kratkih zgodb, publicističnih besedil in scenarijev za dokumentarne filme. Delo, ki je izšlo le malo za njegovo zbirko kratkih zgodb *Na Kolodvorski ulici nič novega*, je izhajalo kot podlistek v časopisu *Večer* in je pravzaprav izmišljena biografija nosilke imena romana. Gre za zgodbo o osmi hčerki veleposestnice Tinkare Vipotnik in judovskega trgovca Amona Rosenfelda, ki se skozi življenje prebija z nadpovprečno inteligenco, ljubeznijo do književnosti in pa, žal, presneto slabo izbiro moških spremljevalcev. Kar je v delu najopaznejše, pa ni sama zgodba, temveč Hudolinovo besedno inovatorstvo, kjer v oči bodejo bodisi izmišljene besede (ali pa vsaj njihovo pregibanje) bodisi poslovenjene tujke. Medtem ko bo takšen jezik nekatere zagotovo zmotil, bodo drugi nad besednimi igrami bržkone navdušeni. Preverite sami! > **VESNA PARADIŽ**

Prepovedano življenje

Ivan Potrč

Litera, zbirka Piramida,
2012, t. v., 316 str., 21,90 €, JAK

Potrč, ki je snov za svoje pripovedi najraje zajemal iz kmečkega življenja, v svojih delih ni zapadal idealiziranju, ampak je kritično izpostavljaj manj lepe socialne in moralne plati življenja. Ta duh preveva tudi izbor zgodb, nastalih pred vojno, ki razkrivajo v današnjem času domala nedoumljiv kmečki vsakdanjik. Medtem ko so nekatere že poznane iz Potrčevih zbranih del, se druge v knjižni obliki pojavijo prvič (objavljene so bile v publikacijah *Obzorja*, *Ljubljanski zvon*, *Žena in list* ...). Najbolj zanimive so t. i. kitajske novele, katerih dogajanje je postavljeno daleč na vzhod, vendar so osebnoizpovedne, v njih pa je čutiti predvojno stanje Maribora. Delo spremlja poglobljena Spremljena študija Jožice Čeh Stergar. > **TINA Š. PETROVIČ**

Da me je strah?

Maruša Krese

Goga, zbirka Goga,
2012, t. v., 212 str., 24,90 €, JAK

Prvi roman pesnice, pisateljice in novinarke je več kot pol stoletja trajajoča družinska zgodba, ki se začne z neustavljivo vojno vihro leta 1941. V deloma avtobiografski pripovedi se ves čas prepletajo trije anonimni prvoosebni glasovi, najprej glasova partizanskega para, pozneje pa še glas njune hčere. Intimni pogled na vojni in povojni čas načinja tudi vprašanja, ki Slovence razdvajajo še danes (bratomorno klanje), hčerin vidik pa izriše podobo generacije, zaznamovane s študentskimi protesti, vietnamsko vojno in hipijevstvom, kar je neizogibno pripeljalo tudi do konflikta s starši. Ključno vlogo v romanu imajo one, ki si morajo položaj in pravice, povsem samoumevne za nasprotni spol, šele izboriti, večkrat tudi na račun lastne ženskosti. Polnokrven prikaz nekega obdobja, ki odslkava tudi sedanje stanje. > **KRISTINA SLUGA**

Geografski inštitut Antona Melika
in Arhiv Republike Slovenije

Zemljevid Ilirskih provinc
Knjiga, trda vezava, 28 × 38 cm,
120 strani in zemljevid 92 ×
124 cm v kartonskem tulcu

Novi trg 2, 1000 Ljubljana
<http://zalozba.zrc-sazu.si/>
Naročila sprejemamo:
narocanje@zrc-sazu.si; 01 470 64 65

V knjigarni Azil
39 €

49 €

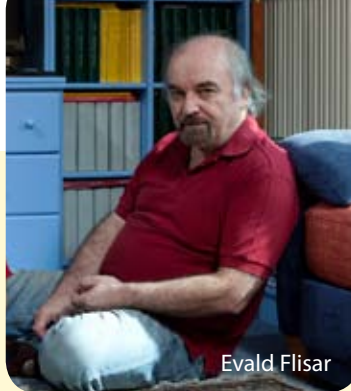
Dekle, ki bi raje bilo drugje

Evald Flisar

Cankarjeva založba, 2012, t. v., 312 str., 27,95 €, JAK

Roman *Dekle, ki bi raje bilo drugje*, novo delo Evalda Flisarja, enega najbolj prepoznavnih slovenskih pisateljev, je bil letos uvrščen v ožji izbor petih nominirancev za nagrado modra ptica. Knjiga, ki jo na ovitku označujejo besede »tragikomedija zmešnjav«, je pravzaprav zgodba o Špeli, dekletu z omajano samopodobo, ki jo zaradi lepega obraza in hlodastih nog teži že od malega, tragične spremembe v njenem življenju pa so stanje le še poslabšale. Potem ko se ji oče obesi in mati zapije, sama pa po končani diplomi iz primerjalne književnosti ne najde primerne službe, jo prijateljstvo iz fakultete povleče v London, kjer se zaplete v vrtinec najrazličnejših dogajanj, precej neverjetnih za dekle, ki je vselej sedelo doma in samo čakalo, kdaj se ji bo zgodilo življenje. Japonec, ki ji podari fotoaparata, mrtva lastnica dvajsetih mačk, manipulativni stric Patrick in ekscentrični igralec Benjamin Eye je tako le nekaj imen, ki jih sreča v svojih pustolovščinah, kjer pa je vselej bolj opazovalka kot akterka. In ker se na koncu (po svojevrstni katarzi) vrne na svoje izhodišče, izzvenijo vsi londonski podvigi kot nekaj, kar je Špela morebiti zapisala v svoj dnevnik, ker je želela, da bi se zgodilo, in ne, ker se je dejansko zgodilo. Avtor namreč na nekaj mestih v pripoved vplete Špeline bele laži, ki so izrečene z enakim namenom – ker je želela, da bi se nekaj zgodilo, in ne, ker se je. Poleg tega je tu še vzporednica z virtualnim svetom v obliki facebooka, kjer Špela na novo zgradi svojo podobo in življenje, saj je nihče od njenih virtualnih prijateljev v resnici ne pozna. Torej: resničnost ali le iluzija resničnosti kot beg, nekam, kamor koli, drugam? Odličen roman, ki bralcu pušča prostor za razmišljanje in vlečenje lastnih razlag! > **VESNA PARADIŽ**

Evald Flisar

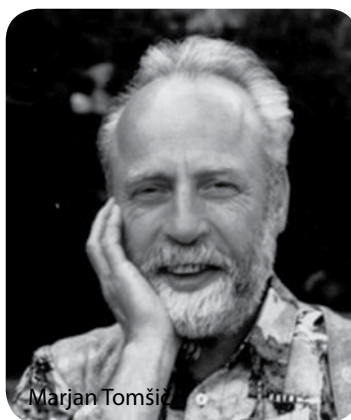
Uroki polne lune III

Marjan Tomšič

Študentska založba, zbirka Beletrina, 2012, t. v., 380 str., 29 €, JAK

Marjan Tomšič (1939) je eno osrednjih imen sodobnega slovenskega pripovedništva in eden najbolj ustvarjalnih slovenskih pisateljev zadnje tretjine 20. stoletja, kar – predvsem s trilogijo *Uroki polne lune* – ostaja tudi v prvem desetletju novega tisočletja. Na začetku ga je izrazito privlačila

Marjan Tomšič

znanstvena, pa tudi sanjska fantastika; elemente psihofantastike je vpletel že v prvenec satiričnih pripovedi, *Krog v krogu* (1968), povsem pa se je razmahnila v fantastičnih pripovedih z naslovom *Onstran* (1980).

V osemdesetih in prvi polovici devetdesetih let je napisal dela, ki z današnje perspektive najbrž predstavljajo osižče njegovega literarnega ustvarjanja (*Olive in sol*, *Šavrinke*, *Kažuni*, *Oštrigecca*, *Zrno od frmentona*) in so v slovensko literarno zavest zasedla Istro ter bila deležna velike medijske odmevnosti; to pa ne samo zaradi dejstva, da je takrat v luči utrjevanja narodne identitete med slovenskim bralstvom naraslo zanimanje za obrobno, regionalno eksotiko, pač pa je poseben tip pisateljeve fantastike bralce očaral z nenavadno zgodbo in pridihom arhaičnosti, ki nosi v sebi nacionalno specifikko.

Zadnja leta se Tomšič vrača k svojim literarnim začetkom, in sicer s skoraj 1000 strani obsežno sanjsko kroniko, romaneskno trilogijo z naslovom *Uroki polne lune* (2008, 2009, 2012). *Uroki* so neke vrste literarni eksperiment in gotovo eden izmed vrhuncev sodobne slovenske fantastične proze. Čeprav gre za sanjske prigode s številnimi nepričakovanimi zasuki, ti vseskozi stopnjujejo občutja tesnobe, ujetosti, bega, kot da bi šlo za trenutek pred apokalipso. Z občutkom za literariziranje je Tomšič prefinjeno prepletel pisateljsko imaginacijo in njene ustreznice v naši vsakdanji realnosti in tako prek simbolne govornice zarezal v najgloblje plasti človekovega zavedanja, s tem pa segel tudi v drobnoje izhodiščnega časa in prostora. > **EVA VRBNJAK**

Bina Štampe Žmavc
Pravljiča o medvedku in punčki

Nežna lahkonočnica, velikega formata.

Fran Seleški Finžgar
Makalonca

Večna klasika, tokrat s čudovitimi fotografijami lutk.

Zoran Steinbauer
Izgubljeni gozd

Knjiga, ki ste jo spregledali.

KDO VLADA SLOVENIJI?

ALI ŽERDIN
OMREŽJE
MOČI

300 strani,
17 x 24 cm
Cena: 29,95 €

Kaj se je v zadnjih letih dogajalo v središču struktur gospodarske moči? Kdo so ljudje, ki nadzirajo velika podjetja? Kdo je v središču vpliva, moči in ugleda?

Urednik in novinar Ali Žerdin razkriva več tisoč imen, ki sestavljajo slovensko socialno-kulturno-politično omrežje, v katerem sta skoncentrirani ekonomska in politična oblast.

premi ki

Najhitreje do knjige:

v knjigarnah www.emka.si o8o 12 05

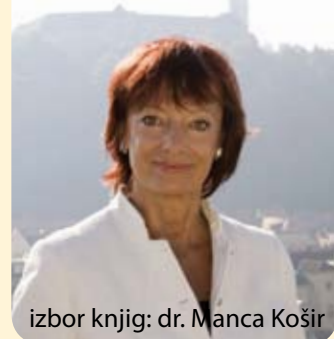
Knjigi meseca

Etimologija pozabe; Izganjalci smisla

Milan Dekleva

LUD Literatura, 2012,

m. v., 140 str., 14, 90 €, in 67 str., 14,90 €

izbor knjig: dr. Manca Košir

Je bilo najprej platno in so se potem naslikale podobe ali so podobe zahtevale platno? Sta nastajali knjigi dvojčici, meditativni eseji *Etimologija pozabe* in pesniška zbirka *Izganjalci smisla*, vzporedno, prva spisana iz desnega očesa, kjer domuje sonce

– dejavnost in prihodnost, in druga iz levega očesa, ki ga preseva luna – trpnost in preteklost? Pojmi, uvidi in modrosti se prepletajo, v esejih razmišljujoče, v pesmih igrivo, trpko, ljubko in z lahkoto teže, ki jo jezik veže, da tke vzporedne svetove v hkratnost vsega, presijanega z duhovno svetlobo na kolesu multiverzuma?

Milan Dekleva je blagovna znamka. Prepoznaven v vseh vrstah pisav in raznolikih žanrih, ta z mnogoterimi lovorovimi vencami ovčan pesnik, pisatelj, dramatik, esejist, prevajalec in glasbenik. Predvsem glasbenik, ki v tišini in samoti lovi metulje muzike. Jazz. Oaza divje misli, unikat trenutka. »Skupinski obred, sozven zanesenjakov, v katerega je bil vložen univerzalni napor telesa in duše v kontekstu, ki ga je odnesel čas ...« Kot jazz kljubuje tudi Dekleva. »Če obzorja sodobnosti zožuje in zapira ideologija programiranega, uporabljivega, poslušnega človeka, je jazz anarhični odgovor nagonskega vitalizma, ki svoje smrtne resnice ne zamenja za nobeno utvaro in prazno obljubo moralno pohabljenih odrešenikov.«

Kadar »izgine resničnost kot živa povezanost vsega z vsem, kozmična enovitost biti in nič, ne čutimo več dihanja in utripanja sveta. Brez resničnosti izgubimo resnico«, ugotavlja v imenitnih esejih *Etimologija pozabe* nominiranec za letošnje Rožančevo nagrado (ki jo je pred leti že dobil). Zato pesnik pne na platno resničnosti svojo pesniško nadarjenost, naperja jo »na dar sveta, ki nas obdaja, (nanj) se naloži naša občutljivost bivanja v dogodku zamisli«. A je njegova poezija, kot terja W. Stevens, »nekaj več kot kakšna zamisel duha. Biti mora razodetje narave. Zamisli so umetelne. Dojemanja so bistvena.« Opazovalec, kar je pesnikovo tretje oko, svet dojema palimpsestno. Zdaj in tukaj sta pergament, skozi katerega preseva svetloba resnico resničnosti. Resničnosti, ki je apokaliptična: *Na Honšuju so se tresla tla, na opustelem dvorišču / južnega Bronxa je nad truplom otroka nekaznovano / stal posiljevalec, v Rainbow Studiu (Oslo, Norveška) / se je Ketil Bjornstad ljubil s tipkami Steinvaya/Berlusconi si je po telefonu naročal rdečo devico / Bosna se je potapljala v tišino pozabe, strokovnjak / Osrednjega preiskovalnega urada je prisluškoval / glasu že umrlega jetnika iz Guantanamo, v bližini / Sp. Brnika je poganjala ajda, nekdo je brezmejno / prost bežal v Murnovo pesem, entropija spoznanj / je naraščala, brat je bratu prebadal oko z iglo prave / vere, žirju, žirju, ni strahu, ni strahu.*

Po pesniški krajini Milana Dekleve hodijo, sedijo, se ljubijo, umirajo, vstajajo, padajo, pritrjeni z gravitacijo zgodovine in s pozornostjo dedovanih besed, od prve, Besede besed, naprej, do »liričnega subjekta« in zakola poezije – *slišim sikanje / zadnje besede v prerezanem grlu: sramota / sra, / sssssss, stopajo tisti, ki so tlakovali našo pot.* Pesnica Sapfo, kitajski modrec Lao Zi in Heraklit Mračni, starogrški filozof, ki ga citiramo na izust: Vse se spreminja, vse teče in nič ne miruje ... Vsi trije iz skupnega časa – približno 6. stoletja pred našim štetjem – zdaj obvladajo računalnike in drugo sodobno šaro, a svojega ne izgubijo: Sapfo erotičnosti telesa in ljubljenja s sokovi in besedami, Mračni temnih spoznanj in Lao Zi prosojnejše modrosti. Za zen. Za zen. Se je smisel izgubil med človekovo hojo skozi čas? *Smisel stoji na človekovih prelomnicah kot odvečno / pohištvo ...* Vendar: Nesmisel kraljuje, a nima nobene moči. Čprav je tema pred videnjem in po njem neskončna, svetloba je. Ker je lepo. Le po. Le po. Takrat, ko se smehlja molk.

Foto: Uroš Polcinar / BELLO

Vse matematicke oznake pravice so lasti Milan Dekleva knjige © Milan Dekleva knjige

Poezija, drame, zgodbe

Zrnca

urejanje: Dejan Bogojevič in Dušan Stojković

prevod: Martina Soldo

KUD Apokalipsa, zbirka Pretoki, 2012, m. v., 268 str., 29 €, JAK

Danilo Kiš

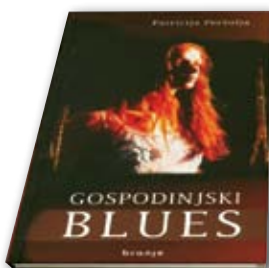
Pričujoči izbor je vsekakor hvalevreden, saj gre za temeljit pregled srbskih kratkih kratkih (torej zelo kratkih) zgodb od 17. do 21. stoletja. V njem so z eno ali več zgodbami zastopani tako srbski klasiki (Ivo Andrić, Danilo Kiš, David Albahari) kot njihovi najmlajši literarni potomci (Bojan Babić, Maja Solar). »Zgodbe med vdihom in izdihom«, kot jih v uvodu imenuje Bogojevič, dokazujejo, da se lahko v nekaj vrstic ujame vse, od anekdote, kriminalke, basni, šale do nadrealističnih in poetičnih zapisov ali kot v *Mojstarih*

kratke zgodbe zapiše mlad srbski avtor Enes Halilović: »Pravi mi Ivan Cankar, da so se le kamnorezci dobro spoznali na obrt kratke zgodbe. Prav vse med rojstvom in smrtjo so zmožni skriti na eno samo črtico.« Naj strnemo: zanimiv izbor, ki bi ga za piko na i lahko dopolnila bolj poglobljen uvod in predstavitev avtorjev. > KRISTINA SLUGA

Gospodinski blues

Patricija Peršolja

Pivec, zbirka Branje. Poezija, 2012, pt. v., 106 str., 15 €

Zbirka modernih socialnih balad, v celoti posvečena ženskam, odkrito in grobo spregovori o vseh mogočih stiskah, razbitih iluzijah in nasilju, ki ga te doživljajo ne glede na njihov družbeni status. Pretepena žena, ustrahovana mati, zlorabljen hči, zgarana delavka, samohranilka, vsem je skupno, da skušajo navzven prikriti svojo stisko, pri tem pa skrivaj opazujejo, katera od njih tiči v še večjem dreku. Pretvarjanja je konec v hipu, ko se znajdejo med domačimi stenami, kjer jim njihovo življenje butne naravnost v obraz. Pesmi, ki ponujajo kritičen premislek o položaju in vlogi ženske v 21. stoletju. > KRISTINA SLUGA

Vseeno, nekaj se spreminja

izbor in prevod: Jurij Hudolin

KUD Apokalipsa, zbirka Apokalipsa, 2012, m. v., 100 str., 17 €

Prvi slovenski pesniški prevod enega najvidnejših sodobnih črnogorskih pesnikov in dramatikov postreže z izborom avtorjeve poezije, ki je v izvirniku izšel leta 2008. V nekaterih pesmih Djurković priklicuje Edinstveno besedo ali izraža bojazen pred večnim pesniškim molkom: »O ničemer več nimam kaj povedati / V sanje prepisujem besede iz / Knjige že izgovorjenega otroštva«, v drugih pa se uspe iz mysticizma izviti in ponorčevati: »Naloga: / Opevati ogrizek jabolka / Metoda: / Zanašati se na domače balkanske moči.« Pesmi, ki se povsem razkrijejo šele ob večkratnem branju. > KRISTINA SLUGA

ob večkratnem branju. > KRISTINA SLUGA

Dve drami – dva jezika

Miomira Šegina

samozaložba, 2012, m. v., 68 str.

Miomira Šegina

Knjižica vsebuje več besedil: poleg drame v treh dejanjih *Blejski zvon želja* in enodejanske *Lepo je biti riba ...* sta v njej objavljeni tudi njuni različici v srščini. To nista samo prevoda, saj so bile drame pisane za različne namene (javno branje, scenska izvedba) in se tudi vsebinsko nekoliko razhajajo. Avtorica se tudi tokrat ubada z ženskim vprašanjem, ki si ga zastavlja v različnih družbenih in intimnih kontekstih; v »ribi« predstavi moški in ženski princip, prepletena v glavni junakinji, prek mitologije blejskega zvona pa obdela neizbrano materinstva. > TINA Š. PETROVIČ

različne namene (javno branje, scenska izvedba) in se tudi vsebinsko nekoliko razhajajo. Avtorica se tudi tokrat ubada z ženskim vprašanjem, ki si ga zastavlja v različnih družbenih in intimnih kontekstih; v »ribi« predstavi moški in ženski princip, prepletena v glavni junakinji, prek mitologije blejskega zvona pa obdela neizbrano materinstva. > TINA Š. PETROVIČ

MIŠ
ZALOŽBA

Prijazno vabljeni na
28. slovenski knjižni sejem!

Obiščite nas na stojnicah v prvem in drugem preddverju in na naših prireditvah:

Četrtek, 22. 11., ob 15. uri na odru v drugem preddverju

Ifigenija Simonović, oblikovalka in pisateljica, ter Norvežanka Marit Eikaas Haavimb sta napisali in narisali prav posebno knjižico, ki jo bo predstavila Manca Košir.

Debatna kavarna v petek, 23. 11., ob 16. uri v prvem preddverju

Okrajšane izdaje ali priredbe klasične literature niso nič novega, številni pa se sprašujejo, ali so tovrstni posegi smiselni in upravičeni.

Gostje: dr. Igor Saksida, mag. Darja Lavrenčič Vrabec, Petra Tomše, Marta Keržan

Sobota, 24. 11., ob 17. uri na odru v drugem preddverju

Matjaž Mastnak, priznani strokovnjak za rastline, ki objavlja svoje kolumne v Nedelu, bo predstavil prvo iz svoje nove zbirke knjig o rastlinah, ljubiteljem narave pa posredoval tudi paleto napotkov, kako uživati v sprehodih po naravi.

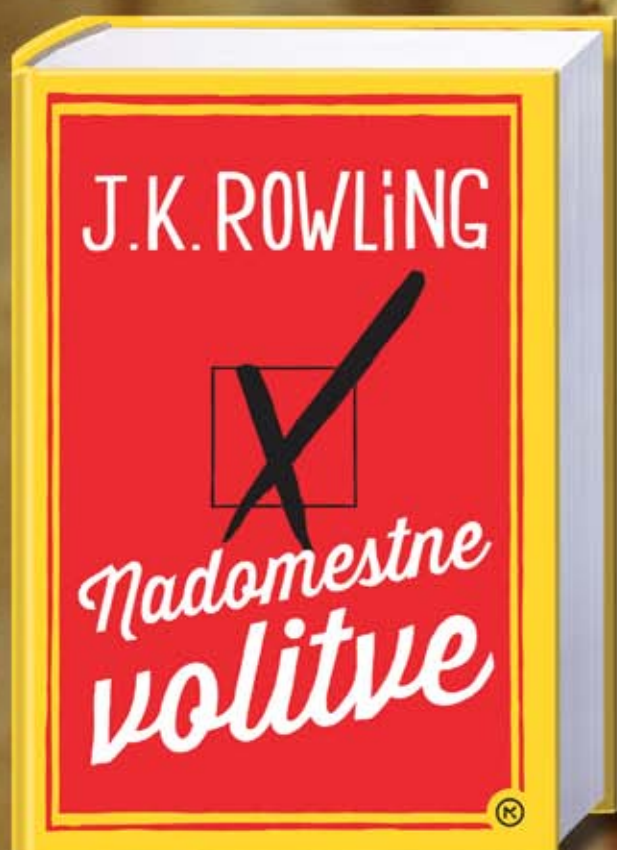

www.zalozbamis.com

facebook.com/miszalozba

MIŠ
ZALOŽBA

Čas je za *Nadomestne volitve!*

Cena 34,96 €, 500 strani, 16 x 24 cm

Velika zgodba o malem mestu.

*J. K. Rowling preseneča
s prvim romanom za odrasle!*

Fotografija: © Wall to Wall Media Ltd. Fotograf Andrew Montgomery.

© Mladinska knjiga. Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige.

Najhitreje do knjige: 📍 v knjigarnah 🌐 www.emka.si ☎️ 080 12 05

Tri sekunde

Anders Roslund in Börge Hellström

prevod: Darko Čuden

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,

2012, t. v., 448 str., 34,96 €

Anders Roslund in Börge Hellström

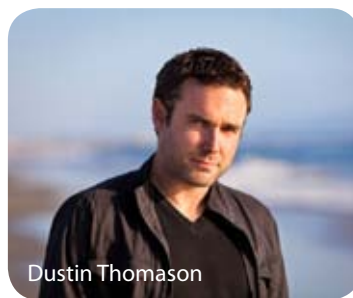
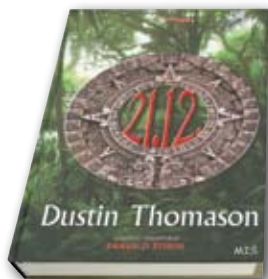
Pred nami je še en vroč skandinavski kriminalni roman. Nastal je pod taktirko uigranega švedskega dvojca, raziskovalnega novinarja Roslunda in nekdanjega kriminalca Hellströma, ki sta pod svojima priimkoma v zadnji dekadi napisala že pet knjig. Roman *3 sekunde* je njuno novejšo delo in hkrati prvo, ki smo ga dobili v slovenščini. Tako kot tudi pri njunih prejšnjih zgodbah sta avtorja črpala iz resničnih izkušenj, kar romanu dodaja realistično trdnost, ki bralca potegne v vrtinec lažnih policijskih kartotek, mamilaškega kriminala, korupcije, dvojnih identitet in zaporniške distribucije drog. Prav v zloglasnih švedskih zaporih pa poljska mafija vidi možnost dobrega zaslužka, zato tja pošlje »svojega človeka«, ki pa je, kot bralec ve že od začetka, v mafijsko organizacijo najgloblje infiltrirani policaj. Obstaja torej dobra možnost, da bo švedska policija polovila lopove res velikega kalibra, a zločinom lažnega mafijca je na sledi pravi, dobri policaj, zagrenjeni raziskovalec Green, ki za dvojno identiteto svojega kolega seveda ne ve. In tukaj se adrenalinska zgodba šele zares začne. Roman je prejel prestižno nagrado za najboljšo švedsko kriminalko in številna druga priznanja. > RENATE RUGELJ

21. 12.

Dustin Thomason

prevod: Meta Osredkar

Miš, 2012, t. v., 335 str., 35,95 €

Dustin Thomason

Tudi v najnovejši knjigi Dustina Thomasona, soavtorja uspešnice *Pravilo štirih*, ima osrednje mesto skrivnostna knjiga, tokrat starodavni majevski kodeks. Pripoved je postavljena v Los Angeles, v bližnjo prihodnost – začne se namreč le nekaj tednov pred 21. decembrom 2012, ko naj bi po majevskem koledarju nastopil konec sveta, kakršnega poznamo. Neoprijemljivo apokaliptično vzdušje sprva razpihujejo predvsem pripadniki različnih (newageevskih) sekt, a se nenadoma zlovesče utelesi v obliki epidemije redke možganske bolezni, sorodne bolezni norih krav. Zdi se, da lahko »konec sveta« prepreči le skupina vrhunskih znanstvenikov z zdravnikom in epigrafinjo na čelu. Da bi odkrili zdravilo, morata v bitki s časom s skupnimi močmi razvozlati, kako je bolezen povezana z majevskim kodeksom oziroma z grobnico, kjer so ga našli. > MAŠA OGRIZEK

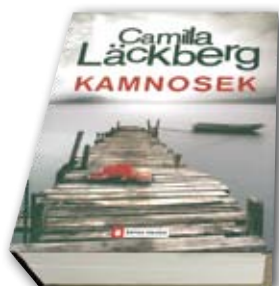
Kamnosek

Camilla Läckberg

prevod: Danni Stražar

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2012, m. v., 544 str., 12,90 €

Camilla Läckberg

Kamnosek je tretja v seriji psiholoških kriminalok, postavljenih v avtoričino rodno Fjällbacko (pred tem smo brali že njeno *Ledeno princeso* in *Pridigarja*). Tokrat se srečamo z doslej najbolj temno zgodbo – lokalni ribič v svoje mreže ujame utopljeno telo sedemletne deklice, za katero se po obdukciji izkaže, da je bila utopljena v kopalni kadi in nato vržena v morje. Patrick Hedström se s težkim srcem loti preiskave, saj je pred nedavnim tudi sam postal oče. Poglavja iz sedanjosti se prepletajo z zgodbo iz leta 1920 (in pozneje 1950), ki seveda nosi ključ do rešitve umora, a bralca do konca pusti v negotovosti, kako se bodo dogodki povezali. Še ena kriminalna mojstrovina izpod švedskega peresa! > VESNA PARADIŽ

Najlepše pravljice

49,96 €

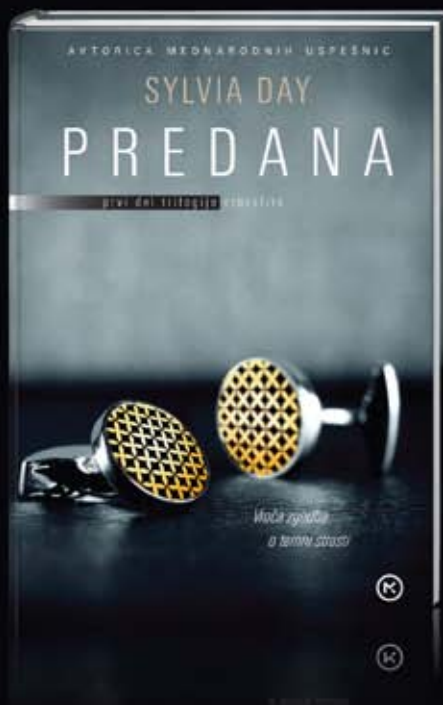
22,95 €

Po darilo,
nasvet in nasmeh
v Mladinsko knjigo.

Vroča zgodba o temni strasti

MEDNARODNA USPEŠNICA

336 strani,
14 x 20 cm
Cena: 29,95 €

Spodnesel ji je tla pod nogami. Bil je čudovit, drzen in nora privlačen ...
Eva in Gideon - ljubezen, polna strasti, a tudi temnih senc iz preteklosti.
Čprav si zadajata bolečino, pa ljubimca ne moreta živeti drug brez drugega ...
Prvi del trilogije Crossfire je izšel že v 34 državah in številka še kar raste.

»Zgodba Sylvie Day ni le prijetno žgečkljiva, temveč bralca zagradi z močno
zgodbo in ne popusti.« (RT Book Reviews)

Najhitreje do knjige:

v knjigarnah www.emka.si o8o 12 05

Žanrsko branje

Predana

Sylvia Day
prevod: Neža Kralj, Roman Vučajnik,
Ljubica Klančar
Mladinska knjiga, zbirka Oddih,
2012, t. v., 336 str., 29,95 €

Sylvia Day

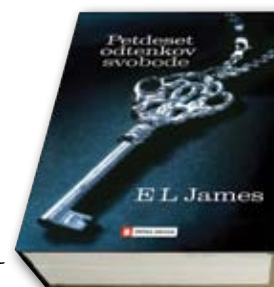

Če ste že skoraj prišli do konca trilogije *Petdeset odtenkov* in ste se šele ogreli, vas nekaj odtenkov stran čaka začetek nove erotične trilogije *Crossfire*, ki diha v istem ritmu, seveda z drugima glavnima junakoma. Ona je Eva Tramell, ki se je v New York, v eno najboljših oglaševalskih agencij, pravkar preselila iz San Diega, on pa je Gideon Cross, prelep, visok, vitek, a močen lastnik stavbe, v kateri ima agencija svoje prostore. Srečata se že njen prvi dan v dvigalu, iskra preskoči takoj, a do prvega resnejšega stika med njima mora preteči še kar nekaj vode oziroma strani, saj Gideonovo nedvomno fizično privlačnost spremljata tudi njegova groba neposrednost in predrzo nagovarjanje, ki Evo sprva skoraj povsem odvrtna od njega. *Crossfire* je ime stavbe, v kateri delata (no, tu počneta tudi kaj drugega), avtorica trilogije pa je Sylvia Day, ki je bila že prej znana kot pisateljica ljubezensko-erotičnih romanov, vendar je s trilogijo *Crossfire* preskočila v višjo ligo. Drugi del, *Prezeta*, je izvirno izšel oktobra 2012, tretji del, *Prepletena* pa bo izšel spomladi 2013. > RENATE RUGELJ

Če ste že skoraj prišli do konca trilogije *Petdeset odtenkov* in ste se šele ogreli, vas nekaj odtenkov stran čaka začetek nove erotične trilogije *Crossfire*, ki diha v istem ritmu, seveda z drugima glavnima junakoma. Ona je Eva Tramell, ki se je v New York, v eno najboljših oglaševalskih agencij, pravkar preselila iz San Diega, on pa je Gideon Cross, prelep, visok, vitek, a močen lastnik stavbe, v kateri ima agencija svoje prostore. Srečata se že njen prvi dan v dvigalu, iskra preskoči takoj, a do prvega resnejšega stika med njima mora preteči še kar nekaj vode oziroma strani, saj Gideonovo nedvomno fizično privlačnost spremljata tudi njegova groba neposrednost in predrzo nagovarjanje, ki Evo sprva skoraj povsem odvrtna od njega. *Crossfire* je ime stavbe, v kateri delata (no, tu počneta tudi kaj drugega), avtorica trilogije pa je Sylvia Day, ki je bila že prej znana kot pisateljica ljubezensko-erotičnih romanov, vendar je s trilogijo *Crossfire* preskočila v višjo ligo. Drugi del, *Prezeta*, je izvirno izšel oktobra 2012, tretji del, *Prepletena* pa bo izšel spomladi 2013. > RENATE RUGELJ

Petdeset odtenkov svobode

E. L. James; prevod: Alenka Perger
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2012, m. v., 608 str., 14,90 €

Izšel je še težko pričakovani zaključni del najpopularnejše erotične trilogije zadnjega obdobja, ki je v času svojega nastajanja poleg vsesplošne histerije med bralci (bralkami) povzročila tudi poplavo cele serije podobnih naslovov pri različnih založbah. No, Ana Steel je svojemu globoko ranjenemu in bogatemu lepotcu pred oltarjem obljubila večno zvestobo, vendar še vedno ne želi žrtvovati svoje neodvisnosti in se v celoti podrediti vsem odtenkom njegove osebnosti. Mlada zakonca tako izpolnjujeta svoje sanje, načrtujeta družinsko hišo in vse kaže, da se pred njima odpira svet neskončnih možnosti, vendar pa temna preteklost preži za vogalom ... > RENATE RUGELJ

foto: UNMco, London

Nočni cirkus

Erin Morgenstern; prevod: Neža Kralj
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2012, m. v., 448 str., 12,90 €

Brati stran za stranjo *Nočnega cirkusa* je najlaže opisati kot odkrivanje skrivne sobane, v kateri se najdejo vedno nova in nova presečenja ter nenavadnosti. Pisateljica s tem fantazijskim romanom bralcem predstavlja sanjam podoben potujoči cirkus iz poznega 19. stoletja, ki obratuje le ponoči in za katerega nihče točno ne ve, kje in kdaj se bo pojavil. Za kuliso bizarnih cirkuških atrakcij pa se skriva bolj zapletena zgodba. Cirkus je samo prizorišče dolgo trajajočega boja med dvema velikima čarovnikoma: medtem ko bi prvi rad dokazal, da je magija mogoča le s prirojenim talentom, drugi verjame, da se je lahko priučil vsak z vsaj povprečno inteligenco. A nevarna igra manipuliranja z resničnostjo se za enega izmed njunih tekmovalcev vselej lahko konča le tragično ... > [VESNA PARADIŽ](#)

Dekle s papirja

Guillaume Musso
prevod: Maja Lihtenvalner
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2012, m. v., 416 str., 12,90 €

Guillaume Musso (1974) v zadnjem desetletju napiše približno po en roman letno in sodi med najbolj brane francoske pisatelje. Tako kot njegove prejšnje knjige se tudi *Dekle s papirja* ukvarja z romantičnimi hrepenenji, ki se jim na pot postavijo različne ovire, lahkotno romaneskno strukturo pa napoji z notranjimi boji glavnih likov. Tokrat nas vabi v svet uveljavljenega pisatelja Toma Boyda, ki se je ob prenehanju ljubezenskega razmerja s slavno pianistko umaknil v samoto in se vdal pogubnim razvadam. V stiski ga obišče Billie, glavna junakinja enega od njegovih romanov, ki pade iz domišljije v resničnost zaradi tiskarske napake. Njeno poslanstvo je navdahniti Toma za pisanje nove knjige, le na ta način naj bi si namreč povrnili upanje na ljubezen. Toda Billie morda ni to, za kar se izdaja. > [ŽIGA VALETIČ](#)

Tujec

Albert Camus; prevod: Suzana Koncut
ilustracije: Alenka Sotler
Mladinska knjiga, zbirka Veliki večni romani,
2012, t. v., 108 str., 22,95 €, JAK

Po Javorškovem prevodu iz leta 1965, dobivamo 70 let po izvornem izidu novi, izpiljeni prevod (s strani Sovretove nagrajenke) klasike eksistencializma. V njem Camus kot edini pravi filozof absurda preko svojega junaka Mersaulta problematizira razmerje med človekom in svetom.

Vojna v jarkih

Jacques Tardi; prevod: Suzana Koncut in Gašper Rus
Forum, zbirka Ambasada Strip, 2012, m. v., 124 str., 15 €, JAK

Stripovska klasika francoskega ustvarjalca Tardija (1946), raziskovalca prve svetovne vojne, ki ji je posvetil večino svojih stripov (enega je ekraniziral Luc Besson). Občuten prikaz vojne, brutalnega življenja v jarkih, bojevanja, obupa ter volje po preživetju.

Vandima

Tomaž Letnar
Litera, zbirka Piramida, 2012, t. v., 204 str., 20,20 €, JAK

»Vandima je roman o štirih ljubeznih štirih generacij v Brdih, postavljenih v prelomna zgodovinska obdobja zadnjih sto let: prvo svetovno vojno, drugo svetovno vojno, čas blokofske delitve kontinenta in sodobnost« je v spremni besedi zapisal Roberet Titan Felix.

Sveta jeza

Vinko Möderdorfer
ilustracije: Marko Kociper
Forum, zbirka Republika Strip, 2012, m. v., 30 str., 5 €, JAK

Tudi Stripburger se ne more izogniti pereči družbeni situaciji in v pričujoči stripovski pridigi sta združila moči znani slovenski literat in režiser ter priljubljeni stripovski avtor. Nastala je literarno vizualna kritika sodobne slovenske družbe, oblastniških struktur in pohlepnosti.

Trda vezava, 270 x 270 mm, 56 strani

Pojdi z menoj
3 pesmi po slovenski
Blaz Pucihar, Damijan Stepančič, Dušica Kunaver
PRILAGEN CD

Po jezero bliž Triglavu

Tudi v angleškem jeziku

01 425 13 62 • www.oka.si

Knjiga, ki vas popelje na popotovanje po Sloveniji ob glasbi 18 slovenskih ljudskih pesmi v priredbi Blaža Puciharja, z ilustracijami Damijana Stepančiča in s spremno besedo Dušice Kunaver.

Pisma

John Lennon

urejanje: Hunter Davis

prevod: Maja Novak

Modrijan, 2012, t. v., 464 str., 39,90 €

Do novega leta bo v ZDA in Veliki Britaniji izšel največji paket glasbenih življenjepisov doslej. Nekaj zadnjih uspešnic (Dylanovi *Zapiski*, Pač mulca Patti Smith in *Življenje* Keitha Richardsa) pa tudi primerna časovna distanca od let največje slave so spodbudile nastanek knjig o Bruceu Springsteenu, Princeu, Leonardu Cohenu, Micku Jaggerju, skupini Led Zeppelin ter avtobiografij Peta Townshenda, Roda Stewarta, Petra Hooka (Joy Division, New Order) in Morrisseyja (The Smiths). Pri nas se bomo zaenkrat zadovoljili z največjim med tovrstnimi projekti, *Pismi* Johna Lennona.

Lennon, ki je v tandemu z McCartneyjem napisal goro uspešnic, nad katerimi so tarnale vse poznejše generacije glasbenikov, češ da sta vse izumila že ta dva, je bil intelektualec posebne vrste: luciden umetnik, brezkompromisen mirovnik, mož in oče, raziskovalec družbenih, duhovnih, psiholoških ter čustvenih meja, za marsikoga tudi prevratnik veličine Che Guevare.

Delo je po večini kronološko. Posamezna pisma, razglednice ali čačke, napisane na kose navadnega papirja, povezuje kontekst njihovega nastanka. Hunter Davis, sicer večš biograf, začne knjigo s kratkim uvodom, ki glasbenika predstavi novi generaciji bralcev in poslušalcev. Sledijo otroška in mladostniška leta, ki jih je več kot dobro prikazal nedavni film *Nowhere Boy* – Zgodba o Johnu Lennonu, od tu dalje pa je zgodba znana: leta kaljenja v divjem Hamburgu, od koder je John pisal pisma iz sobic, v katerih je živelo in spalo po deset in več ljudi hkrati, vrnitev v Britanijo in

John Lennon

velik uspeh, ki se je kmalu preselil čez lužo, spremembe in zorenje Johna kot človeka in avtorja, ljubezen z japonsko avantgardno umetnico Yoko Ono, razkol med Beatli in samostojna glasbena

pot, ki jo je končal fanatični oboževalec.

Davies, čigar edino avtorizirano biografijo Beatlov je pred tridesetimi leti prevedel Tomaž Domicelj, je pisma nabiral pri posameznikih, v starinarnicah in dražbenih hišah po vsem svetu. Monografija uspe z vrhunskim grafičnim pristopom prikazati vso širino Johnove besedne in likovne ustvarjalnosti; mnoga pisma so opremljena z ilustracijami, ki jih je začel risati že kot otrok – za svoj doma narejeni časopis. Imel je tipično britanski smisel za humor, s katerim na spoštljiv in obenem kruto pobalinski način postavlja na glavo otoški puritanizem. Tak je tudi slog pisanja, saj stalno eksperimentira z jezikovnimi ravninami, vpletanjem časopisnih odlomkov in asociativnim avtomatičnim besedičenjem, včasih v rimah, drugih v liverpoolski hamburščini, enkrat žalostno, drugih komično, a vedno z ljubeznijo.

Izpovedi neposredno izpod Johnovega peresa torej osvetlijo fascinantno življenjsko pot v novi razsežnosti ter postanejo pika na i približno ducatu Lennonovih življenjepisov, ki so nastali samo v zadnjem desetletju. Lahko pa se ozremo tudi onkraj stvarnega, v fikcijo J. K. Rowlingove, kjer najdemo podobnega fantiča brez staršev, ki bo nujo po čarobnosti rešil pred pogubo Zla, na nosu pa nosi lenonke ... > ŽIGA VALETIČ

Zatočišče spomina

Tony Judt; prevod: Kristina Božič

Produkcijška hiša RED, zbirka Republika izbire, 2012, m. v., 252 str., 23,50 €

Amiotropična lateralna skleroza (ALS) je strahna bolezen, ki počasi hromi telo, dokler ga ne stisne za zmeraj, čeprav je duh lahko buden in čil do zadnjega diha. Judt (1948–2010), zgodovinar in mislec (prevedeno imamo njegovo gigantsko *Povojno Evropo* in esejistično *Deželi se slabo godi*), ki je tej bolezni podlezel, je v nočeh brez sna, ki jih je moral preživeti v istem položaju (ko si negiben, dejansko vidiš, koliko skoraj nezavednih gibov izvajaš ves čas), postvaril svoje življenje, ga kontekstualiziral ter shranil v svojo spominsko palačo, podnevi pa ga potem zdikiral naprej. Od skromnosti povojnega otroštva do obiskov Švice po operaciji raka, kjer ugotavlja, da ne moremo izbrati, kje vstopimo v življenje, lahko pa ga končamo, kjer nas je volja. Knjigi je dodan integralni intervju, ki je nastal nekaj mesecev pred njegovo smrtjo. > SAMO RUGELJ

Rehabilitacija

Ernest Jazbinšek

Samozaložba, 2012, m. v., 72 str., 10 €

Drobna knjižica sociologa in evropskega prvaka invalidov v streljanju z zračno pištolo leta 1995 (pred kratkim mu je izšel prvi del romanekne trilogije *Zavita steza življenja*) je namenjena osebam po amputaciji nog, ki še iščejo načine prilagoditve spremenjenemu življenju. Delo deluje kot knjiga spominov, hkrati pa priručnik, saj daje napotke za pot skozi različne faze soočanja z izgubo uda – pobiranje in ponovno sestavljanje življenja po pretresu, ki smo ga doživeli. Rehabilitacija kot proces, ki naj ga za boljši uspeh vselej spremljajo dobra volja, vztrajnost, iskanje izzivov in neomajni optimizem. > VESNA PARADIŽ

Teči ali umreti

Kilian Jornet

prevod: Veronika Rot

Celjska Mohorjeva družba, 2012, m. v., 240 str., 20 €

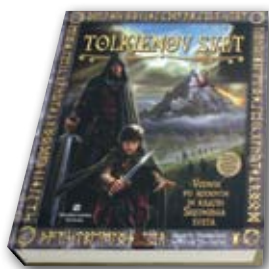

Tekaška sezona je konec oktobra z Ljubljanskim maratonom doseгла vrhunec, tako rekoč hkrati z njim pa je izšla nova knjiga enega od najboljših tekaških ekstremistov zadnjih let. Kilian Jornet (1987) je katalonski športnik, ki na najbolj napornih tekaških preizkušnjah, kot je, denimo, tek okoli Mont Blanca, premika dosedanje meje in (na videz) zlahka zmaguje, v doživetem in neposrednem jeziku pa nam predstavi razmišljanja in prigode športnika na vrhuncu svojih moči, pri katerem zmaga metaforično pomeni življenje, poraz pa smrt. Po njegovem je vrhunski športnik tisti, ki zna »samo« izkoristiti svoje genetske sposobnosti ter v svoj šport vložiti veliko dela, izjemen športnik (kot je on) pa zna poleg tega videti red v kaosu, zaradi česar je sposoben plavati v morju kompleksnosti ter nereda, na lahakoten način pa narediti tisto, kar je drugim videti izjemno težko. Tek kot umetniško delo in stvaritev, ki poleg tehnike in garanja potrebuje tudi navdih ... *Teči ali umreti* je še ena prevedena knjiga o teku, ki bo še malo razširila slovenski pogled na to najbolj naravno človekovo gibanje. > SAMO RUGELJ

Fantazijski svetovi

Tolkienov svet

Gareth Hanrahan
ilustracije: Peter McKinstry
prevod: Sabina Tamše
Tehniška založba Slovenije,
2012, t. v., 80 str., 22,99 €

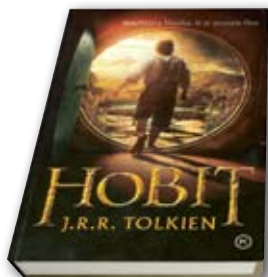

Golum iz filma
Gospodar prstanov

Na podlagi neizčrpane domišljije angleškega pisatelja in jezikoslovca J. R. R. Tolkiena (1892–1973) in njegovih najbolj znanih knjig *Gospodar prstanov* in *Hobit* je nastalo že toliko priredb, torej knjižnih, filmskih in televizijskih predelav, da je včasih videti, kot da je starodavni Srednji svet nekoč res obstajal, da so na jasi ob robu gozda nekoč res živeli hobiti in vilinci in da so v temačnih jamah res dremali zmaji. Pred nami je čudovito oblikovan neuraden in neavtoriziran vodnik po Tolkienovem fantazijskem svetu, v katerem od blizu spoznamo ugledno rodbino Bisaginov, bradate škrate, bojevnike Gondorja, viline, Gandalfa, Orke, Saurona in mnoge druge junake. Prevod vodnika je narejen na podlagi Gradišnikovega prevoda *Gospodarja prstanov*, odlikujejo pa ga bogata grafična oprema in čudovite ilustracije. > RENATE RUGELJ

Hobit

J. R. R. Tolkien
prevod: Dušan Ogrizek
Mladinska knjiga, zbirka Žepnice,
2012, m. v., 384 str., 13,95 €

Film Gospodar prstanov v knjigi 1001 film

V duplini pod zemljo je nekoč živel hobit, se glasi legendarni prvi stavek, ki ga je Tolkien nekoč napisal na prazen list papirja, ki mu je naključno prišel pod roko. Ta stavek je pozneje »zrastel« v domišljijso zgodbo, ki jo je pisatelj pripovedoval svojim otrokom. Šele na prigovarjanje prijateljev se je obrnil na založnika, ki jo je leta 1937 poslal med navdušene bralce. Čeprav je *Hobit* v osnovi mladinski roman, njegova univerzalnost – pustolovščino nadgrajuje z življenjsko modrostjo – presega okvire starostnega umeščanja. Priljubljena zgodba, polna nepozabnih dogodivščin, govori o hobitu Bilbu, ki se s čarovnikom Gandalfom in trinajstimi škрати odpravi poiskat zaklad zmaja Smauga. Klasično delo, ki velja kot uvod h *Gospodarju prstanov*, pa bo konec leta prvič prispelo tudi na veliko platno. > ALEŠ CIMPRič

Sneguljčica

Stella Gurney
ilustracije: Zdenko Bašič in Manuel Šumberac
prevod: Živa Hren
Tehniška založba Slovenije, 2012, t. v., 26 str., 24,99 €

Junaki očarljive priredbe, ki je delo Stelle Gurney, bodo, odeti v preobleko umetniške dvojice (Bašič-Šumberac), razveseljevali tako tiste, ki klasično pravljico dobro poznajo, kot tudi nove, mlade bralce, ki se bodo prvič srečali z lovcem, princem in sedmimi palčki, ki obožujejo Sneguljčico in hudobno kraljico mačeho. Slikovita postavljanka je polna presenečenj, od skritih okenc, ki jih je treba odpreti, in kolesc, ki spremenijo sliko, če jih zasučesh, do portretov palčkove rodbine in urokov, skritih v čarobni bukvi. »Zrcalce, zrcalce na steni, povej, katera najlepša v deželi je tej!« > RENATE RUGELJ

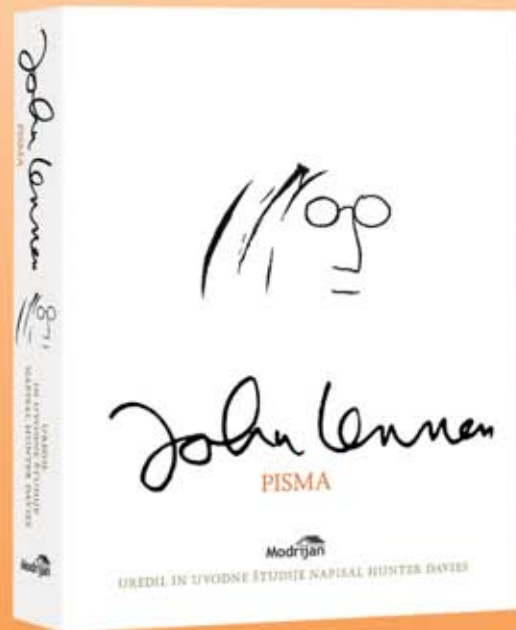

Stran iz notranjosti

... zdrav sem kot bik ...
(skoraj) vsak dan delam jogo.
Že leta pazim na prehrano ...
pravi pravcati strokovnjak za
regeneracijo telesa, zbitega
od mamil! ... grem stavit, da
bom dočakal visoko starost.

John Lennon
☺

Vabljeni v četrtek, 6. decembra,
ob 18. uri v Modrijanovo knjigarno!

Gostje večera, posvečenega Johnu Lennonu,
bodo Maja Novak, Tomaž Domicelj
in Gregor Bauman.

Dušanka Zabukovec

Kje pa mene čevelj žuli?

Izkušnje so me naučile, da na pot nikdar ne smem z enim samim parom čevljev. Tega pravila se držim tudi v življenju in poklicu. Kadar me čevelj ožuli, popiham, namažem, nalepim obliž, se preobujem in grem naprej. In kaj ima to opraviti z žulji v prevajalstvu? Ali s tistimi v Društvu slovenskih književnih prevajalcev?

Prihodnje leto bo Društvo praznovalo šestdeset let obstoja. V tem času se je marsikaj spremenilo – in vendar se še ravno tako kot ustanovitelji borimo za položaj prevajalstva v javnosti in za status prevajalcev v življenju.

Saj ne rečem, prevajalci se dobro zavedamo, koliko študija je potrebna za ta poklic, študija, ki se nikdar ne neha in ni omejen le na preučevanje in spremljanje razvoja jezikov, tako domačega kot tujih. Naročniki prevodov pričakujejo, da se prevajalec spozna na vse, od atomske fizike do medicine, prava in zgodovine. Tolmači si največkrat izberejo ožje področje dela, eno ali največ tri, ker jih že psihološki pritisk med delom preveč izčrpa. Kaj pa književni prevajalci? Tri različna področja so najmanj, kar mora poznati prevajalec vsakokrat, ko se loti novega projekta: pomislite samo na Shakespeara, pa na Prousta, Joycea ... In potem pride nov projekt in tri nova področja, vedno znova.

V četrtem (ne zaporednem) predsedniškem mandatu v Društvu že lahko rečem, da dodobra poznam delo komisij, ki ocenjujejo prevode. Secirajo jih kot možganski kirurgi (ne bom rekla patologi, kajti prevod je nekaj živega in dobi končno podobo v sožitju s posameznimi bralci), zaznajo vsako nejasnost, pomanjkljivost, rahlo odstopanje od vrhunskosti, vse, česar "povprečni" bralec niti ne opazi. In to kljub temu da je visoko izobražen in izkušen prevajalec v delo vložil ogromno energije in časa. Potem pa berem ocene prevedenih knjig, na primer v eni najbolj branih slovenskih revij, kjer se ocenjevalcu nikoli, res nikoli ne zdi vredno omeniti imena prevajalca, kot da bi največji svetovni literarni ustvarjalci pisali v slovenščini. Slovenci bi morali biti ponosni na take avtorje, ne pa samomorilski. In hvaležni novinarju, ker jim tako umetno dviga samozavest. Vsekakor mu prevajalci nismo hvaležni, da nas prezirljivo niti ne opazi. Še dobro, da založniki na naše delo gledajo drugače, z večjim spoštovanjem.

Nič boljši ni statusni položaj prevajalcev. Ne bom pogrevala tarnanja o kriznih časih in vedno slabših razmerah za kulturo, čeprav je vse to res. Težko si predstavljam občutke mladega prevajalca, ki se po diplomski poskuša uveljaviti. Že zame je bilo to pred leti veliko težje kot za prevajalce pred mano, zdaj pa so položaj poslabšale še veliko ostreje strokovne zahteve (čeprav je tudi možnosti za študij veliko več in so boljše, tehnologija pa je neprimerljivo prijaznejša do uporabnika); in vendar presenečena ugotavljam, da tudi prevajalci pred desetletji niso delali

prav nič slabše, le počasneje. Prevajalcev je vedno več in konkurenca je zato hujša. Naročniki so pri določanju rokov in višine honorarjev pogosto brezobzirni. Urejanje statusa svobodnih ustvarjalcev v kulturi je prava mora, kot dobro vedo "svobodnjaki", ki žal nimajo druge možnosti, razen če zamenjajo poklic. Je res nujno, da gre vedno na slabše?

Naslednji žulj je povezan s študijem prevajalstva in jezikoslovja. Zdi se mi, da ima tudi tu besedo Coubertin. Više, močnejše, hitreje? Računalniki res omogočajo marsikaj, pri tem pa najbolj trpi globina študija. Kdo še ni slišal pogovora med študenti na avtobusu o tem, da se učijo ne le s spleta, temveč z youtubea? Študij prevajalstva je za marsikoga hitri tečaj, med katerim v enem semestru ali največ v dveh pogoltno vso učenost in se potem loti česa donosnejšega. In tega si nisem izmislila. Je res vse v donosnosti? Študenti so me pred časom vprašali, kako s prevajanjem zaslužiš več. Več delaš, sem rekla, čeprav ima tudi ta izjava nekaj odtenkov, mogoče ne ravno petdeset, pa vseeno. Književno prevajanje nikoli ni primerno plačano, ker je prezahtevno in vzame preveč časa, da bi se "splacalo". Seveda pa se splača v psihološkem pogledu, kajti dober končni izdelek (no, kot v industriji, čeprav ni tako mišljeno) daje veliko zadovoljenja. Večina mladih se zaradi preživetja, če že ne iz veselja nad filmom in televizijo, loti podnaslovnega in medijskega prevajanja: projekti so krajši, lažje obvladljivi, toda žal zaradi naročnikov, ki jih zanima samo zaslužek, tudi veliko slabše plačani. Morda bo k boljšemu položaju medijskih prevajalcev kaj pripomoglo letos ustanovljeno društvo: njegovo vodstvo si vsekakor prizadeva za kakovost prevodov in boljši statusni položaj prevajalcev, ki je pogoj zanjo. Tega ne govorim tjavdan. Kot dolgoletna filmska prevajalka vem, da je tudi v kakovosti filmskih prevodov velik razpon in da dober prevod veliko pripomore k uspešnosti filma.

Po naravi sem optimistka, predvsem pa nenaklonjena večnemu tarnanju, ki se je razpaslo na vseh področjih. Zadnje čase, morda predvsem letos, vedno pogosteje ugotavljam, da Društvo slovenskih književnih prevajalcev vodim od ene krizne situacije do druge – in vendar se vsakokrat kot po čudežu izide. Nagrad za prevajalce je malo, veliko premalo za zahteve oblasti, ki jih imajo za dokaz kakovosti prevajalca in njegove pravice do kakršnega koli statusa, štipendije ali subvencije. Pri vsakem razpisu pa tudi ugotavljam, da je kljub tarnanju nad malomarnostjo sodobne mladine veliko odličnih prevodov, tudi takih, za katere imajo zasluge mladi prevajalci. Zato me veseli, da jim nekatere založbe dajo priložnost tudi takrat, ko še niso zreli za najzahtevnejše prevajalske podvige. Vrhunski prevajalci pa bodo morda dočakali čas, ko jim bo država podeljevala odlikovanja, kot zdaj francoska država našim prevajalcem podeljuje viteške nazive. Navsezadnje vemo, da večina Slovencev tuje književnosti spoznava v prevodih. Cenimo svoje mojstre peresa, želimo pa poznati tudi ustvarjalce onstran naših meja. In prav naši mojstri peresa že dolgo vedo, da je slovenščina sposobna največjih jezikovnih izzivov. To vedno znova dokazujemo tudi slovenski prevajalci.

Mag. Dušanka Zabukovec je književna prevajalka, avtorica več kot sto petdesetih prevodov iz angleščine, francoščine, italijanščine in hrvaščine. Diplomirala in magistrirala je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in se izpopolnjevala v Veliki Britaniji in ZDA. Prejela je častno Andersenovo priznanje za prevod romana Kolo na šolski strehi Meindert de Jonga. Je predsednica UO Društva slovenskih književnih prevajalcev.

Prevaja tudi za gledališče in televizijo. Petnajst let je vodila oddelk za prevajanje na Televiziji Slovenija. Prejela je posebno nagrado za kakovost za prevod prve v slovenščino sinhronizirane televizijske risane nanizanke Smrkci.

Biblija zdravega in ustvarjalnega življenja!

Dr. Janez Rugelj
Pot samouresničevanja

- trda vezava
- 1216 strani
- Cena: 29,80 €

Od dr. Ruglja sem se naučila, da ni pomembno, ali se mi zdi pot pred menoj težka ali lahka, dolga ali kratka, dramatična ali umirjena. Važno je le to, da me pelje tja, kamor hočem priti.
dr. Sanja Rozman

Naročila in nakup: po telefonu 01/520 18 39; e-pošti: bukla-urednistvo@umco.si; prek spleta: www.bukla.si ali v kateri od bolje založenih knjigarn

Alessandro D'Avenia

STVARI, KI JIH NIHČE NE VE

Margherita je odraščajoče dekle. V trenutku, ko bi najbolj potrebovala trdno oporo odraslega človeka, njeno družino zapusti oče. Margherita se s hrepenenjem po preteklosti in s strahom pred prihodnostjo poda iskat izgubljeni košček srca. Na poti, na kateri jo spremljajo prijateljica Marta, skrivnostni Giulio ter profesor italijanščine in latinščine, se ob premagovanju tisočerih ovir počasi spremeni v žensko, življenje pa postane spoznanje, da nas le stvari, ki nas ranijo, naredijo močnejše.

Alessandro D'Avenia je pri 33. letih (leta 2010) izdal svoj prvi roman *Bela kot mleko, rdeča kot kri*, ki je bil tako v Italiji kot tudi v Sloveniji odlično sprejet pri bralcih vseh starosti, še posebej pa je nagovoril mlade. Alessandro uči italijanščino in latinščino v srednji šoli v Milanu, veliko bere (vse, od stripov do Dostojevskega) in piše, ob tem pa tudi objavlja na svojem blogu 'Prof 2.0'. Piše o svetu mladih, navdih in izkušnje pa črpa iz svojih stikov z mladimi v razredu in prek pisem, v katerih mu mladi zaupajo svoje težave. Zato so njegove knjige tako navdihujoče.

320 strani, mere: 140 x 210 mm, mehka vezava
Cena: 19,90 EUR

ALESSANDRO D'AVENIA
PRVIČ V SLOVENIJI
sobota, 24. november, ob 11. uri
Štihova dvorana, Cankarjev dom

Janez Rifel, zdravnik

»Razvnela se je krvava bitka med dobrim in zlom, med življenjem in smrtjo. Hudič napada najgloblje izvore življenja; bitka se odvija v maternicah, jajčnikih, jajcevodih, predvsem pa v srcih žensk in mater vsega sveta. Knjiga *Brez matere* spregovori o trpljenju in stiskah, ki jih družine pred desetletji niso niti slutile.«

NADALJEVANJE
USPEŠNICE
BREZ OČETA

Brian J. Gail

BREZ MATERE

Roman *Brez matere* bralca popelje v ozadje bitke za človeške zarodke, ki jih na klinikah za zdravljenje neplodnosti pridobivajo in zamrzujejo za globalni črni trg. Johna Sweeneyja, župnika v majhnem filadelfijskem mestecu, posrka v vrtinec znanstvene revolucije skozi srečanja s svojimi župljani. Ko se razkrije končni cilj te revolucije, je župnik Sweeney soočen z največjo preizkušnjo kot duhovnik: voditi svoje vernike po poti resnice, čeprav je to zanje lahko smrtno nevarno.

Brez matere je drugi del trilogije Briana J. Gaila o izzivih, s katerimi se soočajo katoličani v sodobnem svetu. Sledi mu še roman *Brez otrok*.

486 strani, mere: 160 x 230 mm, mehka vezava
Cena: 24,90 EUR

Naročila in informacije:
Družina d. o. o., Krekov trg 1, Ljubljana
tel.: 01/360-28-28, www.druzina.si

ZALOŽBA
DRUŽINA

Poetika in logika slovenskih mitov

Zmago Šmitek

Študentska založba, zbirka Koda,
2012, t. v., 400 str., 39 €, JAK

Šmitek je poleg strokovnih člankov doslej objavil tudi vrsto knjig, v katerih poskuša svoje pisanje približati širšemu krogu bralcev. Njegov opus bi lahko razdelili na tri sklope. V prvega sodijo dela, v katerih preučuje starejše slovenske stike s čezmorskimi ljudstvi; (biografski) eseji o slovenskih popotnikih, pustolovcih, misijonarjih, kartografih in izumiteljih so zbrani v treh knjigah:

Klic daljnih svetov (1986), *Poti do obzorja* (1988) ter *Srečavanja z drugačnostjo* (1995).

V drugi sklop se uvrščajo dela, v katerih je Šmitek zbral in uredil slovenske ljudske pripovedi o različnih temah – npr. o poreklu stvarstva; o vedomcih, kresnikih in sorodnih bajnih bitjih; o naravnih in namišljenih prostorih ipd. – ter zanje napisal spremne zapise. Mednje sodi tudi serija ilustriranih knjig, namenjenih otrokom in mladostnikom, ki jih je v sodelovanju z Inštitutom za slovensko narodopisje ZRC SAZU izdala založba Didakta.

Tretji sklop pa zajema njegova teoretska dela o slovenski mitologiji; po *Kristalni gori* (1998) in *Mitološkem izročilu Slovencev* (2004) mednje sodi tudi pravkar izdana *Poetika in logika slovenskih mitov*, ki svoji predhodnici do neke mere povzema, obenem pa tudi nadgrajuje in pogloblja – tudi z izjemno bogatim slikovnim gradivom.

Ker je za Slovence, tako kot za Slovane sploh, značilno, da iz predkrščanske in zgodnjekrščanske dobe nimamo sočasnih zapisov z mitološko vsebino, je moral avtor slovenske mite sprva sploh šele rekonstruirati, zaradi česar bi njegovo metodo lahko imenovali »arheološka«. Posreden dostop do najstarejših stoletij mu je v največji meri omogočala natančna analiza (ustnega) ljudskega izročila, predvsem pripovedk; mitološke drobce pa je po avtorjevem mnenju moč najti tudi v ugankah, pregovorih, zagovorih proti uromkom in boleznim ipd.

Avtor tako sprva mozaično sestavi oziroma zariše stene »simboličnega kraljestva«, potem pa poišče še »ključce«, da bi odklenil oz. dekodiral njihove skrite, večplastne in neredko tudi nasprotujoče si pomene. Ena od vstopnih točk so (ponekod do danes ohranjene) šege in obredi, ki pričajo o nekdanji vključenosti mitov v družbeno in duhovno življenje. Mitični predstavniki svet naših prednikov je mogoče izluščiti tudi iz etimologije posameznih besed – o pomenu dreves v ljudskem zdravilstvu tako na primer priča beseda

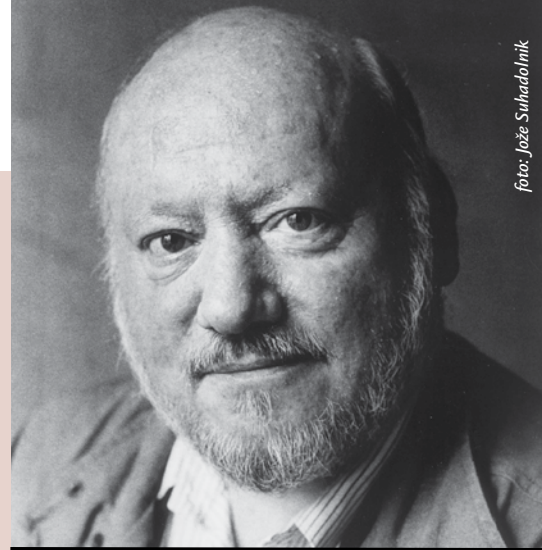
»zdravje«, ki je pri nas in preostalih Slovanih sprva pomenila »z (dobre)ga drevesa«; beseda »zmaj« je izpeljana iz besede »zemlja« in pomeni tisto, kar pripada zemlji in podzemlju ipd.

Pri razbiranju logike mitov avtor v veliki meri uporablja tudi komparativno metodo in posamezne miteme primerja s sorodnimi elementi v slovanski, evropski in tudi indoevropski mitologiji. Strinja se namreč s Claude Lévi-Straussom, da »najpomembnejše informacije skrivajo prav v razlikah med različnimi variantami mitološkega imaginarija.«

Knjiga je razdeljena na sedem poglavij, ki so posvečena različnim mitološkim temam, krajem in junakom. Zelo zanimivi sta uvodni poglavji, ki sta namenjeni prvobitnemu čaščenju (svetih) kamnov in dreves. Ta kult je blizu animizmu, obredja, povezana z njim, pa bi lahko imenovali »šamanistična: na primer vlečenje bolnega otroka pod razgaljenimi koreninami drevesa; tepežkanje drevesa, da bi se zbudilo iz zimskega spanja in bogato obrodilo ipd. Pa vendarle so sorodna verovanja in prakse »cvetele« tudi v krščanski preobleki, ponekod globoko v moderni čas.

Zmago Šmitek mitov ne obravnava kot nekaj za vedno minulega, okamnelega, ampak popisuje sledi, ki so jih puščali skozi čas. Njegovo »detektivsko« premikanje po prostoru-času je »spiralasto«: navadno začne z mitološkimi okruški, prežitki, ki so preživeli najdlje, zatem poskuša izkopati njihove poganske korenine in zabeležiti premene, ki jih je prineslo krščanstvo, po ponovnem postanku na izhodiščni točki pa nadaljuje z vzporejanjem s sorodnimi primeri iz bližnjih slovanskih, evropskih, pa tudi daljnih azijskih dežel.

Prav umeščanje »naših« mitoloških oziroma ljudskih junakov, ki jih avtor obravnava v nadaljevanju knjige – od staroslovanskega Svarožiča oz. Radogosta do slovenskega Kresnika, Zelenega Jurija, Kralja Matjaža, Martina Krpana in Petra Klepca – med ožje in širše sorodstvo avtorju omogoča svežo in bolj odpro interpretacijo.

Dr. Zmago Šmitek (1949) je redni profesor na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani. Posveča se študiju religij in mitologij Evrope in Azije ter sodi med najvidnejše raziskovalce s področja primerjalne religiozologije in antropologije.

www.mohorjeva.at www.mohorjeva.si

Mohorjeva Celovec Ljubljana

redna cena 75,40

Knjižni DAR 2013 €49,- komplet (brez Pratike)

Pratika 2013 160 strani mehka vezava € 6,00

Koledar 2013, 196 strani, mehka vezava
Jože Till, Anton Martin Slomšek (1800-1862), biografija, 314 strani, trda vezava
Helena Cestnik, Kristalinske čipke, pripoved o življenju z boleznijo, 126 strani, mehka vezava z zavihki
Niko Kupper/David Kassl, Zgodba o čarobni prisegi – Knežji kamen, otroška knjiga, 32 strani, trda vezava

NAROČILA: Mohorjeva, d.o.o. Šmartinska 106, Ljubljana tel: 01 280 13 00

NLB Plačilne kartice

NOVO

Plačilo na obroke
brez obresti

Želite nakupovati na obroke brez obresti?

Izberite zanesljiv in ugoden način – NLB Plačilne kartice. Odslej lahko z NLB Plačilnimi karticami Mastercard, Visa in Karanta* na prodajnih mestih, označenih z nalepko Nakupi na obroke, **nakupujete na 2-12 obrokov in to brez obresti, dodatnih stroškov in dokumentacije!** Na prodajnem mestu preprosto povejte, da bi radi plačali na obroke. Več informacij

poiščite v najbližji NLB Poslovalnici, na www.nlb.si/obroki ali na prodajnem mestu.

*Ne velja za NLB Posojilni kartici MasterCard in Karanta ter NLB Poslovno kartico MasterCard.

NLB

Vem zakaj.

slovenski knjižni sejem

21.–25. 11. 2012

www.knjiznisejem.si

© cankarjev dom

Gospodarska
zbornica
Slovenije

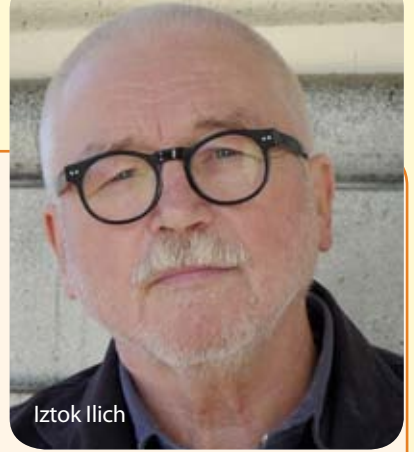
Zbornica knjižnih založnikov
in knjigoizdajev

Schwentnerjeva nagrada za življenjsko delo: **IZTOK ILICH**

Publicist, urednik in prevajalec Iztok Ilich je knjigo spoznal iz tolikih plati kot malokdo. Ni bil na izpostavljenih položajih – razen treh let vodenja knjigarne Konzorcij –, a ves čas, kjer je šlo za knjigo, zraven. Delal je v službah – založniških in knjigotrških –, ki so skrbele za boljšo prodajo knjig, ki so bile vedno predrage in v krizi. V nešteti inventurah v založniških in knjigarniških skladiščih je knjige prelagal in prešteval, jih razstavljal in kot knjigarar tudi prodajal. Predvsem pa je o njih že v študentskih letih začel pisati. Največ v Delu, Naših razgledih, Večeru in Primorskem dnevniku, v revijah Knjiga, Dialogi, Primorska srečanja, Pionir – današnja Gea, Kras, Zvon, Mentor in še kje ter v radijskih oddajah S knjižnega trga se je v dobrih štirih desetletjih nabralo več kot 4000 recenzij in poročil o novitetah. V tem času je nastalo še kakih 50 prevodov in 80 spremnih besed.

Čedalje več je bilo tudi prispevkov o zgodovini in položaju knjige, utemeljenih na delovnih izkušnjah in študiju zgodovinskih vi-

rov. Leta 2004 jih je Iztok Ilich povezal v poljudni monografiji *Pota knjige* – pregledu razvoja pisav, tiska in knjig s poudarkom na mejnikih v slovenskem založništvu in knjigotrštvu. Strokovno terminologijo s tega področja je nato pred petimi leti strnil v 2400 geslih v leksikonu *Knjiga*. Kot urednik je botroval pri nastanku več kot stotih knjig, nekajkrat tudi kot avtor antologij in soavtor vodnikov za popotnike in raziskovalec vseh starosti. Raziskuje tudi zgodovino in sedanost kulinarčne publicistike na Slovenskem, najnovejši sad raziskovanja razvoja založništva v slovenski kulturni zgodovini pa je lani objavljena monografija *Mohor in Korotan*. V njej je ob orisu 160-letne zgodovine Mohorjeve družbe, prve slovenske založbe, v ospredje postavil odločilen pomen prizadevanj urednika, pisatelja Frana Saleškega Finžgarja, za njeno preživetje po izgonu iz Celovca, pa tudi med drugo svetovno vojno in po njej.

Iztok Ilich

Najlepša slovenska knjiga:

Književnost
Suntzi, Umetnost vojne
oblikovalec: **Pavle Učakar**;
Mladinska knjiga

Knjiga *Umetnost vojne* je tipografska miniatura, ki bralcu preprosto, a zelo učinkovito podaja Sunzijeve zgoščene misli o vojaški strategiji. V formatu kvadrata je oblikovana odločno, neposredno in zelo usklajeno z vsebino, ki jo nosi. Oblikovalčevo zrelost potrjuje izbor materiala, ki s prosojnostjo dodatno približuje vsebino bralcu.

Knjige za otroke in mladino
Fran Milčinski, Butalski grb
oblikovalka: **Sanja Janša**
ilustracije: **Damijan Stepničič**
Mladinska knjiga

Knjižica iz zbirke Čebelica: *Butalski grb* je lucidna interpretacija legendarne zgodbe Milčinskega. Predvsem z ilustracijami, ki v stripovski maniri z duhovito tipografijo nadgrajujejo tekoče besedilo, imenitno stopnjuje dinamiko satire.

Znanstvena in stvarna literatura
Rosvita Pesek, Osamosvojitvena vlada
oblikovalki: **Nina Hercog, Mateja Martini, HerzogMartini**
Mohorjeva Celovec

V obsežnem zgodovinskem delu *Osamosvojitvena vlada* je kompleksna struktura bralcu predočena izjemno jasno. V dosledno izpeljanem prelomu je prek rabe tipografije, kompozicijskih principov in izvedbe detajla moč zaslediti natančno načrtovanje odnosov med besedilom, fotografijami in dokumenti, v katere pa žal ni vključen kričav naslov na ovitku.

Umetniške monografije, fotomonografije, bibliofilske izdaje
Tinca Stegovec – grafike in risbe iz zbirke MGLC
oblikovalec: **Robert Žvokelj, DAK**
Mednarodni grafični likovni center

Izbir materiala, pregledno strukturirana vsebina knjižnega bloka, skladnost tipografskih detajlov in premišljeno kadriran ovitek s platnicami tvorijo celovit, brez napake realiziran volumen, ki je prepričal žirijo.

Najboljši literarni prvenec: **Muanis Sinanović**

Foto: Mojca Pišek

Muanis Sinanović, rojen leta 1989, v lastni pesniški avtobiografiji jasno pove, kako je zaznamovan s svojimi sandžaškimi koreninami, vendar je to izročilo problematizirano s preprostim, a življenjskim dejstvom, da o njem pravzaprav nima nobenega spomina. Pesmi **Štafete okoli mestne smreke** imajo osišče v vsakdanjem, ki je pri Sinanoviću združeno z nekakšno beatniško hlastnostjo in splošnim občutkom metafizične praznine – toda ta ni toliko stvar govorca kot sveta, v katerem se je pač znašel, del izročila, ki ga določa mimo njegove volje.

Najboljši mladi prevajalec: **Ana Barič Moder**

Komisija Društva slovenskih književnih prevajalcev je podelila priznanje za mladega prevajalca za leto 2012 prevajalki Ani Barič Moder za njen prevod dela »*Modre cvetke*« Raymonda Queneauja. Knjiga je izšla pri založbi Sanje v Ljubljani.

INTERVJU: dr. MLADEN DOLAR

PRIPRAVIL: DR. SAMO RUGELJ

Mladen Dolar (1951) je odgovorni urednik revije Problemi, redni profesor za filozofijo in teoretsko psihoanalizo na ljubljanski Filozofski fakulteti in eden od slovenskih filozofov, ki ga najraje berem, saj je z nekaterimi svojimi deli dostopen tudi filozofsko manj podkovanemu bralcu. Brilljanten v analizi, blag, a nepopustljiv v dokazovanju svojih tez, je avtor mnogih tekstov, razprav in spremnih besed k raznim knjigam, ki je poleg tega do zdaj napisal tudi zavidljivo število samostojnih monografij, zdaj pa s knjigo Strel sredi koncerta dobiva tudi svojo čitanko, ki jo je uredil in s spremnimi besedami opremil Peter Klepec.

»Jaz sem še stari fan knjigarn. Leto 1968 se je dogajalo v knjigarnah!«

Rugelj: Kako se je začelo vaše sodelovanje s *Problemi*? Kdaj so bili ustanovljeni?

Dolar: *Problemi* so bili ustanovljeni leta 1962. To je bilo v neki konstelaciji s konkurenčnimi *Perspektivami*, ki so bile ukinjene leta 1964. Takrat je velik del te skupine dobil zatočišče pri *Problemih*. Do ustanovitve *Nove revije*, v začetku osemdesetih let, je bilo pri *Problemih* težavno sobivanje različnih skupin z različnimi programi. Od tod tudi trodelna delitev na eseje, literaturo in razprave, ki je veljala precej časa.

Rugelj: Kdaj so *Problemi* postali filozofski?

Dolar: Skupina, ki je bila vezana na lacanovsko psihoanalizo, je k *Problemom* prišla v začetku sedemdesetih let.

Rugelj: To je sovpadlo z ustanovitvijo društva za teoretsko psihoanalizo?

Dolar: Društvo smo ustanovili pozneje, v osemdesetih. *Problemi* so postali središče teoretskega dogajanja, vezanega na psihoanalizo in strukturalizem. Potem je bila ustanovljena *Nova revija* in je šla vsa novorevijaška skupina tja, leta 1989 pa je bila ustanovljena revija *Literatura* in je šla vsa literarna skupina tja.

Rugelj: Do ustanovitve teh dveh drugih revij so bili *Problemi* torej neka kapa za vse te kadre?

Dolar: Ja, k *Problemom* so prišli ljudje, ki so delali pri *Perspektivah* in so hkrati generirali ljudi, ki so potem naredili *Literaturo* in *Novo revijo*.

Rugelj: Govorimo torej o neke vrste centralni slovenski intelektualni reviji v šestdesetih in sedemdesetih letih.

Dolar: Vsekakor, to je bila kapa za celo vrsto revij in šele z ustanovitvijo teh posebnih revij so postali to, kar so danes.

Rugelj: Vaš prvi tekst je bil objavljen v *Problemih*, je res? In tudi v zadnji številki *Problemov* imate objavljen svoj članek. Vmes je 33 let.

Dolar: Že dolgo sem zvest tej reviji. V osnovi se držim *Problemov* kot neke baze, tukaj je skupina, ki deluje na nekih enotnih teoretskih izhodiščih in predstavlja določeno šolo mišljenja.

Rugelj: Kako so se v tem času spreminjale vloge in zasedba *Problemov*, njihova naklada in recepcija pri bralcih?

Dolar: *Problemi* so v vsem tem času hodili po ravno začrtani poti, vsaj kar zadeva teorijo, njena temeljna izhodišča sta predstavljala teoretska psihoanaliza in z njo povezani strukturalizem. A prav jasno postavljena izhodišča so omogočala široko razvejeno pahljačo vsebin in drugačnih pristopov, čedalje širši krog sodelavcev, prihod novih in novih generacij. Tako zastavljeni *Problemi* so ves čas imeli zavzeto in zvesto bralstvo, in če primerjamo naklade takšne revije pri nas in, recimo, v Nemčiji ali ZDA, potem smo glede na število prebivalstva absolutni rekorderji, kar pa še vedno ne zadošča, da bi preživeli na trgu brez subvencij. Stare številke so razgrajene in pokradene po knjižnicah, zdaj so na srečo dostopne na spletu.

Rugelj: Kdaj pa ste začeli s knjižnimi izdajami, vzporedno ali kot nadgradnja?

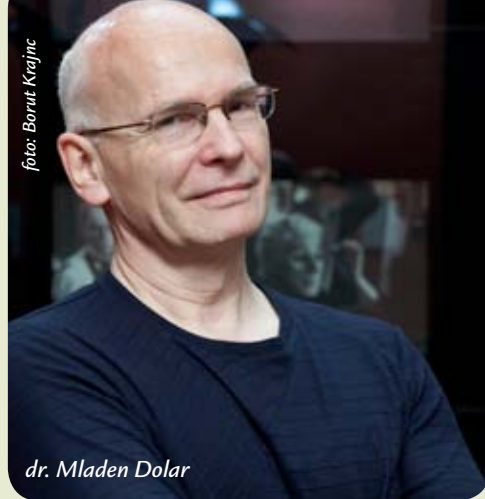
Dolar: Zbirka *Analecta* je začela izhajati leta 1980 in takrat je še izhajala pri DDU Univerzum, malo po naključju, potem je DDU propadel in je bil izdajatelj nekaj časa Partizanska knjiga.

Rugelj: Torej zbirka *Analecta* se je od začetka selila od založbe do založbe. Takratne Žižkove knjige so izhajale tudi pri Delavski ...

Dolar: Ja, Delavski enotnosti. Zbirka se je selila, šele konec osemdesetih let je prišlo vse skupaj pod eno streho. Ustanovljeno je bilo društvo, ki je prevzelo izdajateljstvo *Problemov* od ZSMS, zraven smo dodali še *Analecto*.

Rugelj: Kakšen je (bil) temeljni koncept te knjižne zbirke?

Dolar: *Analecta* je kot zbirka v prvi vrsti skrbela za lacanovsko teorijo, a to je mogoče le tako, da je obenem skrbela za filozofsko tradicijo, na katero se ta teorija sklicuje (v prvi vrsti Hegel in nemška klasična filozofija), in za vrsto drugačnih pristopov – obilo smo izdajali npr. Derridaja in Deleuzeja, ki sta bila sicer ostra kritika Lacana. Obseg našega dela je omejen, smo majhna založba s tremi ali štirimi izdanimi naslovi na leto, poleg revije, in glede na to omejenost smo storili veliko. Razvoj filozofije je sicer zdaj v precej manj rožnatih časih, kot je bil pred tremi ali štirimi desetletji, ko sem sam začel, vendar je naša teorija medtem postala tesno povezana s svetovnimi dogajanjmi v filozofiji in poskuša v teh manj spodbudnih časih nadaljevati s tisto ostrino, ki je bila v časih možna bolj kot danes.

dr. Mladen Dolar

Rugelj: Če gledamo vašo knjigo *Strel sredi koncerta*, gre za čitanko vašega opusa. Kako je prišlo do nastanka, je bila ideja na strani založbe, urednika Zdravka Duše. Lani je že izšla Žižkova čitanka ...

Dolar: Ideja je prišla s strani Cankarjeve založbe, založba si je že prej prizadevala Žižka potegniti v slovenski prostor, ne samo skozi *Analecto*, ampak ga postaviti kot takšno figuro, kot dejansko je v tujini, kjer ga izdajajo največje centralne založbe. Petru Klepcu so predlagali, da bi naredil čitanko Žižka, in ta je bila zelo uspešna. Klepec je napravil izvrstno uredniško delo in potem je Duša kot urednik imel idejo, da bi s tem nadaljevali, oni so dali pobudo, Klepec je naredil izbor besedil, o tem sva se precej konzultirala, ampak levji delež je bil absolutno na njem.

Rugelj: Pri čitanki je vedno vprašanje izbora besedil. Je bilo tako tudi pri vaši?

Dolar: V osnovi smo se hitro strinjali, se mi je zdelo, da je izbor, ki ga je napravil, dober. Premislek je bil potreben pri nekaterih stvareh, recimo tukaj ni nobenega bolj resnega besedila o Heglu, o katerem sem napisal dve knjigi, ki tvorita teoretsko jedro mojega dela. Težko bi bilo kaj vzeti ven iz tega, ker sta to knjigi, napisani monografsko, kot nadrobni interpretaciji, in zato ne ponujata lahkega branja.

Rugelj: Klepec v spremni besedi ugotavlja, da določene vaše knjige od začetka sploh niso imele imena avtorja na naslovnici, postavlja tezo, da je bila vaša logika, da ni pomembno, kdo je to napisal ...

Dolar: Ja, nisem hotel imeti svojega imena na svojih knjigah.

Rugelj: Na zadnjih ga zdaj imate.

Dolar: To je nemara postalo malo absurdno, nekakšen obrnjeni narcisizem, čeprav v splošnem verjamem v tisti sloviti Beckettov stavek: »Kaj pa je važno, kdo govori.« Ta stavek si je vzel za vodilo tudi Foucault. Želel bi si ne biti avtor.

Rugelj: Vaš opus je izjemno raznovrsten in Klepec priznava, da je imel težave s tem, kaj izbrati. Kaj je razlog, da ste segli na toliko različnih področij?

Dolar: Imam neko jasno teoretsko izhodišče, ki je postavljeno v presečišče določene interpretacije Hegla in določene interpretacije psihoanalize in strukturalizma. To je osnova, s katero se je mogoče lotiti zelo široke palete problemov, ne le mogoče, potrebno in nujno se je lotiti cele palete problemov.

Zdi se mi, da ukvarjanje s čisto filozofijo – in to je na vsak način moja strast, kako se ukvarjati, denimo, s problemom biti in enega, brez neposredne potrebe, da bi to na nekaj aplicirali in prevedli v nekaj uporabnega – da mora ta strast za čisto filozofijo iti z roko v roki z angažmajem v svojem času in s pahljačo njegovih problemov.

Rugelj: Torej, da se odziva na trenutne družbene razmere? Ko sem se pogovarjal z Žižkom, je rekel, da je zanj to angažirano ustvarjanje neko vzporedno ustvarjanje in da kot skupina skušate iti nazaj k atomistiki, Demokritu ... to je dejansko čista filozofija.

Dolar: V tem ne vidim nobenega protislovja. Če se človek zares angažira v čisti filozofiji, se tudi angažira v svetu, v katerem živi, to je hrbtna stran. Tukaj je Hegel veliki učitelj, Hegel, ki je najbolj iz nič poskušal premisliti o biti in začetku filozofije, hkrati pa je bil tudi človek, ki je bil najbolj ukoreninjen v svojem času in ki je postavil tezo, da lahko samo filozofija, ki je popolnoma potopljena v svoj čas, seže po absolutu, ne pa tako, da bi se izvzela iz meteža zgodovine v kamro čiste misli. Tudi Žižkovo delo je tako. Hkrati s tem, ko piše težkokategorijne teoretske knjige in se loteva najtežjih stvari, ki obstajajo v zgodovini filozofije, ves čas neposredno posega v politično aktualnost.

Rugelj: Kaj se zdaj dogaja v filozofiji, kdaj je bil zadnji veliki pok?

Dolar: O tem bi se dalo napisati knjigo. Po frankfurtski šoli od tridesetih let naprej so prišla šestdeseta in sedemdeseta leta, ki so bila absolutno eksplozivna. Sam sem se vpisal na Univerzo, na študij filozofije, leta 1969 in pripadam tej generaciji. To je bil čas uboja Che Guevare in cele kubanske zgodbe, uboja Martina Luthra Kinga in cele zgodbe Civil Rights Movement, protivietnamski protesti v ZDA, proces proti Chicago Seven, Črni panterji z Angelo Davis, Rudi Dutschke, študentska gibanja v Nemčiji, maj '68 v Franciji, zasedba Čehoslovaške ...

Rugelj: Bi človek takrat sploh lahko šel študirat kaj drugega kot filozofijo?

Dolar: ... pa Woodstock, cela rock revolucija, seksualna revolucija, avantgardna gibanja, to je bil absolutno eksploziven trenutek povsod, tudi v teoriji. Frankfurtska šola je takrat doživela svoj zvezdni trenutek, čeprav je bila že v zatonu, ponudila je teorijo študentska gibanja in teh revoltov. Na drugi strani pa ta absolutni čudežni vzpon strukturalizma. Poglejte, kaj vse se je zgodilo v šestdesetih letih, Lévi-Strauss, Foucault, Althusser, Barthes, Deleuze, Derrida, Lacan itn. Vsako leto so izhajale izjemno pomembne knjige, komaj smo lovili sapo. Takrat so nam naši profesorji govorili, ah, kaj boste sledili tej trenutni modi, ampak 40, 50 let pozneje so vse te knjige velike klasike. Še vedno v veliki meri živimo od eksplozije duha, ki se je zgodila takrat.

Rugelj: Če pogledamo z zdajšnje perspektive, kako so bili ti ljudje takrat v stanju vse to napisati, sintetizirati, kako si razlagate, da je takrat vse to nastalo?

Dolar: Zgodovina filozofije, zgodovina duha se nikoli ne dogaja zlagoma, po malem, vedno so

obdobja strašnih izbruhov in kondenzacij, ko se v zelo kratkem času zgosti zelo veliko. Če pogledate nemško klasično filozofijo – kaj vse se je zgodilo v samo pol stoletja od 1781, ko je Kant izdal *Kritiko čistega uma*, do 1831, ko je umrl Hegel. Poglejte, kakšna neverjetna zgoščina duha je to. Še zdaj na določen način živimo od teh konceptov. Bodisi z njimi ali proti njim, ampak opredeljujejo naše sedanje razmišljanje.

Rugelj: Kaj pa moderni koncepti filozofije? So se pojavili kakšni v zadnjih dvajsetih, tridesetih letih?

Dolar: Zdi se mi, da bolj živimo v obdobju nekega mačka od velikih revolucij šestdesetih in sedemdesetih let, ne le teoretskega, ampak tudi političnega mačka. Še vedno prelevamo te teorije in jih skušamo nadaljevati na nove načine. Mi smo kot generacija zavezani temu trenutku, a biti zavezan temu trenutku ravno ne pomeni premlevanja starih zgodb, ampak terja, da iz tega naredimo nekaj radikalno drugega. Edini način zvestobe je, da stvar, ki si ji zvest, spremeniš. Recimo to, kar piše Žižek, v veliki večini nima neposredne zveze s tem, o čemer je pisal Lacan, ki se sploh ni loteval večine tem, o katerih danes pišemo.

Rugelj: Kako pa gledate na mlade filozofe iz vaših logov?

Dolar: Sam imam veliko zaupanje v nove rodove slovenskih filozofov, dobili smo izvrstne miselne dosežke. Fatalno pa je to, da so vsi ti mladi ljudje živijo od začasnih pogodb in stranskih dejavnosti, brez možnosti, da bi dobili kakšno redno službo. V filozofiji pri nas ni krize, prav nasprotno, toliko izvrstnih del ni še nikoli izhajalo, kriza je v restrukturiranju evropske in naše družbe v smer, ki ne ponuja nobene perspektive.

Rugelj: Kaj jim torej ostane?

Dolar: Ne vem, kaj se bo zgodilo z njimi. Sam se čutim vpletenega in odgovornega, konec koncev sem toliko časa predaval na FF in pomagal oblikovati generacije ljudi, ki razmišljajo v okvirih te teorije, ki smo jo tukaj zastavili, in od tod naprej. Mnogi so pri meni doktorirali, to so izvrstni mladi ljudje, sam sem se zelo zavzel, da smo jim omogočili izdajo knjig, in to so knjige na zelo visoki ravni, samo kaj bo z njimi? Službe ne morejo dobiti nikjer, mnogi kaj prevajajo, delajo na televiziji itd.

Rugelj: Najbrž je resno filozofsko delo le težko napisati v prostem času? So filozofi v času Hegla imeli čas samo za to ali so delali še kaj drugega?

Dolar: To so bili vsi profesionalni filozofi. Hegel je določena prelomnica. Pred tem so obstajale srednjeveške univerze, ki so nastale v nekih drugih okvirih. Ko so Hegla leta 1818 povabili v Berlin, so ga povabili na Humboldtovo univerzo, ki je bila prvi model moderne univerze. Hegel je bil nemara prvi moderni univerzitetni profesor in v istem mahu zadnji 'metafizik'. Univerze seveda obstajajo že od srednjega veka naprej in so se počasi reformirale, ampak Humboldt je bil neka zarez, nova paradigma tega, kaj naj bi univerza po francoski revoluciji v družbi pomenila, redefinicija tega, kaj je funkcija in politika vednosti. Humboldt je pojem še danes.

Bologna pa je zdaj na neki način odprava Humboldta. Ko smo mi delali študentske revolte od leta 1968 do 1971, nam je Humboldtova univerza veljala za nasprotnika, za konservativen, okostenel, tog način organiziranja univerze. Če pogledamo reforme, ki so se zgodile v zadnjih desetih letih, pa nas Humboldt nena-

doma navdaja z nostalgijo. Bolje bi bilo, če bi ohranili standarde Humboldtove univerze v primerjavi s temi norijami, ki so se jih lotili zdaj. Perspektiva se je v štiridesetih letih povsem zamenjala. S Heglom se je začelo to obdobje, ko so filozofi postali profesionalni profesorji na modernih univerzah, v okviru tega, kar je Lacan poimenoval univerzitetni diskurz kot diskurz, ki je definiral družbeno vez po francoski revoluciji. Velika večina jih je bila zaposlenih kot univerzitetni profesorji, ampak z zelo pomenljivimi izjemami. Tisti ljudje, ki so mi najbolj pri srcu, dejansko nikoli niso delali na univerzi ali pa marginalno, če vzamemo le čas po Heglu. To so, recimo, Kierkegaard, Marx, Nietzsche, Freud, Sartre, Lacan, tudi Wittgenstein. To so ljudje, ki so bili zunaj univerzitetnega okvira ali na zelo minornih funkcijah ali samo občasno. Nekateri ključni konceptualni prelomi v filozofiji so se zelo pomenljivo zgodili zunaj akademskega pogona, proti univerzitetnem pogonu, kot revolt proti zakoličenju filozofije z univerzitetnim diskurzom.

Rugelj: Žižek mi je rekel, da je eno njegovih najboljših ljubih del vajino skupno delo, ki sta ga napisala o operi. Ali vas mika napisati še kaj takšnega, nefilozofskega?

Dolar: Sam sem imel, nekaj tega je tudi v knjigi *Strel sredi koncerta*, vedno veliko strasti do določene glasbe, opere, do določenih filmskih avtorjev, literarnih avtorjev, gledališča. Ne zanimajo me glasba, film ali literatura nasploh, samo zelo partikularne figure in dela, nimam niti najmanjše volje, da bi postal literarni, filmski ali glasbeni teoretik, to me sploh ne zanima. Zanimajo me samo singularne točke, ki mi vzbujajo strast. Misel je nekaj redkega in se dogaja na sto načinov, nikakor ni samo privilegij filozofije. Konec koncev je tudi v filozofiji nekaj redkega in je povezana s singularnimi figurami.

Rugelj: Imate kakšen tak knjižni projekt zdaj v igri?

Dolar: Že nekaj časa obstaja projekt, da bi mogoče zbral svoje spise o literaturi v knjigo in jih objavil pri kaki založbi, ki ni Analecta ... Bomo videli. Poleg tega pripravljam dve angleški knjigi.

Rugelj: Kako spremljate fizično, kaj je novega, kaj izhaja na knjižnem filozofskem področju? Kako filozof to dela, prek interneta ali v knjigar- ni?

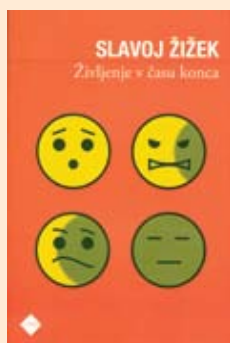
Dolar: Seveda uporabljam internet, ampak po duši sem še stari fan knjigarn. Leto 1968 se je dogajalo v knjigarnah.

V zadnjih letih je slavni filozof Slavoj Žižek (1949) v svojih knjigah tudi odločno družbeno angažiran, nekatera od teh del pa so hitro izšla tudi v slovenskem prevodu. Leta 2010 je izšel prevod Najprej kot tragedija, nato kot farsa, zdaj pa smo dobili še posebej za Slovenijo prirejeno knjigo Življenje v času konca (angleški izid leta 2010), v kateri Žižek napoveduje skorajšnji konec civilizacije v obliki, kot jo poznamo danes, zaradi štirih jezdecev apokalipse, ki jih predstavljajo: svetovna ekološka kriza, porušeno ravnovesje ekonomskega sistema, genetska revolucija in eksplozija socialnih razlik. Tudi v njej je vse polno povezav družbene realnosti s filozofijo in psihoanalizo na eni strani ter filmi in literaturo na drugi, Žižek pa se je v tem delu znova pokazal kot prodoren analitik stanja sedanje družbe, ki za svojo prihodnost (še) nima pripravljenih odgovorov. Ob izidu te knjige smo se z njim pogovarjali tudi o nastajanju njegovih drugih knjig ter njegovem pisanju in razmišljanju sploh.

»Skoraj vse najboljše knjige, najbolj zabavne, ki jih poznam, sem našel med obiskom knjigarn!«

Rugelj: Izvirno je vaša knjiga *Življenje v času konca* izšla leta 2010. Kako je potekalo delo na njej? Ste jo pisali »na terenu«, kjer se je dogajala in še dogaja svetovna kriza, ali v pisarni?

Žižek: Moja ljubezen, pravo delo je bilo o Heglu, tista debela knjiga *Manj kot nič* (*Less Than Nothing*, več kot tisočstransko delo, v katerem Žižek analizira ključno vlogo Hegla v zahodni filozofiji in življenju v zadnjih dvesto letih, izšlo

je nedavno op. ur.) in zdaj tudi tisto nadalujem. Vse te, če jim tako rečem, politične knjige, kritika ideologije ipd., torej angažirane knjige, sodijo v okvir vzporednega ustvarjanja. Nastale so tako, da sem se odzival na tekoče dogodke, pisal razne komentarje, počasi se je nabiralo in potem sem vse to zbral v knjige. Tudi gradivo za to knjigo se je nabiralo v neki »mapi« in na neki točki sem si rekel, to bi se pa dalo zbrati, in tako je knjiga nastala naknadno.

Rugelj: Ampak vseeno je *Življenje v času konca* v osnovi, v izvirni angleški obliki obsežno delo, več kot petsto strani ...

Žižek: Veliko se je nabralo, deloma so bile tudi že objavljene stvari, nikoli ne delam tako, da bi imel že v naprej vse načrtovano. Ko se zadeve nabe-rejo, si počasi rečem, bom pa odkril neki red. To je prišlo čisto v zadnjem trenutku, ta ideja, ki jo razvijem v uvodu prek v Švici rojene psihologinje Elisabeth Kübler-Ross, ki je naredila slavno petfazno shemo žalovanja, ko nekdo zbolji za neozdravljivo boleznijo (tajitev-jeza-barantanje-depresija-sprejetje) ...

Rugelj: Se pravi, temeljno idejo ste aplicirali na koncu ...

Žižek: Ja. Izvirno sem imel celo nasprotno idejo, da bi naredil kierkegardovski obrat. Ljudje po navadi ne vedo: ko on reče »bolezen za smrt«, ne misli »strah nas je umreti«, on je pameten, on pravi, prava groza je sprejeti, da si res nesmrten,

da ne boš umrl, ker v bistvu potem veš, da si obsojen in večno odgovoren bogu. On pravi: »Ni večjega olajšanja, kot si reči, sem samo košček prahu, izginil bom.« Sprva sem nameraval celo to narediti, ker bi bilo bolj duhovito po mojem, obrniti in si reči: »Zveš, da si nesmrten: najprej vse zanikaš, potem si besen, potem v depresiji, na koncu pa kaj moremo, pa sprejmimo, da sem nesmrten, ha, ha.«

Rugelj: Potem je najbrž podobno nastala tudi vaša zadnja knjiga *Leto nevarnega sanjarjenja* (*The Year of Dreaming Dangerously*), ki je izšla prav nedavno?

Žižek: Ta je še bolj v tem smislu, to so zbrane reakcije, odzivi, moji komentarji itn. Moram priznati, da sem počasi že sit tega, kako ljudje pričakujejo, da se bom vedno odzval na aktualne stvari, jaz pa se počutim, kot da se vmešavam v tuje delo, saj se, po domače povedano, na večino sprotnih stvari ne spoznam zares. Na kaj se spoznam, vsaj deloma? (*našeste na prste roke*) Hegel, filozofija in psihoanalitična teorija, potem se konča. Deloma teorija ideologije, malo film. Z drugimi stvarmi se ukvarjam kot amater in zdi se mi zelo čudno, da moje knjige o tem še vedno najdejo toliko odmeva. Na primer, zelo me je presenetilo, da je tista moja govoranca na »Occupy Wall Street« našla tak odmev, meni se zdi, da sem rekel nekaj tako absolutno evidentnega. Kar sem tam rekel, se mi je zdelo skoraj banalno, to bi morali vsi vedeti, to samo kaže na po mojem res neko, kot bi se včasih v partijski terminologiji reklo, idejno zmedo. Počutil sem se kot tisti Andersenov otrok, ki pride in reče: »Kralj je nag.« Ja, a ne vejo vsi tega?

Rugelj: Vedo, ampak na glas si najbrž ne upaš povedati ...

Žižek: Ja, ker je bilo celotno sporočilo samo to: tako ne more iti naprej. Samo dvoje pomeni. Prvič, da to ni več tisto, kot temu rečejo Američani, *one issue movement*, da si, recimo, proti vietnamski vojni ali pa proti rasizmu, problem je sistem kot tak, kapitalizem. Drugo, še bolj pomembno, a tega ljudje niso opazili, je, da gibanje »Occupy Wall Street« hkrati nosi tudi zavest, da politični sistem, institucionaliziran, tak kot ga imamo,

ni dovolj močan, da se spoprime s krizo. Postaja inerten, ne more reagirati.

Rugelj: Demokracija kot taka torej ni več ustrezna?

Žižek: Taka demokracija, kot jo imamo zdaj v zahodni družbi, res ni. Morda sem se nekaj časa preveč igral s tem, da se odpovemo demokraciji, je pa jasno, da demokracija, kot jo imamo institucionalizirano zdaj, preprosto ne deluje. Ker, recimo, če pogledamo po Evropi ali kar se dogaja v Grčiji, vidimo, da gre v bistvu za spopad med bruselsko birokracijo in ulico. Institucionalna demokracija je samo figura vmes, ki pa ne deluje.

Rugelj: Pomenljiva je vaša ugotovitev, da voditelji pred tremi leti v Københavnu niso prišli do jasnih obvez glede okoljskih težav, kako se konkretno spopasti z globalnim segrevanjem, češ, vse skupaj lahko še malo počaka ...

Žižek: Ja, že tukaj se vidi, kaj so realni problemi, prava bitka je, kot že rečeno, med ulico ali gibanji in institucioanaliziranimi, bančnimi strukturami.

Rugelj: Po drugi strani pa so, kot pišete, leto poprej, ob sesutju bank brez težav urgentno alocirali stotine milijard dolarjev za njihovo rešitev.

Žižek: To je lep primer, tam še nekih deset milijard ne morejo najti za ekologijo, in čeprav, nekateri pravijo, da moramo biti skeptiki, saj ni nujno, da je vse to ekološko dogajanje zakrivil človek, ampak jaz pravim, saj ni pomembno, to ekološko dogajanje vseeno ostaja problem. Recimo to, kar se je zdaj zgodilo v New Yorku, je bilo šokantno za Američane. Manhattan se je dojemal kot varen, svet naokoli lahko propade, tam pa bo življenje šlo lepo naprej. To orkansko opustošenje je bilo na neki način še bolj šokantno kot 11. september, ker ko sta Dvojčka padla, je bil šok, ampak to je bilo na omejenem območju, zdaj pa je bil ves spodnji Manhattan pod 20. ulico povsem odrezan, en teden ni bilo vode, elektrike, gretja, postal je, dobesedno, območje filmov katastrofe.

Rugelj: Kot v filmu *Otroci človeštva* na primer?

Žižek: Tako je. Mimogrede, filmi katastrofe so me vedno zanimali, ker sem bil vedno čisto

ideološko politično proti ideji, da če si levičar v politiki, moraš biti tudi na neki bolj temeljni ravni optimist. Avtomatično, če si katastrofist, to je ta klasična psevdomarksistična floskula, so vse te vizije katastrof ekstrapolacija neke konkretne družbene krize, demistificiraš konkretno krizo v splošno katastrofo. Zato mi je, osebno, čeprav ni bil ravno simpatična oseba, privlačen Brecht, ker on je to vedel, on je bil na neki splošni antropološki ravni katastrofist v pomenu: vse bo šlo k vragu, človek je po naravi hudoben, nič se ne da narediti, ampak mogoče se pa da politično kaj spremeniti. Meni je bilo všeč, ker je Brecht vedno poudarjal, človeka se ne da spremeniti, smo skorumpirani po naravi, tako je. Mene je to vedno privlačilo in zato mi je bil, recimo, všeč film *Melanholija* Larsa von Trierja, zdaj sem namreč ravnokar končal knjigo o dogodku.

Rugelj: Torej film o koncu sveta, ki pa nima tako apokaliptičnega konca?

Žižek: Da, globoko se strinjam s tem pozitivnim odnosom. Ta ideja, saj vemo, dobil jo je, ko mu je psihiater rekel, kako ljudje, ki so drugače melanholiki in depresivci, laže prenesejo in sprejmejo prave travme. Kar me je zanimalo, je to, kako tradicionalni Hollywood, kjer koli ima opraviti s formulo konca sveta, vedno ponudi neke ojdipske zgodbe. Kot, recimo, v *Armageddonu*: Bruce Willis ne sprejme, da bo izgubil hčerko, in potem je takoj jasno, da je vsa ta vesoljska katastrofa samo neki ojdipski bes. Prav se mi zdi, da enigma drugega ostane, in to me zanima, ta novi trend, kjer pa ni samo to, da je groznja katastrofe neka pretveza, da junak razreši svoj ojdipski problem, potem se pa vse reši, ampak katastrofa ostane, se realizira. Zanimivo je, da na tak samo Lars von Trier, letos, denimo, je bil tak tudi film *Seeking a Friend for the End of the World* (Keira Knightley in Steve Carell), kjer na začetku izvedo, da bo čez tri tedne konec sveta. Ampak neka ljubezen se razvije in na koncu se pomirita, dobesedno sta objeta v postelji, ko je konec sveta. To mi je všeč, da tukaj ni nobenega kompromisa, ni zadnji trenutek, ko odkriješ ljubezen, naenkrat neka rešitev, pa potem ni konec sveta. Je konec sveta.

Rugelj: Kaj vam je zdaj, dve leti po izidu, najbližje v knjigi *Življenje v času konca*?

Žižek: Zadnji dve poglavji se mi zdita najboljši. To je neka zanimiva teorija, predzadnje poglavje ... mogoče je šla prehitro predaleč ... opiram se na Catherine Malabou, ki je v knjigi *Novi raznjani* razvila lepo teorijo, da je bolezen 21. stoletja posttravmatičen, zrušeni subjekt. To se mi je zdelo zanimivo raziskati in tisto zadnje poglavje, to sem pa z največjim užitek pital: kje iskati sledove komunizma, to je bil čisto nor izbor, od Kafke naprej ...

Rugelj: Če na drugi strani pogledamo vašo knjigo *Manj kot nič*. Koliko časa ste pisali

to knjigo? Kaj vas zdaj najbolj zanima v filozofiji?

Žižek: V njej so besedila, ki sem jih imel v rezervi tudi po več kot deset let. Paradoks dolgih in debelih knjig je, da ko jo končaš, ugotoviš, da nekaj manjka. Zdaj delam knjigo, ki bi ji lahko dal naslov *To*, česar nisem uspel dati v knjigo *Manj kot nič*. Temeljni ontološki problemi, zdaj se vsi s tem ukvarjamo. Mladen Dolar ima odlične zadnje tekste o atomu, status atoma, Demokrit itn., se pravi, ta vrnitev k predsokratskemu materializmu. To je v bistvu za nas drug temeljni problem: Kaj pomeni biti danes materialist? Biti materialist pomeni pustiti že enkrat tendenco neskončnosti, saj je naše življenje, telesna končnost, edini teren, kjer se borimo. To se idealno vidi na primer v Tarkovskem, ki je najbolj radikalen, mogoče spiritualen avtor, hkrati pa je avtor, ki je tako intenzivno identificiran s telesnostjo, V njegovih filmih stik s spiritualnim ni zunaj telesa, ampak neka intenzivna identifikacija s telesnostjo celo v njenem najbolj umazanem pogledu. Recimo v njegovem najbrž najboljšem filmu *Stalker* ... Mislim, da je nekaj na tem, da materializem danes pomeni sprejeti abstrakcijo. Pomen materije je danes čisto abstrakten, matematičen, atomi, kvantna fizika itn., to je zelo zanimiv obrat.

Rugelj: Na zavihku vaše knjige *Življenje v času konca* piše, da je v raznih jezikih izšlo kar 500 vaših knjig. Kako obvladate vse to iz čisto avtorskega vidika?

Žižek: Ne obvladam, ker tuje založbe pogosto goljufajo, mi ne pošiljajo izvodov, to je zame vsakokrat presenečenje. Recimo, ko sem bil zadnjič v Braziliji, sem ugotovil, da so prevedli cel kup mojih knjig.

Rugelj: Ste jih videli v knjigarni?

Žižek: Vprašal sem tamkajšnje prijatelje, kaj je izšlo. Pred nekaj meseci sem bil v Južni Koreji, ker me kot dežela zelo zanima. Bilo je čisto presenečenje, čeprav je Koreja država, kjer sem zelo znan; tam so izdali čisto vse moje knjige, ki so izšle v angleščini. Podobno je v japonsščini. Kitajska je malo bolj zapletena, čeprav mi je tudi tam izšlo okoli petnajst knjig, ampak v korejščini in japonsščini pa v bistvu vse prevajajo. Dobesedno vse. Izvedel sem, da (na Japonskem res že malo pretiravajo s tem) je izšlo sedem prevodov Heideggerjevega dela *Bit in čas* ...

Rugelj: Sedem vzporednih prevodov?

Žižek: Da. Izšli so tudi trije prevodi *Kapitala*, ne moreš verjeti. Ker je Marx sam korigiral neki francoski prevod *Kapitala*, so oni posebej prevedli še to različico knjige iz francoščine v japonsščino.

Rugelj: Veste, v kakšnih nakladah izhajajo vaše knjige?

Žižek: Vem le, da se ponatiskujejo, tam so ljudje izjemno radovedni. Daljni vzhod se ne sme zanemariti.

dr. Slavoj Žižek

foto: Borut Krajnc

Rugelj: Korejci so v tem smislu podobni kot pri filmu, tudi tam so, ko so naredili novi korejski filmski val, tja potegnili ljudi, ki so znali obrtniško narediti dobre hollywoodske filme, da so se tega naučili.

Žižek: Korejski komercialni filmi so mi všeč. Za razliko od, denimo, Kim Ki-duka; njegov film *Pomlad, poletje, jesen, zima ... in pomlad* je tak reakcionaren film, točno neka ciklična vizija, globoko antifeministična, najprej ženska pride kot kurba, ženska je ali kurba ali pa mati, ki pusti otroka.

Rugelj: Kim Ki-duka v Koreji ne predvajajo kaj dosti. Celo sam je pred leti rekel, da tam ne bo več predvajal svojih filmov.

Žižek: Tipično. In to je moj argument za Korejce. Čeprav je ta zadnji, kot sem slišal, malo boljši.

Rugelj: Ja, *Pieta*, predvajajo ga tudi na Liffu, nisem ga še videl.

Žižek: Kar pa me absolutno fascinira, je ta novi, obsceni trend, v lacanovskem pomenu neko obsceno utelešeno uživanje. Če hočete razumeti, kaj je danes ideologija, glejte megahit, ki bo presegel tudi Justina Bieberja kot najbolj gledan videospot, to je video *Gangnam style*. To je nekaj absolutno neverjetnega. V bistvu se norčuje iz gangnam styla. Gangnam, tam sem bil, je tisti modni del Seula, kjer imate, kot rečejo oni, PC Bang lokale, kjer igrajo fanatiki igrice in vse to ... Omenjeni video je parodija na ta stil življenja. Spet je to paradoks današnjega cinizma, parodija gor ali dol, vendar deluje in fascinira.

Rugelj: In deluje globalno.

Žižek: Globalno, saj to je bil šok. Kar me je fasciniralo, ko so mi video tam pokazali, je, kako parodija deluje in kako to deluje pri meni. Da, to je tudi nekaj kompulzivnega, ampak veste, ko imate neko pesem, melodijo ali motiv, ki ti gre na jetra, celo gnusi se ti, ampak te kot tak fascinira, si rečeš, to je pa tako gnusno, rečeš prijateljem, poglej, poslušaj to, se ne moreš upreti ... in vse skupaj gre naprej. In potem so mi rekli Korejci, ali mislite, da za nas ni tako, saj nismo bedaki ... tako se je začelo. Vsem gre na jetra. Moj sin me je vpeljal v to, je rekel, oče, poglej to, to mi gre tako na jetra ... Najprej je bilo tam, v Koreji, in zdaj je eksplodiralo.

--> se nadaljuje

INTERVJU: dr. SLAVOJ ŽIŽEK

Rugelj: To je 200 milijonov obiskov na YouTube, kolikor vem ...

Žižek: (odmiga s prstom, češ da se motim) Moj sin spremlja. Zdaj je že več kot 700 milijonov obiskov, edino vprašanje je, ali bo doseglo milijardo ali ne. Sebe sovražim, ker to gledam, ampak se ne morem upreti. Je zelo zanimiv fenomen. Mogoče je nekaj na tem, kako rabiš neko deželo, ki je malo zunaj centra, kjer se lahko tendenca, ki je v samem centru ideologije, odkrito pripelje do vrhunca. To me vedno fascinira.

Rugelj: Kaj vas pa najbolj fascinira pri pisanju?

Žižek: V bistvu se vračam. Hočem ven iz vseh teh postmodernih oslarij, ugotovil sem, da je moj pristop k (popularni) umetnosti čedalje bolj stalinski ali krščanski, najboljša umetnost danes nas mora soočiti z moralno zagato, kako ne gre. In tu se spomnim na filozofa Roberta Pippina. Dolar in Alenka Zupančič in jaz ga poznamo. Napisal je dve knjigi, ki sta celo zelo levičarski, čeprav on ni nič liberalen. Ena je o filmu noir, druga pa o ameriškem vesternu, kjer gre točno za to: etične dileme, kako se mora sama vzpostavitev liberalne buržoazne družbe, ki premaga prejšnje nasilje, potem zaplesti v nove zagate itn. Pred tem je napisal knjigo, ki jo jaz in Mladen skoraj fetišizirava. Sooči se z romani in velikimi zgodbami, ima, recimo, izjemno lepe interpretacije *Ambasadorjev* in *Kril golobice* Henryja Jamesa. Ni to lepo? Nobeni tekstualni mehanizmi, ampak etične dileme, zagate v velikih romanih.

Rugelj: V novi Dolarjevi knjigi sem bral besedilo o Henryju Jamesu, do zdaj še neobjavljen, *Umetnost neizrečenega* ...

Žižek: (prikimava) V moji prejšnji knjigi, ne vem, ali je v slovenščini, sem imel detajlno branje romana Krila golobice, To je nekaj, kar je, se mi zdi, skoraj najboljšo, kar sem napisal. Detajlno brati različne etične drže, ki jih tam notri vidite. Čedalje bolj postajam izjemno tradicionalen estetski moralist, a ni to grozno? Naloga umetnosti je orisati etične zagate in ponuditi mladim ljudem etične drže. Ljudje bodo mislili, da sem nor ali kaj.

Rugelj: Pri vseh teh vaših knjigah niste nikoli razmišljali, da bi imeli agenta za urejanje pravic?

Žižek: Nekajkrat, a zmeraj so problemi. Agent ti po eni strani ponuja, da »boš veliko več zaslužil«, potem pa začne urednik: »Tukaj greš malo predaleč. Ali ne bi malo spremenil pristop?« Na robu tega je bila moja knjiga *O nasilju*, kjer se je že začelo, takoj sem imel konflikt. Zanimivo, kako ... to je problem, prodate dušo hudiču, saj vam kaj zagotovijo, ampak ... ne. Zaupam bolj sebi.

Rugelj: Z založbo Verso delate že več kot 20 let. Oni kaj vplivajo na vaše delo? Vi jim oddate besedilo in to je to?

Žižek: Najprej sem Hegla hotel izdati pri MIT-u, potem so začeli: »Ali ni malo predolga?« In da traja dve leti in ne vem kaj. Potem sem postal pa brutalen in sem naredil dražbo, kjer sem rekel: »Knjiga je tukaj, končana.« Dva pogoja: a) Besedo »editing«, torej razni nasveti je prepovedano izgovoriti, se pravi, sprejmeš to, kar je. Edine spremembe so te drobne, jasno, gramatikalne. In b) hočem, da je knjiga zunaj v dobrega pol leta. Končal sem jo konec jeseni 2011, leta 2012 je bila zunaj, Verso je to naredil ... in hotel sem imeti popolno kontrolo. Naš prijatelj, mož neke naše sodelavke v Nemčiji, je naredil ilustracijo. To je zelo tragična zgodba, ni doživel izida knjige. Hotel sem popolno kontrolo nad naslovnico, tista parodija na Heideggerja, o Aristotelu, ne, tista Slavoj Žižek se je rodil, piše knjige in bo kmalu umrl. To je, jasno, saj veste, to je parodija na Heideggerja, ki je v nekem svojem predavanju o Aristotelu rekel o njegovi biografiji: Aristotel se je rodil, je filozofiral in je umrl. To je parodija na to. Težava je v tem, da me Verso rine v neko politično smer, ampak jaz nisem z njimi tukaj.

Rugelj: Recimo, Dolar in Zupančič sta se že prebila v angleščino, mislite, da se bo tudi kdo od mladih slovenskih filozofov?

Žižek: Poskušamo. Z Dolarjem in Zupančičevo smo zdaj souredniki te MIT-zbirke.

Rugelj: Bo kakšen, recimo Klepec, Bunta, Troha, Hajdini ...

Žižek: Poskušamo. Težava je tukaj dvojna. Prva je prevod. Nobena angleška založba ni pripravljena prevajati besedil. Poskušali bomo, kot prvo pripravljamo reprezentativni izbor mlade generacije, vsi ti: Troha, Moder, Simoniti. Ni lahko, Kot neki ...

Rugelj: Zbornik?

Žižek: Boštjan Videmšek, ki je le naš najboljši novinar, tudi on je poskusil nekaj ...

Rugelj: Nedavno je izšla njegova knjiga, na voljo je na Amazonu z naslovom *21st Century Conflicts*. Je pa sam sfinanciral prevod.

Žižek: Kje pa mu je to uspelo?

Rugelj: Pri manjši založbi, BookBaby, kolikor vem. Ali je torej dejansko pogoj, da začneš pisati v angleščini? Čim je ta prevod iz slovenščine ...

Žižek: Ali pa, da organiziraš prevod.

Rugelj: Na kateri točki ste vi začeli pisati izključno v angleščini, s katero knjigo oziroma kako?

Žižek: Že nekje v začetku devetdesetih let. Ugotovil sem kruto dejstvo, da možnosti, da bi imel stalnega prevajalca, ni. In tudi če so, bi več časa porabil, da popravljam prevode, poleg tega mi je tudi intimno ustrezalo, tako da v bistvu že dobrih dvajset let pišem v angleščini. Kar sem ugotovil, ker sem preveč gostobeseden, je nekaj lepega, da je v bistvu to že tisti prvi filter, veste ...

Rugelj: Mislite prenos v tuji jezik ...?

Žižek: Ja, me prisili, da sem bolj koncizen.

Rugelj: Bolj je sčiščeno ... je to plus?

Žižek: Mislim, da je to celo plus. Veste, ne morete kar blebetati, če smem tako reči, morate se zbrati.

Rugelj: Za konec, kako pridete do novih knjig, ali hodite po knjigarnah?

Žižek: Tukaj sem zelo tradicionalen, to je moj problem z Amazonom. Saj je lepo, klik, klik, če si pripravljen plačati. Enkrat je celo prišlo v enem dnevu, en dan sem dopoldne naročil, naslednji dan je iz Anglije prišla po Fedexu. Veste, v čem je problem? To, kar vsi vejo. Tam najdeš to, kar iščeš. Težko je biti lepo presenečen. Vem, da imaš zdaj možnost, da malo pogledaš, ampak še vedno je zame nekaj edinstvenega v tem, da greš v neko veliko knjigarno in imaš tam.

Rugelj: Najdeš nekaj, česar ne iščeš.

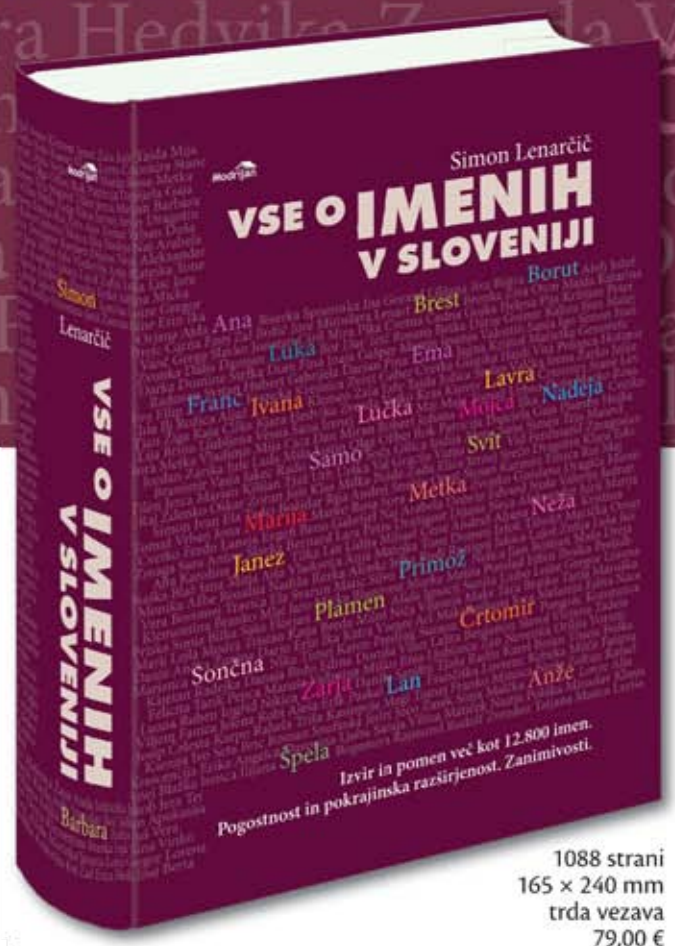
Žižek: Tako je. Neverjetno, koliko tega, skoraj vse najboljše knjige, najbolj zabavne, ki jih poznam, sem našel na ta način.

Rugelj: Fizično v knjigarni?

Žižek: Fizično, ja. Zato so meni tako dragočene specializirane knjigarne, to je zame raj na zemlji. Knjigarna, specializirana za humanistične znanosti, kjer je šef, ki nekaj ve in zna razporediti knjige, da malo pogledaš in kaj odkriješ. Na primer, kaj je bilo moje veliko odkritje, ki sem ga odkril tako? Zdaj ga precej citiram, tisti Francoz, filozof, kulturkritik, je tako brihten, Pierre Bayard. Napisal je knjigo *Kdo je ubil Rogerja Ackroyda*, kjer je dokazal, da ima Agatha Christie v svojem romanu napačno rešitev, kdo je morilec. Če ne bo več pravih knjigarn, bo vse to izginito.

dr. Slavoj Žižek in dr. Samo Rugelj med intervjujem

1088 strani
165 × 240 mm
trda vezava
79,00 €

ODKRIJTE IZVIR IN POMEN SVOJEGA **IMENA**

- ▶ Izvir in pomen več kot 12.800 imen
- ▶ Pogostnost in pokrajinska razširjenost
- ▶ Zanimivosti

Na slovenskem knjižnem sejmu 20 % ceneje.

 Modrijan

SLOVENIJA IN NJENE POKRAJINE

Jurij Senegačnik

621 fotografij
67 kart
102 grafa
28 ilustracij

V monografiji so predstavljena vsa pomembnejša geografska dognanja o Sloveniji. Prvi del obsega poglavja o površju, podnebnju in podnebnih spremembah, vodnih virih, rastlinstvu, okolju, prebivalstvu, gospodarstvu, turizmu, geoloških zgradbah ipd., v drugem delu pa je sistematičen pregled 47 geografskih pokrajin (in zamejstva) – razporejene so po petih naravnih enotah: na alpske, predalpske, dinarskokraške, obsredozemske in obpanonske pokrajine.

472 strani
220 × 300 mm
trda vezava
39,90 €

 Modrijan

MODRA ŠTEVILKA
 080 23 64

www.modrijan.si

Praznična darila za vse, ki jih imate radi!

DRAGI BOŽIČEK
Redna cena: 19,90 EUR

KUŽKOV PRVI BOŽIČ
Redna cena: 19,90 EUR

ZVEZDICA ŽELJA
Redna cena: 19,90 EUR

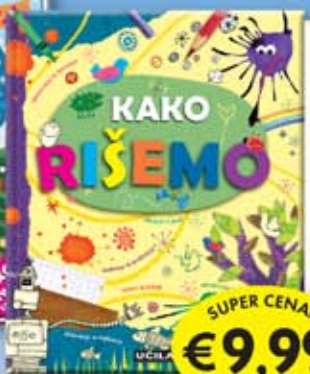
MOJE NAJLJUBŠE PRAVLJICE
Redna cena: 24,90 EUR

PRAVLJICE O PRINCESKAH
Redna cena: 24,90 EUR

BOŽIČNI OKRASKI IN IZDELKI
Redna cena: 16,90 EUR

KAKO RIŠEMO
Redna cena: 16,90 EUR

VELIKA KNJIGA PUNČK
Redna cena: 9,90 EUR

OBLECI SVOJE PRINCESKE, VILE IN BALETKE
Redna cena: 9,90 EUR

KUHARSKA KNJIGA ZA PUNCE
Redna cena: 16,90 EUR

MINI TORTICE
Redna cena: 16,90 EUR

POJOČA RIBICA
Redna cena: 19,90 EUR

PRINCESINA POROKA
Redna cena: 19,90 EUR

PLESALCI
Redna cena: 6,90 EUR

VILE
Redna cena: 6,90 EUR

NAJBOLJŠI RECEPTI ZA PUNCE
Redna cena: 13,90 EUR

MALA BALETKA IN NJENE SANJE
Redna cena: 16,90 EUR

MALA VILA IN ČAROBNA ŽELJA
Redna cena: 16,90 EUR

NEKE ZVEZDNE NOČI
Redna cena: 19,90 EUR

NEKE BOŽIČNE NOČI
Redna cena: 19,90 EUR

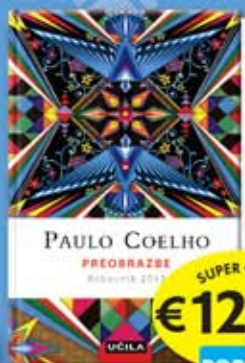

NEKEGA ZIMSKEGA DNE
Redna cena: 17,90 EUR

UČILA**Gelix** KNJIGARNA**ŽEPNA KNJIGA**

PRALINEJI IN KONFETI
Knjiga receptov
in 6 darilnih škatal
Redna cena: 19,90 EUR

SUPER CENAI
€12,99
POPUST
34,7%

PREOBRAZBE
ROKOVNIK 2013
Redna cena: 19,90 EUR

SUPER CENAI
€12,99
POPUST
34,7%

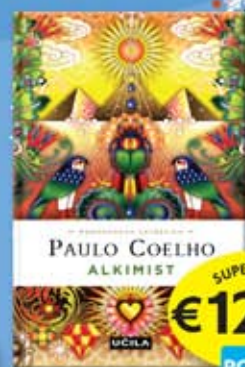

MALI PRINC - NAJLEPŠI CITATI
LJUBEZEN
PRIJATELJSTVO
SREČA
ŽIVLJENJSKE MODROSTI
Redna cena posamezne
knjige: 5,90 EUR

BABIČINI RECEPTI ZA PEKO
Redna cena: 19,90 EUR

SUPER CENAI
€12,99
POPUST
34,7%

ALKIMIST
Redna cena: 19,90 EUR

SUPER CENAI
€12,99
POPUST
34,7%

BOŽIČNA PEKA
Redna cena: 19,90 EUR

SUPER CENAI
€9,99
POPUST
49,8%

BOŽIČNI PIŠKOTI
z 10 modelčki
Redna cena: 16,90 EUR

SUPER CENAI
€12,99
POPUST
23,1%

MAFINI
Redna cena: 19,90 EUR

SUPER CENAI
€9,99
POPUST
49,8%

PALAČINKE IN VAVLJI
Redna cena: 19,90 EUR

SUPER CENAI
€9,99
POPUST
49,8%

PECIVO
Redna cena: 19,90 EUR

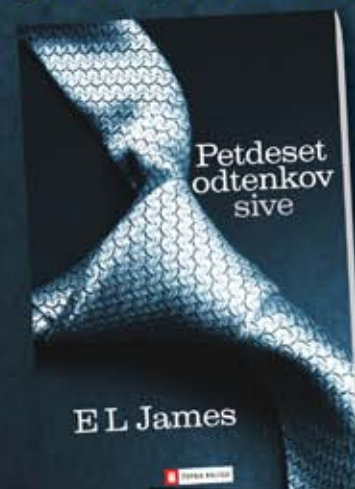
SUPER CENAI
€9,99
POPUST
49,8%

PICE
Redna cena: 19,90 EUR

SUPER CENAI
€9,99
POPUST
49,8%

Pridružite se
tudi vi fenomenu
Petdeset odtenkov,
ki podira vse
prodajne rekorde!

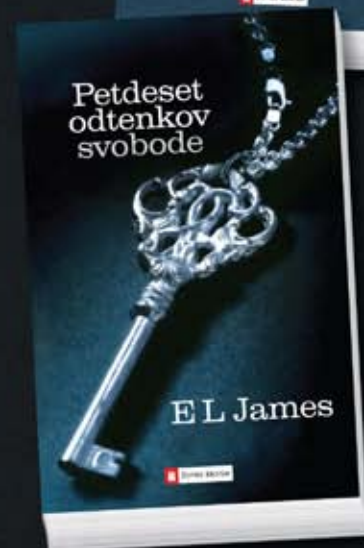

E L James

Petdeset odtenkov teme

E L James

Petdeset odtenkov svobode

E L James

Redna cena posamezne knjige: 14,90 EUR

VABLJENI V KNJIGARNE FELIX!
LJUBLJANA: Citypark • Čopova ulica 7 • Kolosej • Miklošičeva 11 • Mercator center Šiška • Supernova Rudnik • Cankarjeva 6 (kmalu);
CELJE: Planet Tuš; **DOMŽALE:** Mercator center;
KAMNIK: Qlandia; **KOPER:** Planet Tuš;
KRANJ: TC Savski otok; **MARIBOR:** Mercator center Tabor • Planet Tuš • Qlandia;
NOVA GORICA: Qlandia • Supernova;
NOVO MESTO: Qlandia

»Strokovnjaki za nevidnost smo,« zapiše maroški pisatelj Tahar Ben Jelloun v francoščini. Njegov rojak Mohamed Šukri v arabščini dodaja: »Ko umrejo otroci, postanejo angeli, ko umrejo odrasli, postanejo hudiči. Toda jaz sem zamudil čas, ko bi lahko bil angel.« Še glasnejši je evropski Libanonec Amin Maalouf: »Pripadam plemenu, ki od vekomaj nomadsko živi v puščavi svetovnih razsežnosti. Naše dežele so oaze, ki jih zapustimo, ko izvir usahne, naše hiše so šotori, preoblečeni v kamen, naša državljanstva so odvisna od datumov ali od ladij.« Grenko je spoznanje Egipčana Nagiba Mahfouza: »Oni pa so jetniki, kljub temu da jih je veliko. On je močan silak, oni pa nimajo ne moči ne odločnosti. Toda mar ne obstaja kakšna pot do upora, do upora katerekoli vrste?« Seveda: »Življenje me je naučilo: človek je človeku pekel,« zavzdihne Ahmed Hamdi Tanpinar v turščini.

PREGLED PREVEDENEGA LEPOSLOVJA MED MAROKOM IN AFGANISTANOM (2010–2012)

Domov, *Izvori*, *Pravi čudež* in *Inštitut za naravnavanje ur* so naslovi knjig, iz katerih prihajajo navedeni citati, teritorialno razpeti med Maroko in Afganistan; to so prebliski pisateljev in ne po naključju sorodne misli strokovnjakov za nevidnost, ki znajo še kako dobro poskrbeti, da so na Vzhodu in Zahodu vidni; njihove korenine so posejane po celotni severni Afriki, Turčiji in Bližnjem vzhodu, ne pa tudi njihovi stalni naslovi prebivališča. So le del velikanskega korpusa klasične in sodobne emigrantske, arabske in postkolonialne književnosti Vzhoda. A na tem mestu jih predstavljamo kot prevode literarnih del z območja med Magrebom in Indijo, ki so jih slovenske založbe izdajale med letoma 2010 in 2012.

Po drugi svetovni vojni so prevodi iz arabskega sveta najprej prihajali počasi, nesistematično, zadnja leta pa je mogoče opaziti povečano zanimanje za arabsko literaturo. Vzrokov je veliko in nekateri so vidni že od daleč – živo odprte rane med Orientom in Okcidentom, terorizem, izseljenski protesti, islam v Evropi in širše, vojaško posredovanje v Iraku in Afganistanu, napetosti med Izraelom in Arabci, arabska pomlad, bratomorne vojne na Bližnjem vzhodu itd. –, drugi pa so subtilno skriti v mnogih zgodovinskih, filozofskih, družbenih analizah. Vendar besede književnosti z domišljijo, ki korenini v realni izkušnji, bolj prevzamejo kot suhe analize; pomislimo le na svetovni in slovenski uspeh Khaleda Hosseinija.

Red pa mora biti: 16 romanov, o katerih bo tekla beseda, bomo uredili z geografskim merilom in se podali na kratko na literarno potovanje v Maroko, Egipt, Izrael, Libanon, Sirijo, Turčijo in Afganistan. Čeprav je to le potovanje po pokrajinah duha, je vozovnica, skrita med njihovimi gosto pisanimi platnicami, brezplačna.

Maroko – na prepihu med Evropo, Afriko in arabsko kulturo

Razgibana zgodovina Maroka je bila od nekdaj tesno povezana z Zahodom. Po svoji različici arabske pomladi je Maroko z dolgo, razkosano, nasilno, boemsko, enkratno zgodovino postal država, v kateri nekatere knjige niso več prepovedane, čeprav še vedno vznemirjajo. Ena takih je klasika maroške književnosti Mohameda Šukrija *Goli kruh* (1972), v kateri se v odsekani, brutalni pripovedi mešajo nasilje, detomor, prostitucija, klošarjenje, uživanje drog, homoseksualnost, pedofilija; avtobiografski roman je postal kulturni fenomen zaradi dolgoletne prepovedi objave v Maroku. Podoba Tangerja po drugi svetovni vojni, ki je bil tako privlačen za Tenesejeja Williamsa ali Paula Bowlesa, Šukrijeva prijatelja, je pisatelj manifest in proza na meji resničnega in izmišljenega; za slovenskega bralca pa je pre-

vod *Golega kruha* neolepšan, realen vstop v arabsko pisano prozo, ki jo prevajata zelo delavna Mohsen Alhady in Margit P. Alhady.

Velike civilizacijske spremembe v prvi polovici 20. stoletja so zlo-mile, uničile ali preobrazile tisočletne imperije, posejane po severni Afriki in Bližnjem vzhodu; ne le iz Maroka, tudi od drugod je pljuskal val izseljevanja po celem svetu. Tahar Ben Jelloun je, na primer, v sedemdesetih letih emigriral v Francijo, kjer danes uživa ugled velikega pisatelja in misleca. Ni ravno redko, da pisatelji z Vzhoda pišejo v drugih jezikih: Ben Jelloun je tako kot Libanonec Amin Maalouf ali Afganistanec Atiq Rahimi uveljavljen frankofonski pisatelj; to je še dokaz več, da nacionalnosti neke književnosti ne moremo ločevati samo po jeziku, temveč bolj po »izkušnji«.

V živo sodobnost je zarezan Ben Jellounov kratki roman *Domov* (2009), v katerem strah pred upokojitvijo hromi maroškega izseljenca v demokratični »Fransi«, ki omogoča boljše življenje, daje denar, zagotavlja zdravstveno zavarovanje, hkrati pa seje mrzle poglede bogatih, spodbuja tiho, pritajeno sovraštvo Evropejcev do priseljenskih, večinoma fizičnih delavcev. Dobrodušnega Mohameda na Francijo nič ne veže; prepričan je, da mu je odvzela otroke; vsi namreč radi živijo tam in imajo svoja življenja, njega pa srce vleče domov. Po upokojitvi se vrne v Maroko, kjer zgradi ogromno hišo in v blodnjah čaka na svoje otroke – ki pa nočejo priti. »Postali so mali Evropejci, med katerimi se vsak bori zase, med katerimi je mesto staršev nekje v ozadju.«

Oba prevoda iz maroške in maroško-francoske književnosti silovito nanizata razpetost med domom in svetom, trpljenje zaradi skorumpiranosti režima, spopad med tradicijo in modernim doživljanjem sekulariziranega sveta, nasprotje in povezanost dveh kultur in religij. Ne po naključju Taharja Ben Jellouna, katerega *Sveto noč*, ozaljšano z Goncourtovo nagrado, je leta 2004 prevedla Suzana Koncut, pogosto popredmetijo v »most med Zahodom in Vzhodom«. Šukrijeva *Goli kruh* pa je dragocen prispevek k zgodovini skupne blaznosti, ki ne prizanaša nobeni kulturi, nobeni strani neba.

Egipt – ali revolucija žre svoje otroke?

O arabski pomladi, ki je z oblasti pregnala ljubljenega vodjo Mubarak v Egiptu, je bilo v zadnjih dveh letih prelitega veliko črnilo. Tudi oba prevoda iz zadnjih dveh let – zbirka kratkih zgodb *Pravi čudež* Nagiba Mahfouza in praktični tečaj urbane sociologije, na pol leposlovna knjiga *Taksi* Halida Al Hamisija – sta vsak na svoj način povezana s predzgodovino dogodkov, ki so spodbudili revolucijo v

Egiptu. Na eni strani imamo moderno, umetno zgrajeno prozo egipčanskega literarnega klasika in Nobelovega nagrajenca, na drugi pa neolepšano sliko prevoznih taksij in pogovorov z najboljšimi poznavalci družbenih in političnih razmer v državi – taksisti. Če so kritične podobe družbe pri Mahfouzu zavite v alegorične, a vendar realistično izpisane zgodbe in so bile, kakor pri Mohamedu Šukriju, žrtev cenzure – ne nazadnje je pri 82 letih leta 2004 Mahfouz preživel atentat –, je Hamisijeva knjiga zaradi neposrednosti in odkritosti takoj po izidu leta 2006 postala knjižna uspešnica v Egiptu, ki so ji pripisovali vizionarstvo kot »knjigi, ki je napovedala arabsko pomlad«.

Nagib Mahfouz je – poleg Ala Al Aswanija – slovenskemu bralcu že dobro znan, saj so pred leti izhajali prevodi cikla njegovih najpomembnejših romanov (*Pot med palačama, Palača poželenja, Cukrarska ulica*). Kratke zgodbe v zbirki *Pravi čudež* pa so »vstopnica« za krvavi teater zgodovine 20. stoletja: zaznamuje jih čakanje in nemo opazovanje nasilja policije in drugih institucij ter brezkompromisna analiza strogih moralnih pogledov na zakonsko življenje in ljubezen. »Vse, kar se je zgodilo, ni čudež, edini čudež je samo ta, da se je tvoje srce omehčalo po tem, kar je bil prej,« je zapisal Mahfouz.

In kar je pri prvem arabskem Nobelovcu subtilno utelešeno v umetniški prozi, je Hamisijev *Taksi* izrazil neposredno: »Mubarak je pa strahopetec, ki dovoli, da država dela z nami, kar se ji zdi, in nič ne reče.« Taksisti kot ulični profeti uživajo velik ugled in za priostroeno kritiko, sestavljeno iz živih besed pogovornega jezika ulice, ne potrebujejo ne izobrazbe ne omike, temveč občedlovesko intimnost in razumnost, ki nista vključeni v prepovedi avtokratskih in zbirokratiziranih sistemov. »Ti taksisti imajo bogato znanje o egiptovski družbi, kajti živijo in delajo na ulici in se vsak dan srečujejo z neverjetnim vzorcem ljudi.«

Sodobni Egipt doživlja spremembe; nihče sicer še dobro ne ve, ali na bolje ali na slabše, saj revolucija rada žre svoje otroke. Mahfouzova in Hamisijeva proza se vsaka s svoje strani lotevata istega: hrepenenja po večji svobodi.

Izrael – izgnanci na lastni zemlji

Nemirna zgodovina ne priznaša niti izvoljenemu ljudstvu Izraelcev, ki živijo v srcu arabskega, islamskega sveta in so že dolga desetletja zapleteni v krvave spopade s sosednjimi državami. V slovenščino je prevedenih kar nekaj pomembnih izraelskih pisateljev, na primer David Grossmann, letos pa je izšlo temeljno delo večnega kandidata za Nobelovo nagrado Amosa Oza *Zgodba o ljubezni in temnini* (2004); to je knjiga, ki razodeva krvavi ozemeljski spor med Izraelci in Palestinci, kot vam ga ne more nobeno preveč temeljito zgodovinarstvo ali preveč površno novinarsko pero, hkrati pa prvoosebna pripoved o njegovem otroštvu v najbolj občutljivi fazi izraelske zgodovine (v 40. in 50. letih prejšnjega stoletja); kot družinska kronika združuje zgodovino, v kateri igrajo glavno vlogo vojaki, pokvarjeni, fanatični, nepopustljivi politiki pri Izraelcih in Arabcih ter podpihivalci sovraštva, in intimne, iskrene zgodbe, razprostrte med Odeso, Vilno in Jeruzalemom.

Ozov roman je spomenik nezanesljivosti spomina, v katerem mora domišljija izpolniti tisto, kar je odplaknila erozija časa. »Izganec

Na lastni zemlji« pa je tudi mirovni aktivist. A dokler bodo letele rakete, bo mir oddaljen tako daleč kakor spomini na evropsko preteklost Ozove družine, na celino, ki jih je izvrgla in poslala na Bližnji vzhod. Če je večinoma tako, da so od doma odhajali v tujino, je zajetna *Zgodba o ljubezni in temnini* podoba obratne usode.

Libanon – ko eksplodira 10.000 bomb

Libanon – ko eksplodira 10.000 bomb

Nenadni obrati krvave usode pa še vedno niso nehali burkati Libanon, nekdanj del Sirije, od koder vsak dan prihajajo dramatična poročila. Zato ni čudno, da je izseljenstvo že od začetka 20. stoletja zimzeleno izkustvo tamkajšnjih ljudi in se močno izraža tudi v njihovi literaturi. Slovenske založbe precej prevajajo libanonsko književnost: zelo dobro poznamo frankofonega Amina Maaloufa, tudi člana Francoske akademije. Med letoma 2010 in 2012 so izšle kar tri njegove knjige: zgodovinska romana *Taniosova pečina* (1993) in *Leon Afričan* (1986) ter esej *Izvori* (2008), v katerem z zgodbo svojega deda in njegovega brata na Kubi zarisuje to, kar knjige v tem izboru nenehno evocirajo in provocirajo v bralcih: doumeti drugačnost in izkušnjo izseljenca, ki mu lastna razklana domovina ne dovoli normalno živeti. Maalouf je v *Izvorih* zapisal: »Mi, nomadske duše, častimo sledove in romanja. Ničesar trajnega ne gradimo, vendar zapuščamo sledove. In nekaj šumov, ki se nočejo razgubiti.« *Izvori* so neleposlovna knjiga, spisana z roko stilističnega mojstra, ki nam nerazumljive šume ojača v glas, uporniški, vztrajen v vseh nesrečah. Maalouf je sicer bolj zapisan zgodovinskemu romanu, kamor sodita z Goncourtovo nagrado ovenčana *Taniosova pečina*, poetična biografija dečka iz 19. stoletja, ki v okolje zaradi svoje drugačnosti vnaša nemir, in *Leon Afričan*, pripoved o arabskem geografu, v kateri s popotovanjem čez Granado, Fez, Kairo in Rim pisatelj razkriva in interpretira nenehne medkulturne povezave med Zahodom in Vzhodom: saj eno ne bi moglo obstajati brez drugega.

Izseljensko usodo doživlja tudi Rawi Hage v Kanadi; njegov prvelec, roman *De Nirova igra* (2006), napisan v angleščini, prejemnik literarne nagrade Impac, že na začetku udari z 10.000 granatami, ki so razparale zrak nad Bejrutom, in z zgodbo dveh prijateljev – enega privlači Zahod kot možnost preživetja, drugega pa v svoja kruta nadržja vlečejo razne vojaške milice, vpletene v krvavo državljansko vojno. Pripovedni model prijateljstva, na ozadju katerega se prepletata intima in zgodovina – tako kot pri Hosseiniju –, je tudi Hagejevi knjigi prinesel veliko mednarodno odmevnost in prevode v številne jezike, tudi v našega.

»Ujetnik« angleščine in arabščine pa je bil tudi klasik libanonske književnosti Gibran Halil Gibran, saj je pisal v obeh jezikih in živel kot izseljenec. Slovenski izbor njegovih aforizmov, črtic, parabol, poezije, novelistike, dramatike, romanopisja in esejistike pod naslovom *Ognjene črke* zajema arabski pol Gibranovega ustvarjanja v Združenih državah Amerike. Zaradi ostre kritike duhovščine, obsedene z oblastjo in močjo, prikazovanja mračnih pla(s)ti družbe in nevzdržnega odnosa do žensk Gibranove knjige za časa njegovega življenja v domovini niso bile priljubljene; vendar pa njegova raznovrstna literatura seže nad partikularnost zgodovine in ima občedloveski nabo, zastrt v filozofsko-poetično kontemplacijo o človeku, mistično prepričanje o nujnosti reinkarnacije, s simboliko, izraženo s paralelizmi členov. Izbor *Ognjene črke* predstavlja Gibrana kot izseljenca, umetniško dušo, razpeta med dva jezikovna univerzuma, in kot ostrega kritika tedanje libanonske družbe in splošnih

življenjskih razmer na Bližnjem vzhodu, od katerega so prej bežali, kakor pa da bi se tja zatekali.

Zamenjali so se različni vladarji, a duh eksplozije in izseljevanja je sodobnemu Libanonu žal še vedno znan in domač.

Sirija – zgodovina ni učiteljica življenja

Vojne se očitno nikoli ne končajo. Tudi ko je mirovni sporazum podpisan in puške utihnejo, zaregljajo brzostrelke na drugem koncu sveta, pod drugim diktatorjem. Arabska pomlad je po Bližnjem vzhodu vžgala iskrico upanja, ki pa je v sirski državljanski vojni ni več. Diktatorji, fanatiki, junaki, komunisti, emigranti, taboriščniki, maščevalni sorodniki, vojaki, rokodelci in obrtniki, duhovščina se zvrstijo v *Mračni plati ljubezni* (2004), v nemščini napisanem romanu sirskega emigranta Rafika Schamija; mozaik, iz katerega je sestavljen velikanski skupinski portret ne le tragične Sirije, temveč celotnega Bližnjega vzhoda, slovenskega bralca seznanja z usodo pisatelja, ki se je v Nemčiji naselil že v sedemdesetih letih in tako kot Maalouf, Gibran, Hage in drugi zamenjal jezik. *Mračna plat ljubezni*, osredotočena na prepovedano ljubezensko zgodbo Rane in Farida, pripadnikov dveh na smrt sprtih klanov, je portret multikulturnega Damaska, v katerem se srečujejo krščanstvo, muslimanstvo in judovstvo, njuna ljubezen pa je prepovedana, saj Sirijo še vedno obvladujeta krvno maščevanje in medsebojno nepomirljivo sovraštvo. Muslimani in kristjani se lahko bojujejo, trgujejo, žalujejo, umirajo, le ljubiti se ne smejo. In če kak par ta nezapisani zakon vendarle krši, se kazni glasi – smrt.

Najhujši pa je podton v Schamijevem romanu in zveni zelo znano: največ hudega nam ne naredijo drugi, ampak za to poskrbimo kar sami. Nič novega pod soncem: zgodovina ni učiteljica življenja.

Turčija – razklani med tradicijo in modernostjo

Orhan Pamuk, turški Nobelov nagrajenec, ki se je pred leti znašel v odmevnem sodnem procesu, ker je pisal o genocidu nad Armenci, je samo letos pri nas doživel tri izdaje (*Muzej nedolžnosti*, *Istanbul – spomini na mesto* in *Sneg*). In ker po besedah drugega, pri nas še neznanega, turškega pisatelja Ahmeda Hamdija Tanpinarja v romanu *Inštitut za naravnavanje ur* »univerzum odkrivamo kot zeljnato glavo, list za listom, plast za plastjo«, se premaknimo od znanega k neznanemu: Tanpinarjev roman velja za sodobno turško klasiko. Izšel je v letu pisateljeve smrti leta 1962 in je humorna in satirična tematizacija »evropeizacije« turške družbe. Portret ljudi, ki bi sicer radi bili moderni, a najdejo vsak izgovor, da sami lahko ostanejo tradicionalni, je v romanu na absurden, satiričen način pripeljan v birokratsko skrajnost, v kateri lahko obstaja Inštitut za naravnavanje ur z vsemi oddelki, pododdelki, šefi, namestniki, pomočniki, specialisti, administrativnim osebjem in v katerem dejansko prodajajo meglo; ob tem pa oblastnikom, ki jih izdatno financirajo, uspešno po svoje interpretirajo stvarnost.

Tanpinar je roman napisal kot avtobiografijo Hayrija İrdala in v njem mojstrsko ubesedil samosvojo razcepljenost Turčije med tradicionalnim in modernim. A zdi se, da je moderno lahko le preobloženo s papirji, listinami, fiktivnim delom, iz katerega se lahko razbere le, da se nič ne razbere. Ne moreš

zamujati ali prehitovati, ampak je treba biti točen, in za točnost se plača. Še več: »Ure se nehote ravna po lastnikovem temperamentu, po njegovem zakonskem življenju in političnem prepričanju.«

Za slovenskega bralca bo poleg Pamukovih globokih književnih svetov *Inštitut za naravnavanje ur* vsaj še en dokaz več, kako razcepljen je še vedno svet, kako je kriza permanentna, navidezno varčevanje pa skrito v vseobsegajočem uradniškem aparatu, ki dela delo. Nekaj podobnega preberemo tudi v Al Hamisijevem *Taksiju*. Razlog za še eno revolucijo, ki te lahko požre?

Afganistan – ali kje drugje

»Nekje v Afganistanu ali kje drugje,« začne svoj roman *Kamen potrpljenja – Syngue sabour* (2008) še en arabski frankofoni pisatelj (in režiser) Atiq Rahimi. Če je slovensko bralstvo Afganistan večinoma dojelo skozi oči Khaleda Hosseinija, ki je s *Tekom za zmajem in Tisoč veličastnimi sonci* postal mali globalni fenomen, je Rahimijeva pisava utelešena v tesnobni perspektivi mlade muslimanke, ki sedi ob vzglavju svojega moža, od zunaj se slišijo eksplozije, otroški glasovi, glas fanatičnega mule. Moški je v komi, nepremičen, brez upanja na ozdravitev. V obupu in jezi pa nememu možu brez zadržkov, sramu in strahu pripoveduje o svojem življenju. Čeprav sta si delila posteljo, sta si tujca.

Obtožbe za odstrto tančico pa so neizprosne. »Za take moške, kot je on, ni bogve kakšen podvig nategniti in posiliti kurbo. Da vtakne svojega umazanega tiča v luknjo, ki je služila že stotim pred njim, ne vzbuja nikakršnega možatega ponosa. Kajne, moj syngue sabour? Ti bi to moral vedeti. Taki moški se kurb bojijo. In veš, zakaj? Povedala ti bom, moj syngue sabour: če spiš s kurbo, nisi gospodar njenega telesa.«

Atiq Rahimi, ki je za *Kamen potrpljenja* prejel Goncourtovo nagrado, je oster. Znova smo pri usodi pisatelja, ki se je izselil v drugi jezik in državo – roman je napisan v francoščini.

Kritika talibskih gospodarjev teles, ki so danes tarče ameriških napadov v »vojni proti terorju«, daje *Kamnu potrpljenja* moč, ki je nimajo ne religija, ne zgodovina, ne izobrazba. Subtilni moči imaginacije omogoča, da se prek nečloveškega posveti človeškemu.

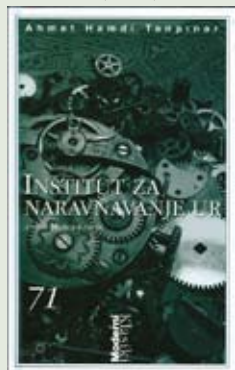

Sklep

In kaj je človeško? Če bi iskali odgovor v prevedenih romanih, ki so v zadnjih dveh letih izhajali pri slovenskih založbah, bi našli odgovorov na pretek. Resnica pa ni le nekje, ampak je povsod. Prav tako ne bi dobili le enega odgovora na vprašanje, kakšen je »bližnjevzhodni človek«. Ali pa na vprašanje, ali branje tega večinoma sodobnega leposlovja prispeva k večji strpnosti in spodbuja medkulturni dialog. Nedvomno pa je eno res: v njih je položeno univerzalno človekovo čustvo, vsa raztrgujoča notranja nasprotja, ki so neodvisna od religije ali režima.

Izbrani primeri iz maroške, egipčanske, izraelske, libanonske, sirske, turške in afganistanske književnosti so odmev vedno večjega zanimanja za svetove, o katerih mislimo, da vemo vse, in skoraj vsi se dotikajo že starega nasprotja med Okcidentom in Orientom. Med njimi so Goncourtovi nagrajenci, dva Nobelovca in preostali, ki se kitijo s številnimi nagradami. V vrsti so se zbrali avtorji prepovedanih knjig, pisatelji, ki so izstopili iz svojega jezika in države in tematizirali življenje izseljenca; na enega so atentat načrtovali, na drugega tudi izvedli, z nožem. Vsi po vrsti so nezadovoljni z družbo, ki jo opisujejo, a so ji do zadnjega vlakna pripadni; njihove individualne usode so bile ali so še razpete med domom in svetom.

Da: strokovnjakov za nevidnost je v slovenskih prevodih vedno več, nevidno pa postaja vidno.

Bil je prva knjižna tradicija, ki od začetkov slovenskega založništva spremlja Slovence doma in po svetu – knjižni dar Mohorjeve družbe. Sicer so se pozneje še druge založbe poskusile v ponujanju knjižnega paketa, vendar je pojem knjižni dar idejno in tradicionalno ostal vezan na Mohorjevo družbo, danes na tri njene veje: v Celovcu, Celju in Gorici, ki ohranjajo tradicijo do današnjih dni.

Začetek in najstarejša tradicija slovenskega založništva

Težko je reči, kdaj natančno se je pojavil sam pojem »knjižni dar«, saj na začetku to ni bil poseben pojem, ampak so člani, ki so vplačevali članarino, prejeli za to vse knjige, ki jih je izdajalo Društvo. A že v sklopu reorganizacije leta 1859 iz Društva v Družbo sv. Mohora, osem let po ustanovitvi, je govor o točneje določenih in namensko izbranih knjižnih darovih. Tako v glasilu »Slovenski prijatelj« iz leta 1859 bereмо:

»Vsakemu Slovencu, bodi si gospod ali kmet, učitelj ali učenec, gospá ali prosta ženica, naj bo na prosto voljo dano, ali se hoče dati zapisati v prvo versto ali drugo versto, ali hoče kot družnik prve verste prejemati vse bukve, ki jih bo izdajalo društvo, ali kot družnik druge verste samo tiste spise, ki bodo posebno namenjeni mladini in kmetiškemu ljudstvu.«

Da je pojem knjižni dar obstajal že pred drugo svetovno vojno, izvedemo iz dopisa Valentina Podgorca iz leta 1947, ko piše poznejšemu predsedniku Mohorjeve družbe Celovec Janku Hornböcku, da mu je odbor Mohorjeve družbe naročil pripravo novega knjižnega daru (iz zbornika: 130 let Mohorjeve družbe v Celovcu, Mohorjeva Celovec, 1983). Tukaj spet v smislu paketa vseh letno izdanih knjig za člane Mohorjeve Celovec.

Z letom 1858 se je pridružila vsakoletnim knjižnim izdajam Mohorjeve Koleda kot predhodnica Koledarja, ki je danes osrednja izdaja v knjižnem daru. Že leta 1860 se je pojavila naslednja še danes obstoječa tradicija mohorjanskega knjižnega daru, Večernica, kot večerniško branje »v poduk in kratek čas«. Zanj so pozneje prispevali dela tudi zelo znani slovenski pisatelji, med njimi Ivan Cankar. Izobraževalno poslanstvo se je že kmalu razširilo na strokovno literaturo, predvsem na področje kmetovanja. Pojavili so se razni strokovni priročniki za kmečke dejavnosti (npr. sadjarstvo, čebelarstvo idr.).

Šele v drugi polovici 20. stoletja in po obdobju, v katerem so glavni prihodki prihajali iz članarine, se je knjižni dar omejil na specifičen izbor, ki danes obsega v mohorjanski tradiciji v glavnem koledar, večernico, priročnik ter otroško in ali mladinsko delo. Sprva dolga leta tradicionalen po obsegu in vsebinski zasnovi ter zanimiv zaradi ugodne cene, hkrati pa deloma kot edini letni knjižni nakup je knjižni dar medtem doživel dopolnitev s tem, da so mu dodane tako imenovane *doplačilne knjige*, ki jih bralci v času ponujanja knjižnega daru dobijo po ugodnejši ceni. Predvsem zanimiv pa dar ostaja zaradi ugodne cene, v primerjavi z redno ceno posameznih naslovov.

Knjižni program Mohorjeve je temeljil do zadnjega obdobja na izdajanju predbožičnega kompleta knjig, kar je izšlo zunaj tega kompleta, pa so bile izredne izdaje. Tako se je v celjski veji Mohorjeve prijel izraz za ta komplet »redna zbirka« (RZ), tudi zaradi občutka starinskosti v izrazu »knjižni dar«, ki bi se lahko poimenoval v , recimo, knjižno *darilo*. Danes nagovarja tudi celjski predbožični komplet vse rodove slovenskih družin, od dedka do vnuka. Stalnici pa sta koledarski zbornik in večerniško branje – povest, namenjena razvedrilu v dolgih zimskih večerih, tudi glasnemu branju večgeneracijski družini ob sveči. Vse do zadnjega desetletja je prednaročilo »RZ« pomenilo tudi solidarnostno dejanje pripadnosti netotalitarni kulturi, recimo kar kulturno-moralnim prvinam krščanstva. Glavni promotorji tega kompleta so bile žu-

pnije. Danes tega vzgiba pri naročilu kompleta ni več zaznati, razen pri poslavljajočem se rodu prababic in pradedkov. Od tod razlaga za upadanje naklade, ki zdaj s težavo ohranja dvajsetino naklade ob koncu prve svetovne vojne. Uredniki skrbijo, da je koledarski zbornik informativen, kroniški in povezovalen s celotno Slovenijo, večerniška povest manj zahtevna, čeprav ne plehko branje za vse tri Mohorjeve, če se dogovorimo, strokovno delo aktualno, priročnik uporaben, mladinsko delo pa formativno, ne le zabavno ali vzgojno. Ko prihajamo v čase, ko knjige izrednih izdaj ne bodo mogle biti več tako številne (danes 15-krat več od knjig v kompletu), bo komplet še pomembnejši del programa celjske Mohorjeve.

Razmere za knjižni dar pa se niso spremenile na slabše samo zaradi razcveta slovenskega založništva in ogromnega povečanja letno izdanih knjižnih naslovov, ampak tudi zaradi vse večje vrzeli v »prodajni mreži«. Slovenski prijatelj iz leta 1859 spregovori o takrat najboljših poteh razpečavanja oz. prodaje mohorjevsk:

»Poslednjič naj se oberne novo osnovano društvo do častitih gg. domorodcev, posebno pa do častite duhovščine, s pohlevno prošnjo, da mu pritekò vsi v prav obilnem številu na pomoč kot udje in podporniki /.../; vsakemu preč. g. dekanu naj bi se poslala nekaj mesecev pred začetkom novega leta pola za vpisovanje vseh, ki hočejo stopiti v društvo /.../ Po ravno tej poti bi se tudi društvene knjige najlažje razpošiljale.«

Iz tega se je razvila mreža t. i. *poverjenikov*, ki so neločljivo povezani s knjižnim darom. Poverjeniki so še danes člani ali ljudje, ki so naklonjeni vsem trem Mohorjevim in ki za boglonaj prevzemajo razpečavanje knjižnega daru v svojem domačem kraju ali fari. Danes je tudi ta mreža poverjenikov vse redkejša, tako da preti tradicionalnemu knjižnemu daru tudi s te plati neugodna usoda ali iskanje novih oblik.

Mohorjevi podobno pot v razpečavanju knjig je kot njen akademski pandan ubrala Slovenska matica. Njen prvi knjižni dar je obsegal eno samo delo – koledar z zgodovino in pravili društva in seznamom članov ter kot dodatek Kozlerjev zemljevid Slovenije. Mohorjansko tradicijo knjižnega daru je po vojni na avstrijskem Koroškem prevzela tudi Slovenska prosvetna zveza, ki še danes izdaja letni knjižni dar.

Na koncu kljub neugodni prihodnosti povzemamo, da je knjižni dar zgodovinska posebnost, ki se je razvila vzporedno z mohorjansko idejo o izobraževanju (in emancipaciji) slovenskega naroda.

Kako težaven je bil začetek uvajanja Slovencev v branje, pripoveduje Fran Saleški Finžgar v humoristični črtici *Župnika Janeza premišljevanje* (objavljeno v knjigi Iztok Ilich: *Mohor in Korotan. Fran Saleški Finžgar in Mohorjeva*, 2011):

»Selški župnik Janez ni tisti dan natanko vedel, ali je žalosten ali jezen. Prišel je namreč čas, da bi moral odposlati ude Mohorjeve družbe v Celovec.

»Da se Lukež ni zapisal? Lani je bil, letos ga ni. Viš ga! Počivavnik je tudi umanjkal. Pa ima denar! In otroke, da bi brali. In ga ni. Zalogar! Kje si pa ti? Ni te! Lepa reč. Zato pa bero otroci v šoli, kakor bi s škrbato čeljustjo glodal kosti.« /.../

Takrat ga je narodno navdušenje zapeljalo, da je govoril v gorskem zakotju brez okolišev naravnost o kulturi in prosveti slovenskega naroda, kar je ljudi nepopisno očaralo samo zato, ker niso gospoda čisto nič razumeli.«

Če je leto 2011 prineslo prvo obsežnejšo refleksijo gospodarske krize Zahoda ter enega zadnjih paketov zelene družbenopolitične misli, je za leto 2012 morda značilno večje zapiranje vase ter bolj intenzivno ukvarjanje s sabo (s Slovenijo). Kakor da bi bila glavnina velikih besedil zadnjega pol stoletja – tudi vse tisto, kar je bilo v prejšnjem sistemu zamujeno – končno pod streho in se zdaj lahko posvetimo sedanosti oziroma tematikam, ki neposredno naslavlja ne ravno zavidljivi »danes«... Vseeno pa je izšlo ogromno interesantnih knjig.

15 x 3 NASLOVI STVARNE LITERATURE IN ESEJISTIKE 2012

1. ENCIKLOPEDIJE, LEKSIKONI, SLOVARJI

V tem sklopu se postavi v ospredje *Slovenika*, slovenska nacionalna enciklopedija v dveh knjigah skupnega obsega 1600 strani, z več kot 8000 gesli, 2000 ponazoritvami in drugimi superlativi. Projekt brez dvoma cementira Slovence kot svetovno nacijo, hkrati pa se je odprl nov prostor za interpretacijo pojmov, ki to nacijo razdvajajo. V tem smislu jo je bolje odnesel Slovar slovenskih frazemov Janeza Kebra na skoraj 1200 straneh, ki tako kot pretekli Kebrovi projekti, na primer Živali v prisposodobah I. in II., prinaša nemalo humora, kajpak ovitega v stroge omejitve jezikoslovne znanosti. Na pobudo projekta EPK – Maribor 2012 pa je nastal *Leksikon mariborske družbe in kulture po letu 1945*,

ki se trudi naše drugo največje mesto kritično in hkrati navdihujoče prikazati kot pomembno evropsko križišče.

2. ŽIVLJENJA DRUGIH

Oktober 2011 je preminil Steve Jobs, soustanovitelj najbolj razvpitega IT-podjetja na svetu. Že v času njegove bolezni je začelo nastajati več življenjepisov in tako se je manj kot tri tedne po smrti na ameriško-britanskih policah znašla knjiga Walterja Isaacsona, sestavljena na podlagi treh let intervjujev s pokojnikom, z znanici in družinskimi člani. Za glasbeno presenečenje je letos poskrbela založba Modrijan, ki je v prevodu Jureta Potokarja izdala odmeven biografski zapis Patti Smith z naslovom *Pač mulca*, v katerem se na osebno intimen način spominja popularne umetnosti sedemdesetih let. Ob koncu leta pa nas je doletel še monumentalni življenjepis Adolfa Hitlerja, ki vzpon pogubne ideologije nacionalsocializma osvetljuje v luči podcenjevanja, ki so mu ga namenjali nemški intelektualci tridesetih let.

3. ZGODOVINE SVETA

Zanimanje za zgodovino se je pri Slovencih v zadnjem obdobju povečevalo, čeravno bolj za lastno kot za zgodovino sveta, a tudi tu smo nedavno dobili nekaj pomembnih knjig. Prva je širokopotezna *Zgodovina Afrike* J. D. Fagea, profesorja afriških študij na Univerzi v Birminghamu. Delo je nastajalo petindvajset let in bilo z vsako novo izdajo nadgrajeno in aktualizirano. S samosvojo rusko zgodovino smo se spoznali prek knjig v zbirki *Ruska misel*, kot sta bili *Od Stare Rusije do Ruskega imperija* in *Velika ruska vojna*, *Divja Evropa* pa se nam je razgrnila v istoimenskem delu antropologa Božidarja Jezernika, ki je bilo pred slovensko različico objavljeno že v angleščini, italijanščini in srbsčini.

4. POLITIKA PO SLOVENSKO

Povojno zgodovino ima na obzorju izbor publicističnih besedil *In zgodil se bo čudež* tržaškega publicista Franca Jeze, ki je na kolaboracijo, parti-

zanstvo in spremembo družbenega reda že tedaj gledal z zdravo distanco in v Sloveniji, veliko pred časom, videl demokratični potencial. Ta se je dokončno uresničil z *Osamosvojitveno vlado*, ki je bila samo pika na večstoletni »i«, obsežno monografijo o njej pa je napisala novinarka Rosvita Pesek. V kaj se je demokratični potencial končno sprevrgel, pa nam prikaže nazoren, tako rekoč grafično urejen kaos *Omrežje moči*, *Epicentri slovenske politične in gospodarske elite* urednika Sobotne priloge Dela Alija H. Žerdina.

5. V DUHU ČASA

Ameriški družboslovec Christopher Lasch je že pred tridesetimi leti napisal delo *Kultura narcizizma*, ki je peroško analiziralo, zakaj bo nekoč slava namenjena le sama sebi, pojav pa se bo razpasel na vse ravni družbe. Še nekoliko širše razmišlja italijanski psiholog in filozof Umberto Galimberti v sijajnih *Mitih našega časa*, kjer na drobno preseje številne pojme – od trga, vojne, materinske ljubezni, terorizma, spolnosti in mode –, s katerimi operiramo na vsakodnevni ravni. Z Vzhodne Evrope pa so k nam prišli eseji Poljaka Adama Michnika *Iskanje izgubljenega smisla*, v katerih pretehta daljše obdobje od hladne vojne do zloma nekdanjih režimov in končno vprašljivo uspešnega postkomunizma.

6. DOBA EKONOMISTOV

Čeprav živimo v dobi ekonomistov, se ti pogosto počutijo kot ogrožena manjšina. Toda to ni doba katerih koli ekonomistov, temveč kroga Milтона Friedmana, Friedricha A. Hayeka ter Ludwiga von Misesa, strogih zagovornikov svobode trga – tudi v odnosu do omejenih naravnih danosti. Njihovo filozofijo povzema zbornik hvalospev *Doba ekonomistov*. Ali je denar samoumeven, pa se sprašuje Aleš Praprotnik, ko v historično obarvanem delu *Denar: nedolžna prevara?* obravnava zgodovino monetarnih sistemov in predlaga možnosti za reforme. Ob koncu leta nas je udaril še Nobelov nagrajenec za ekonomijo Paul Krugman s pojasnili, v katerih točkah je kriza nepotrebna, ter z naslovnim pribitkom *Ustavimo to krizo takoj!*

7. SENCE ZEMLJE

Da sivim oblakom nad sodobnostjo res ni videti konca, kažejo knjige, ki zarezajo neposredno v brozgo človeštva. Urugvajski pisatelj Eduardo Galeano je spisal katastrofičen »učbenik za branje dnevnik novic« z naslovom *Narobe – Šola narobe sveta*, raziskovalna novinarja Gianluigi Nuzzi in Claudio Antonelli pa sta v *Metastazi* prikazala delovanje mafijskih

združb v severni Italiji, na primeru enega redkih mafijskih skesancev. Tu pa so še *Vojne za nafto*, ob katerih postane jasno, da bo, kot navaja recenzija iz Bukle, »bitka za nafto potekala do zadnje kapljice črnega zlata«.

8. MED VERO IN RELIGIJO

Se je pa v zadnjem letu znašlo na policah nekaj zanimivih del, ki govorijo o religiji na nereligiozen, literarni, celo potopisni način. Prvo takšno je *Devet življenj*, v katerem škotski zgodovinar William Dalrymple, živeč v Indiji, opiše devet osebnih zgodb in devet različnih duhovnih praks te podceline. Sledi mu *Maska Afrike* izpod peresa trinidadsko-indijskega nobelovega nagrajenca V. S. Naipaula; to so potopisi, v katerih avtorja zanima predvsem duhovna, pretežno animistična tradicija Afrike. Na koncu ne moremo zaobiti še dokumentarističnega romana Pavleta Raka *Utišanje srca*, v katerem eruditsko prikaže življenje in izkušnje pravoslavnih menihov.

9. PSIHOLOŠKO-DUHOVNI UVID

Tematiko sramovanja, ki ga je v življenju občutil in spoznal vsak od nas, si Boris Cyrulnik, francoski psihiater judovskega porekla, pogleda v knjigi *Sram* z vseh zornih kotov, predvsem pa z vidika človekove intimne in vplivov, ki jih sram pušča na naših osebnostih. *Velika ideja* Richarda Wilkinsons s podnaslovom *Zakaj je enakost boljša za vse*, prevede pravadno načelo enakosti, ki se po navadi znajde na političnem polju, v jezik psihologičnega eseizma: če smo na osnovnih ravneh vsi ljudje enaki, zakaj nas potem zanimajo samo razlike? Med večje letošnje uspešnice s področja duhovnosti pa sodi *Knjiga prebujenja*

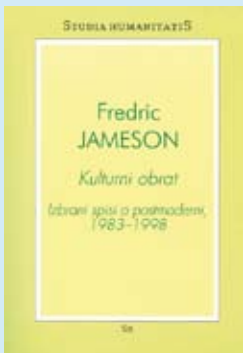
ameriškega judovskega profesorja, poeta in filozofa Marka Nepa.

10. FILOZOFIJA DOMA

Enega bolj inovativnih domačih filozofskih poskusov je prinesla knjiga *Levi horog* profesorja in predsednika Evropske zveze za filozofijo športa Leva Krefta. V njej obravnava športne fenomene, predvsem pa točke trenj, na katerih sodobni šport bije notranje bitke. *Vedrenje vedrine* je knjižni prvenec, v katerem Janko M. Lozar – za razliko od običajnih analiz problemov, družbenih paradoksov in žgočih ran – razmišlja o pozitivnih, od nasilja umaknjenih vrednotah posameznika, družbe in popularne kulture. Toda brez zazrtosti v smrt, ugotavlja, življenjska radost ne bo ostala pristna. Prijetno presenečenje je tudi knjižica srbskega profesorja Miška Šuvakovića *Slovenska filozofija dan pozneje*, v kateri najdemo narodotvorni oris mišljenja in dela vseh najbolj vidnih slovenskih filozofov.

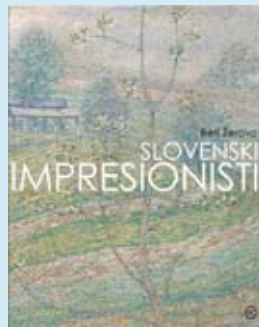
11. KULTURNODRUŽBENI ESEJ

V Sloveniji se je letos mudil poznavalec umetnosti in družbeni kritik Fredric Jameson in hkrati z njegovim obiskom so izšli *Izbrani spisi o postmoderni 1983–1998* pod naslovom *Kulturni obrat*, kjer se širina in globina pogleda sijajno stapljata z njegovo ostrino. Eseje zadnjih let, ki so pretežno izhajali v Mladini, je v *Zakaj si življenje zasluži, da ga izgubimo* zbral tudi Marcel Štefančič, jr. in znova postregel z berljivo kulturno fenomenologijo. Kako spolzek pojem je kultura, pa v *Državlanskih esejih* prikaže dr. Alojz Ihan. Njegova beseda na trenutke pristane na nivo polemike ideološko gnanih spletnih forumov, kjer

kar poka od brezsravnih mnenj, toda le zato, da se vsakokrat dvigne čeznje in domala znanstveno prikaže, da je slovenski družbi spodletelo predvsem zaradi narodove kulture (kar nima nujno zveze z umetnostjo, lahko pa tudi ...).

12. LIKOVNO IN ARHITEKTURA

Izstopale so tri knjige. Najprej razprava *Slovenska secesija* Robija Simoniška, ki zajame obdobje od preloma stoletja do prve svetovne vojne in ustvarjalce, ki so ključno začrtali prihodnost slovenske arhitekture in likovne umetnosti. Nastala je tudi razkošna monografija, za katero so zaslužni *Slovenski impresionisti* Grohar, Jakopič, Sternen in Jama, ko so v slovenski likovni prostor in dušo vnesli največ svetlobe in barv doslej. Z zanimanjem se bere tudi *Misleča roka, Eksistencialna in utelešena modrost v arhitekturi*, v kateri je Juhami Pallasmaa, arhitekt finskega porekla, odprl srce, um in čutila v službi enega najbolj uporabnih orodij pod soncem – človeške roke!

13. TV IN FILM

Filmsko področje sodi med bolj zastopane umetnostne zvrsti (v knjigah), kar delno vpliva na vse bolj vsebinsko raznovrstno filmsko produkcijo in kakovostno filmsko publicistiko. Letos je pozitivno presenetila *Filmografija slovenskega animiranega filma* ter nadvse aktualen zbornik različnih avtorjev s simpozija *Proti koncu: sodobna TV-serija in serialnost*, na koncu pa tudi posodobljen ponatis monumentalnega *1001 filma*, ki obravnava filme vse do leta 2011. Toda če bo najbolj prodorna veja umetnosti v današnjem svetu, v primerjavi s preostalimi vejami še naprej ostala podhranjena in slabo urejena, ji tudi knjige ne bodo več v pomoč.

14. SONARAVNO

Med deli, ki popularizirajo človekove sonaravne dejavnosti, je vtis zagotovo pustil *Zeleni kvadrat* Kornelije Benyovsky Šoštarić, ki jo sicer poznamo kot *Vrtlarico* (vrtariko) s hrvaške nacionalne televizije; ob vodeno nabuhli ponudbi veletrgovcev se domače vrtnarjenje lahko znova zazdi smotrna izbira! Cesar Millan je svoja hipnotična *Šepetalca psov* in *Vodjo krdela* spraval tudi na slovenske lestvice branosti, retro svež pristop k telesu pa prinaša ameriški trener Robb Wolf v *Paleoreceptu*, kjer nas uči gibalnih in prehranjevalnih navad naših davnih prednikov, ko so naredili svoje prve korake iz živalske kože.

15. ŠPORTNI AVANTURIZEM

Že ob koncu lanskega leta je odmevnost dosegla knjiga *Dnevnik zadnje plovbe* pionirskega jadrca Jureta Šterka, čigar prazno jadrnico so našli v Indijskem oceanu januarja 2009. Odkrito o eni od svojih športnih odvisnosti piše tudi Damijan Šinigoj v *Kratkem dnevniku jamarskega zasvojenca*, medtem ko urednik Bukle v dnevniško-tekaško-avtobiografskem zapisu *Delaj, teci, živi* opiše svojo vseživljenjsko ljubezen do teka, toda dosledno v okvirih užitekstva.

Avtor tega izbora dopušča možnost, da je spregledal še kak dober naslov. Toda če starih izvodov revije Bukla ne hranite, ni veliko zamujenega, saj si jih lahko še vedno ogledate na spletnem naslovu <http://issuu.com/revija-bukla> in na www.bukla.si. Kako že pravijo rudarji? Pa srečno!

Zapoved in zločin

Matej Accetto ... [et al.]

Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti
v Ljubljani, 2012, m. v., 248 str., 20 €

Umetnostna tendenca izzivanja družbenih meja pogosto hodi korak pred pravom, korak, ki ga želi ujeti zbornik z jasno premiso v vprašanju pa je, kako to, da nas od nekdanj fascinirajo literarni ali filmski (anti)junaki, ki zavestno in intuitivno prestopajo meje zakona? Gre torej za teoretično analizo razvpitih domišljijjskih prestopnikov iz zgodovine svetovne književnosti – od likov Shakespeara in Tolstoja pa vse do Anthonyja Burgessa, Thomasa Harrisa ali Milorada Pavića. Priča smo drznemu izstopu iz juristične samozavezanosti in vstopu v sfero psihoanalize, kjer se pokaže razcep med človeško platjo zločinca, ki jo je mogoče osvetliti tako, da bomo tudi v najbolj okrutnih primerih simpatizirali z njim/njo, in med zločinskim dejanjem, ki vendarle potrebuje nekakšno družbeno sodbo. Med pravom in pravico.

Napovedujemo mir!

Dalajlama in Stéphane Hessel; prevod: Maja Meh Sanje, zbirka Dokumenta, 2012, m. v., 64 str., 3,99 €

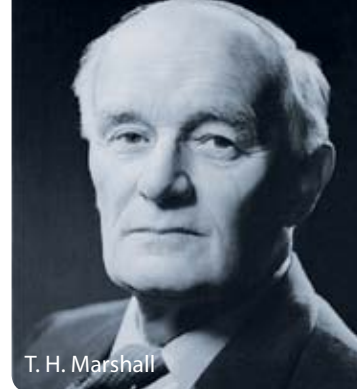
»Soočenje med neomajnim laikom in verskim voditeljem, ki je izšel iz vrste reinkarnacij, naznanja novo dobo,« so zapisali v predgovoru te drobne knjižice. Tu se v pogovoru srečata dva velika človeka, dve različni kulturi, dva velika duha, »demon« in modreca, ki poskušata s skupnimi močmi postaviti novo paradigmo človekovega bivanja. Slovenski prevod prinaša tudi poglobljeno spremno besedo Spomenke Hribar. Nujno branje za vse! > RENATE RUGELJ

Državljanstvo, razred in socialna država

T. H. Marshall

prevod: Marko Kržan

Sophia, zbirka Teorija,
2012, m. v., 230 str., 19,80 €, JAK

Zbirka esejev *Državljanstvo, razred in socialna država*, ki je bila prvič objavljena leta 1950, je najbolj znamenito delo britanskega sociologa Thomasa H. Marshalla, ki, razumljivo, prinaša britanski pogled na pojme iz naslova knjige. To gledišče se v marsičem razlikuje od srednjeevropskega (nemškega), predvsem pa državljanstvo prikaže kot empirični temelj, na katerem lahko zgradimo bodisi imperialistično naravnano zgradbo bodisi državo z notranjim in zunanjim socialnim čutom.

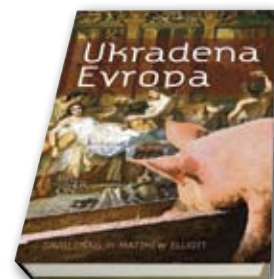
»Morda je izmed vsega najpomembnejše prepričanje, da socialni ukrepi in institucije niso le deli mehanizma, zasnovanega za obvladovanje problemov, ampak v nekem smislu cilj sam na sebi, občudovanja vredna značilnost naše družbe in britanskega načina življenja,« zapiše Marshall. Svetel prispevek h graditvi civilizirane sodobnosti – brez pohlepa in izkoriščanja.

Ukradena Evropa

David Craig, Matthew Elliott

prevod: Katja Cvahte

Ciceron, 2012, pt. v., 350 str., 27,56 €

V trenutkih, ko politični uradniki bolj ali manj mimo prebivalcev Evrope snujejo načrte za njeno federativno povezanost, je nekaj evroskepticizma dobrodošlega. Raziskovalni novinar David Craig je od blizu motril dogajanje v Bruslju ter spoznaval, »kako se je samopašna in pokvarjena evropska aristokracija polastila sanj o združeni Evropi« – kot navaja podnaslov knjige, ki je v izvirniku izšla nekaj mesecev pred uradnim priznanjem krize. Del, ki bo zagrizene navdušence nad združitvijo pripravil do ponovnega premisleka, je poglavje *Razsipništvo in uničevanje*, ki navaja koruptivne primere, o katerih se je pred časom govorilo tudi v slovenskih medijih. V osnovi pa ne gre za drugega kot za brezkompromisno študijo o ozadjih Evropske unije.

Gospoda gre čez progo

Vlado Sruk

Pivec, 2012, m. v., 280 str., 19 €

Knjiga spominov, bržkone nastala na podlagi dnevnikov, ki jih avtor piše od leta 1986, je nekakšna zbirka esejističnih utrinkov, zaokroženih premislekov in dogodkov, skozi katere sociolog, politolog in filozof Vlado Sruk (r. 1934) opisuje ostrega duha časa, govori o nevarnosti politike in o ljudeh, ki so mu prekrizali pot, ob tem pa načrtuje mejo med pristnim ter izprijenim levičarstvom. V središču njegovih razglabljanj o petinštiridesetih letih socializma in komunizma je kritična distanca – ne toliko do ideje same kakor do nekdanje komunistične in sedanje socialdemokratske prakse. Kljub časovni odmaknjenosti pripovedi se *Gospoda gre čez progo* zdi kot eden znanilcev vse bolj potrebne pometanja pred lastnim pragom.

FF
UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA

JULIJANA VUČO: O UČENJU JEZIKOV
294 str., 27,90 EUR

Pregled zgodovine učenja in poučevanja tujih jezikov – od prazgodovine do druge svetovne vojne

Debatna kavarna **28. SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA SEJMA**, v četrtek, 22. 11. ob 12.00.

Vse knjige **ZNANSTVENE ZALOŽBE FF** bodo na sejmu na voljo s **25 % POPUSTA**. Naročila tudi na T: 01/ 241 11 19 in E: knjigarna@ff.uni-lj.si. Več informacij na: <https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

Prikazen kapitala

Joseph Vogl

prevod: Marko Bratina

Krtina, zbirka Krt, 2012, m. v., 177 str., 22 €

Vogl (1957) je nemški profesor za kulturno in medijsko znanost, ki gostuje tudi na Princentonu, v svoji pričujoči in aktualni knjigi iz leta 2010 pa je kritično in polemično pregledal ekonomske teorije zadnjih dvestotih let. V njih ugotavlja veliko razliko med tem, kaj se dogaja v resnici, in med prevladujočo ekonomsko paradigmo, ki ves čas udobno napoveduje, analizira, interpretira in reintrepetira tržna in borzna dogajanja, dokler ne trči ob krizo, ki jo mora realno priznati ter se soočiti

s svojo nezanesljivostjo. Finančna znanost po njegovem že več kot pol stoletja skuša razložiti razvoj in časovno dinamiko oblikovanja cen na finančnih trgih, vendar pri tem ves čas do določene mere ostaja nezanesljiva, celo neobjavljena, kar postavlja (kot dokazujejo nekatere študije, pri katerih je gibanje borznih tečajev podobno naključnemu trkanju molekul ob zidove) precejšnji del te ekonomske vede pod velik vprašaj. Kriza kot nujni regularni in regulatorni proces v pogonu kapitalističnih ekonomij.

Čisti kapitalizem

Michel Husson; prevod: Katja Kraigher

Sophia, zbirka Teorija, 2012, m. v., 226 str., 19,80 €, JAK

Husson (1949) je bistri francoski kritični ekonomist, ki izvrstno obvlada statistične metode in interpretacije agregatnih družbenoekonomskih podatkov, kar kaže tudi v svojem pričujočem delu iz leta 2008. V njem dokazuje, da je osnovna tendenca kapitalizma, da skozi čas odmetava vse omejitve, ki ga utesnjujejo v njegovem delovanju. Husson tako vzrokov za sedanjo gospodarsko krizo ne vidi v tem, da je kapitalizem deloval slabo, temveč v

tem, da je deloval predobro, da je uspel omejiti rast plač, s čimer je povečal stopnjo izkoriščanja. Povečani dobički pa so se namesto v neposredno potrošnjo (kar bi se večinoma zgodilo, če bi bili izplačani kot plače) prelili v varčevanje oziroma so odšli nazaj v sfero financ, ki je povzročala njihovo napihovanje na svetovnem nivoju in dvigovanje borznih tečajev. Do šoka je prišlo, ko so se te finančne listine, ki so dejansko »samo« pravica do črpanja presežne vrednosti, skušale prenesti v nazaj realno sfero. Analitično.

Proizvajanje zadolženega človeka

Maurizio Lazzarato

prevod: Suzana Koncut

Maska, zbirka Mediakcije, 2012, m. v., 210 str., 14 €

Poanto te izjemne knjige lepo ilustrira preprost, a strahovit podatek, da je, denimo, Francija samo za obresti od državnega dolga leta 2007 plačala več kot 50 milijard dolarjev, kar je bila v proračunu druga največja postavka, za postavko za izobraževanje in pred postavko za obrambo. Sodobni kapitalizem stimulira pojavljanje dolga in tudi živi od njegovega odplačevanja, saj se po večini zahodnega sveta, kjer velja kulturna navada, da naj bi človek oziroma družina posedoval lastno (torej ne najeto) bivališče in avtomobil, ti dobrini po navadi kupujeta na (dolgoročni) kredit. Ko se k temu pridruži še študij, sodobni človek že v mladih letih postane dolgoročno vpet v upniško-dolžniško razmerje. To pa vodi tudi v globoko spremembo njegovega življenjskega sloga, saj se dolg ne odplačuje samo neposredno z gotovino, temveč tudi posredno, s splošnim obnašanjem, delovanjem v vsakodnevnem življenju, prihodnjimi načrti in osebnimi vezavami itn., s čimer se dejansko ustvarja t. i. subjektiviteta zadolženega človeka. Dolg kot vse bolj očitno vodilo in cokla sodobne družbe in človekovega razvoja.

Joseph Vogl

Michel Husson

bere in piše

dr. Sašo

Dolenc

The Universe in Zero Words

Dana Mackenzie

Princeton

University Press, 2012

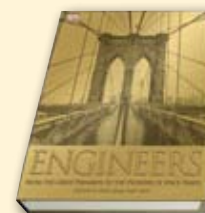

Med pisci poljudnoznanstvenih knjig velja nenapisano pravilo, da vsaka zapisana enačba prepolovi število prodanih izvodov, saj naj bi se ljudje enačb bali, ker jih težko razumejo. Avtor izvrstne knjige o zgodovini matematike od antike do današnjih dni se zapisovanja in komentiranja enačb nikakor ne ustraši, a knjiga zato ni prav nič manj prijazna in berljiva.

Engineers

Adam Hart-Davis, urednik

Dorling Kindersley, 2012

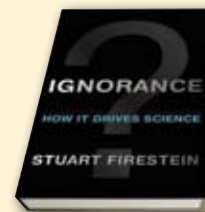
V slikovno bogato opremljeni in vsebinsko obsežni knjigi je več avtorjev skupaj predstavilo približno dvesto najpomembnejših inženirjev v zgodovini. Spoznamo tehnične genije, ki so gradili piramide, mostove in nebotičnike ter ponesli človeka na Luno, ter njihove izdelke vse od hidravličnih čudežev antike do velikega trkalnika delcev v Cernu.

Ignorance

Stuart Firestein

Oxford

University Press, 2012

Pisec knjige na Univerzi Columbia že vrsto let organizira seminar, v okviru katerega vabi kolege raziskovalce, da študentom predavajo o vsebinah, ki jih (še) ne poznajo. Prav nevednost naj bi bila po njegovem mnenju zelo pomembna za napredek znanosti, s čimer razume predvsem strast po novem znanju oziroma vprašanja, ki so ključna, a nanje še nimamo pravih odgovorov. V knjigi predstavi svoje razumevanje pomena nevednosti v znanosti in opiše nekaj zanimivih zgodb.

Praznovanje, možnosti, transformacije

Urša Adamič ... [et al.]

prevod: Nena Močnik ... [et al.]

Maska in Ekvilib Inštitut,

2012, m. v., 220 str.

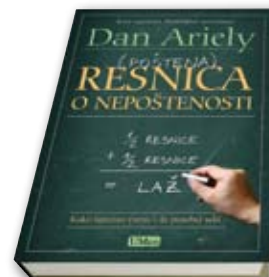
Aktivisti, pedagogi, socialni delavci in gledališčniki metodo gledališča zatiranih uporabljajo že dobrih petdeset let, zato se je – čeprav globalno razpoznavna – lokalizirala v različnih kulturnih okoljih, vedno pa kot ideja, sredstvo, metoda, orodje (včasih morda tudi kot orožje), ki stremi k spremembam: spremembam na boljše. V Slovenijo so gledališče zatiranih prinesli številni posamezniki, ki so ga z različnimi nameni in za različne prakse uporabljali precej razpršeno, včasih celo nevede znotraj drugih metodologij. Pričujoči zbornik poleg v slovenščino prvič prevedenih Boalovih *Poetik zatiranih* ponuja zbir razmislekov in praks tako dolgoletnih mednarodno uveljavljenih pedagogov in uporabnikov, kot slovenskega podmladka, ki prav tako zagnano in ambiciozno koplje po zagatah naše družbe. Izbrani prispevki ponujajo vpogled v praktične aplikacije gledališča zatiranih pri delu z izključenimi skupinami, kot so zaporniki, etnične manjšine in ženske, odpirajo pa vprašanja nasilja, ekologije, spolne identitete in zatiranja v obče. > NENA MOČNIK

(Poštena) resnica o nepoštenosti

Dan Ariely

prevod: Sandi Kodrič

UMco, Angažirano, 2012, m. v., 266 str., 24,90 €

Ariely (1967) je vedenjski psiholog in skupaj z Gladwellom in Andersonom spada v prvo ligo avtorjev intrigantnih neleploslovnih knjig. Po uspešnici *Predvidljivo nerazumni*, v kateri je Ariely obdelal pogosto neracionalnost človekovega obnašanja, se je v pričujočem delu (prevod izhaja samo nekaj mesecev po izvirnem izidu) lotil človekove nepoštenosti. S serijo prepričljivih in zabavnih poskusov je pokazal, da je običajen človek velikokrat v situaciji, da bi se okoristil na način, ki je v nasprotju z etičnimi pravili, na njegovo ravnanje pa vplivajo raznovrstne okoliščine, ki to težnjo okrepijo ali zavrejo. Izjemno aktualen priročnik proti goljufom, ki pa ga je najprej najbolje uporabiti pri samem sebi. > SAMO RUGELJ

Hegel, Haiti in univerzalna zgodovina

Susan Buck-Morss; prevod: Kostja Žižek

Studia humanitatis, 2012, m. v., 184 str., 18 €, JAK

Odnos gospodar – hlapec, po katerem je tudi gospodar odvisen od hlapca in ne le obratno, je razvil Hegel v svojem delu *Fenomenologija duha*. Od kod pri Heglu izvira ta koncept, pa skuša pokazati ameriška filozofinja Susan Buck-Morss v spisu *Hegel, Haiti in univerzalna zgodovina*, ki je postal filozofska uspešnica. Ta postkolonialna študija iz leta 2009 se namreč naslanja na (sicer precej osamljeno) interpretacijo, po kateri naj bi Hegel idejo za to dobil na temelju branja časopisov v letih 1803–1805 (*Fenomenologija duha* je izšla leta 1807), ko je na Haitiju prišlo do protisuženjskega upora, saj so tam, kot pravi Žižek v spremni besedi, »francosko revolucijo vzeli resneje od Francozov«. > SAMO RUGELJ

PRED-PREMIERA

Vlado Sruk

Gospoda gre čez progo

VLADO SRUK
GOSPODA GRE ČEZ PROGO

Sociolog, filozof in politolog Vlado Sruk, znan po svoji kritičnih odzivih na vsakokratne aktualne družbenopolitične dogodke, v svoji knjigi ponuja svojevrstno zmes spominskih zapisov, ideološko-političnih razlag, prikazov problematičnih konfliktnih situacij, etičnih in umetnostnih premislekov, anekdot, predstavitev nekaterih osebnosti in ilustrativnih zgodbic. Njegovi zapisi so neprecenljiv prispevek k podoživljanju »družbeno-zgodovinskega meteža« na naših tleh od začetka druge svetovne vojne dalje. Avtorju gre ob pisanju spominov predvsem za premisek socializma in komunizma, kot sta se razvila v Jugoslaviji in svetu.

Ervin Fritz pravi v spremnem zapisu, da lahko ta »zajeten zvezek spominov uvrstimo med našo najtehtnejšo memoarsko literaturo«.

Informacije in naročila

Založba Pivec

telefon: 02 250 08 28

fax: 02 250 08 29

e-mail: info@zalozba-pivec.com

Patricija Peršolja

Svetlobe in sence ali Zgodbe za celjenje duše

Patricija Peršolja piše prav posebne zgodbe – take, ki se nas dotikajo kot nežne sapice in govorijo o najlepših koticah naše duše. Ki nas navdihujejo in radostijo. Piše pa tudi take, ki zarežejo z ostrino britve, ki nas butajo ob steno, da se zavemo najgloblejših bolečin in temin življenja.

GOSPODINJSKI BLUES

Pesniški prvenec, ki pripoveduje pretresljive zgodbe o usodah žensk – razočaranih, zlorabljenih, izgubljenih v družbi in življenju. Niza podobe, ki se jih spominjamo, jih doživljamo, poznamo iz okolice ali po pripovedovanju.

MOJA NONA

Zgodba o najpomembnejših življenjskih vrednotah ...

MARTA

Zgodba o deklici, ki je skoraj izgubila srce ...

Spletna knjigarna: www.zalozba-pivec.com

Omrežje moči

Ali Žerdin

Mladinska knjiga,

zbirka Premiki,

2012, t. v., 304 str., 29,95 €

Knjiga, ki je letošnje jesen zaznamovala že takoj po svojem izidu, se posveča povezavi med gospodarstvom in politiko v samostojni Sloveniji, sploh v zadnjih desetih letih. To je obdobje, ko naj bi se tranzicijski procesi počasi že zaključevali, da temu ni tako, pa veliko bolj premeteno kot s posplošenimi trditvami ugotavlja Ali Žerdin (1965), novinar in urednik. S strokovno analizo (njen rezultat je disertacija, s katero je dopolnil tudi diplomsko delo), ki je vključevala teoretski okvir o omrežjih, uporabo programa Pajek in domišljeno interpretacijo dobljenih rezultatov in shem, je lepo pokazal, da je bila dinamika slovenske ekonomske elite v letih 2004–2009 v znatni meri odvisna od politične elite. Ekonomski kapital v tem času sicer ni bil brez moči, a je bil »v trenutnih zgodovinskih okoliščinah vendarle odvisen od političnega kapitala«. Knjiga, ob kateri postane jasno, da je sedanji gospodarski krč Slovenije v marsičem tudi posledica neodločenosti politike, ki v kriznih letih ni uspela konstruktivno usmeriti svoje obstoječe ekonomske moči. > SAMO RUGELJ

Časopisna zgodovina novinarstva na Slovenskem (1797–1989)

Bernard Nežmah

Študentska založba, zbirka Koda,

2012, t. v., 408 str., 35 €, JAK

Nežmah (1962), publicist, novinar in sociolog, je bil v smislu knjižnih izdaj do zdaj poznan po knjigah intervjujev (*Zrcala komunizma, Ekosofi*), reportažah iz tujine (*Jelcinova Rusija*) ali pa preudarnih socioloških analizah (*Kletvice in psovke*). S časopisno zgodovino novinarstva v svojem preudarno šegačem stilu s konkretnimi primeri dogodkov zaobjame skoraj dvesto let časnikaštva, ki se je začelo z *Lublanskimi*

novicami (1797–1800), urejal jih je Valentin Vodnik, po manjših poskusih pa nadaljevalo s *Kmetijskimi in rokodelskimi novicami*, ki so izhajale v času 1843–1902 (do smrti jih je urejal ustanovitelj Janez Bleiweis). Nežmah nas pelje od cenzure v slovenskih časopisih, ko so morali namesto cenzuriranih člankov objavljati prazne »flehe«, prek prvega »medijskega umora« osebности (dr. Janeza Evangelista v *Narodu* leta 1913), preigra poročanje o Štukljevih olimpijskih uspehih, različne reportaže o obisku kralja Aleksandra v Franciji, ko je bil postal atentata, o napadu na Jugoslavijo leta 1941, kako so se nekateri izognili poročanju o Hitlerjevem obisku v Mariboru, piše o novih časnikih po vojni, zgodovinskem NE Stalinu, rudarskih rekordih na naslovnici, volitvah v komunizmu, odstavitvi Kavčiča leta 1972, Titovi smrti in sojenju četverici. V drugem delu knjige Nežmah na več primerih prikaže evolucijo časopisa od glasila komunistične partije pa do avtonomnega glasila, v tretjem pa analizira razvoj raznih novinarskih žanrov in ugotavlja, da je bila gledališka kritika dejansko edini žanr, ki je v identični obliki vztrajal v vseh režimih. Referenčna študija. > SAMO RUGELJ

Pot iz mrtvila

Milan Komar

Družina, zbirka Sidro, 2012, m. v., 296 str., 20 €

V knjigi so zbrani eseji krščanskega misleca dr. Milana Komarja (1921–2006), ki se je po vojni umaknil iz Slovenije in leta 1948 odpotoval v Argentino, kjer je opravil študije za diplomu profesorja filozofije in pedagogike. Izbrani eseji so večinoma nastali v petdesetih in šestdesetih letih prejšnjega stoletja in so že bili objavljeni tako v slovenskih emigrantskih kot tudi v argentinskih publikacijah. Naslov, ki je na eni strani aluzija na mrtvilo v skupnostnem življenju emigracije, po avtorjevih besedah pa obenem pomeni »pot k resnici, k stvarnosti, k biti in nazadnje k Bogu.« > MAŠA OGRIZEK

Pulitzerjeva nagrada

Guardianova nagrada za knjižni prvenec

Nagrada PEN/E. O. Wilson

Pri pisanju te knjige sem si projekt zamislil kot »zgodovino« raka. Toda vse bolj neizbežno sem dobival občutek, kot da pišem o nekem, ne pa o nečem. Moj subjekt se je iz dneva v dan spreminjal v nekaj, kar je bilo podobno individuumu – skrivnostni, čeprav nekoliko blazni podobi v ogledalu. Torej nisem pisal medicinske zgodovine bolezní, temveč nekaj bolj osebnega, globljega: njeno biografijo.

Siddhartha Mukherjee

15 × 22,5 cm
640 strani
trda vezava,
ščitni ovitek
39,50 €

www.modrijan.si

MODRIJAN ŠTEVILKA
080 23 64

Modrijan

Homoseksualnost

Lezbična sekcija LL

Nataša Velikonja in Tatjana Greif

Škuc, zbirka Vizibilija,

2012, t. v., 376 str., 25 €, JAK

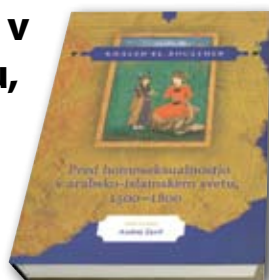
Petindvajset let po oblikovanju lezbične sekcije na Slovenskem je pričujoče delo nastalo kot dokument časa, »trasa spomina za prihodnost«, so zapisale ustvarjalke na zavihku te velike monografije, ki dokazuje, da so lezbijke vpete v javno sfero, v oblikovanje lezbičnega prostora, s tem pa tudi v konstrukcijo širšega družbenega in političnega dogajanja. Avtorici sta z zapisom počastili številne nosilke lezbičnega aktivizma, pionirke, in poleg njihovih zgodb orisale tudi mnoge projekte, ki so jih zagnano izvajale v posameznih obdobjih. Tako spoznamo delovanje in aktivnosti Roza kluba, združenja Lilit, festivala Magnus, revije *Revolver*, Gejevskega in lezbičnega filmskega festivala, parade ponosa in mnogih drugih akcij v zadnjih petindvajsetih letih. > RENATE RUGELJ

Pred homoseksualnostjo v arabsko-islamskem svetu, 1500–1800

prevod: Andrej Zavrl

ŠKUC, zbirka Lambda,

2012, m. v., 320 str., 20 €, JAK

Foucault je v *Zgodovini seksualnosti* zagovarjal »konstruktivistično« tezo, da sta pojem seksualnosti in sodobno razumevanje seksualnih kategorij (ne pa tudi praks) historično pogojena. Avtor, sicer izredni profesor na Univerzi Harvard, Foucaultovo tezo postavi za izhodišče pričujoče raziskave. Na podlagi pravnih, medicinskih in verskih besedil, komentarjev *Korana*, biografij, leposlovja, potopisov, sanjskih priročnikov ter obstoječe strokovne literature o arabsko-islamski kulturni zgodovini v obdobju med 16. in 19. stoletjem, ko začnejo v regijo prodirati viktorijanske vrednote, El-Rouayheb potegne ločnico med današnjim pojmovanjem homoseksualnosti in arabskimi ustreznici, ki so večinoma konceptualni. Zanimiva študija, ki se bere tudi kot orientalistična kritika zahodnega posploševanja. > ANA GERŠAK

Učenje

O učenju jezikov

Julijana Vučo

prevod: Nada Colnar

Znanstvena založba Filozofske fakultete,

2012, m. v., 296 str., 27,90 €, JAK

Redna profesorica italijanščine ter uporabnega in izobraževalnega jezikoslovja na Filološki fakulteti v Beogradu in Filozofski fakulteti v Nikšiću je v tej svoji monografiji izčrpno in razumljivo predstavila šesttisočletno zgodovino učenja tujih jezikov oz. *glotodidaktike*. Sodobni izraz privzema nadčasovno funkcijo, označuje pa interdisciplinarno vejo uporabnega jezikoslovja, ki se ukvarja z metodologijo učenja in poučevanja tujih jezikov ter združuje teoretični in praktični vidik tega procesa. Znanje tujih jezikov ne igra pomembne vloge le pri sporazumevanju, temveč tudi spoznavanju in sprejemanju drugih kultur. > ANA GERŠAK

Drugačni učenci

Drago Žagar

Znanstvena založba Filozofske fakultete,

2012, m. v., 184 str., 18 €

Žagar v učbeniku, ki je namenjen predvsem študentom psihologije, jedrnato in sistematično obravnava »drugačne učence«, za katere se praviloma uporablja izraz »učenci s posebnimi potrebami«: od tistih z zaostankom v duševnem razvoju, s specifičnimi učnimi težavami, s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, z motnjami pozornosti in hiperaktivnostjo, z motnjami avtističnega spektra, s komunikacijskimi motnjami do telesno prizadetih in dolgotrajno bolnih, pa tudi posebej nadarjenih. Avtor na kratko opiše vzroke nastanka vsake od »motenj« in njihovo odkrivanje ter nakaže specifične prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa in načine pomoči tem učencem. > MAŠA OGRIZEK

PRIHAJA BELETRININA LITERARNA ŠOLA

PROGRAM KREATIVNEGA PISANJA ZA POEZIJO IN PROZO Z MILANOM JESIHOM IN MARKOM SOSIČEM

Mentor za poezijo Milan Jesih se bo z udeleženci srečal:

- v soboto, 1. 12. in v soboto, 15. 12. med 10.00 in 13.30 uro.

Mentor za prozo Marko Sosič pa bo delavnice vodil:

- v soboto, 8. 12. in v soboto, 22. 12. med 10.00 in 13.30 uro.

Študentska
založba

Prijavo, ki ji priložite nekaj svojih pesmi oziroma nekaj strani proze ter vaše podatke, pošljite do **26.11.2012** na naslov:

Študentska založba, Borštnikov trg 2 (za Literarno šolo), 1000

Ljubljana ali na elektronski naslov info@zalozba.org.

Kotizacija: 20 €

Število mest je omejeno. V primeru prevelikega števila prijav si organizator pridržuje pravico do izbire udeležencev.

Za dodatne informacije nam pišite na info@zalozba.org ali

obiščite spletno stran www.studentskazalozba.si.

Umetniško vodenje

Glede umetniškega vodenja javnih kulturnih zavodov je zelo težko najti skupni imenovalec. Preveč je razlik, dobrih in slabih praks, tudi problemov in odprtih vprašanj. Ponovni razmislek o umetniškem oz. programskem vodenju zavodov je v današnjih kriznih časih nujen. Ne zato, ker se hudo klesti sofinanciranje javnih zavodov s strani države in lokalnih skupnosti, ker upadajo sponzorska sredstva in se zmanjšuje prihodek od prodanih vstopnic, pač pa tudi zato, ker celo kulturna politika nima dovolj jasnih predstav in zahtev glede uresničevanja poslanstev, ki jih imajo zavodi zapisane v ustanovnih aktih in strateških dokumentih.

Umetniško vodenje je prepuščeno javnim zavodom, kar je v razvitem kulturnem svetu z vidika njihove programske avtonomije splošno sprejeta praksa. Problem nastane, ko se na daljši rok spremlja in analizira umetniške oz. programske rezultate javnih kulturnih zavodov. Nobena skrivnost ni, da so glede kakovosti izvajanja programov med posameznimi zavodi precejšnje razlike. Presojanje vsakoletnega umetniškega uspeha posameznega zavoda je v rokah njihovih svetov, strokovnih svetov, t.i. ekspertnih komisij pri ministrstvu in mestnih načelnih svetih za kulturo in njihovih strokovnih služb. O tem, kako imajo zavodi urejeno umetniško oz. programsko vodenje, ministrstvo za kulturo (od letos združeno) po osamosvojitvi Slovenije ni uspelo narediti raziskave, ki bi dala osnove za strokovno razpravo na to temo in morebitne zakonske dopolnitve. Edini precej neposrečen poizkus je bila pred kratkim izvedena raziskava o delovanju svetov in strokovnih svetov. Prinesla ni nobenega novega spoznanja glede na že znane izkustvene ocene; povsem je zanemari-la vprašanje, kako je urejeno umetniško vodenje zavodov, kako se izvaja, kako potekajo notranje strokovne evalvacije in kakšen je bil njihov vpliv na prihodnje delovanje javnega zavoda.

Različne prakse umetniškega vodenja in z njimi povezani problemi se začnejo že pri vprašanju, kdo naj vodi javni kulturni zavod. Naj bo to menedžer s širokim poslovnim znanjem (z izjemno afiniteto do umetnosti oz. kulture!) ali strokovnjak na področju (umetniškega) delovanja javnega zavoda? Naj bo to menedžer, ki ima ob sebi umetniškega ali več umetniških vodij, ali naj bo obratno? V praksi srečujemo oba modela vodenja, čeprav bi bila najbolj sprejemljiva rešitev, da je v gledališčih, operah, baletih, v muzejih in galerijah, simfoničnih orkestrih na področju varstva kulturne dediščine na čelu zavoda strokovna oseba s pričakovanimi menedžerskimi veščinami, v kulturnih centrih, ki programsko pokrivajo vsa umetniška področja, in programsko razvejenih zavodih, kot je npr. SNG v Mariboru, pa je lahko sprejemljiva tudi zasedba vodilnih mest v obratnem razmerju.

Transparentnost umetniškega vodenja je v slovenskih razmerah, vsaj v zadnjem času, marsikje precej nejasna, zlasti tam, kjer so umetniško vodenje prevzeli v svoje roke tujci, v obliki šefov dirigentov ali vodij umetniških sektorjev oz. programov. Na videz gre za dobrodošlo odpiranje navzven, v resnici pa za prakso, ki povzroča vse več problemov in ki se na koncu pokaže v tem, da zavodi, ki so predali umetniško vodenje tujcu, niso umetniško napredovali. Eno je, če je tujec, ki se odloči za umetniško delo pri nas, v zavodu stalno navzoč (npr. v Kinoteki, v Mini teatru), nekaj povsem drugega so gostujoči umetniki, ki svoj položaj bolj kot za umetniško rast zavoda izrabljajo za svoje lastno umetniško delovanje po svetu v skladu z znano prakso – jaz bom tebe povabil v Slovenijo, ti pa mene k sebi. Seveda se ne sme pozabiti, da se tudi med domačimi umetniškimi voditelji najde kak, ki se mu zdi takšna nenačelna »reprociteta« nekaj povsem normalnega.

V imenu večje transparentnosti umetniškega vodenja bi morali v vseh zavodih jasno predstaviti, kako poteka umetniško oz. programsko vodenje. Precej nejasne so zlasti razmejitve med poslovodnim in umetniškim vodenjem tam, kjer je prvi menedžer in drugi umetniški vodja. Kjer je direktor zavoda strokovnjak s področja dejavnosti, pa zaradi neurejenih pogodbenih razmerij z ustanoviteljem in osebnih ambicij prihaja do pretiranega in dodatno plačanega umetniškega angažmaja v lastnem zavodu ali zunaj njega.

Umetniško oz. programsko vodenje zavodov je široka in odgovorna strokovna naloga, ki zahteva na umetniških vodstvenih položajih

predvsem delu v zavodu predane osebnosti, ne pa take, ki zavod izkoristi samo kot odskočno desko za delo in dodatni zaslužek zunaj njega. Splošni vtis je, da imajo notranje razgrajeno umetniško vodenje mnogo bolj urejeno gledališča kot pa glasbeni zavodi. Toda tudi pri gledališčih, kljub temu da imajo vsaj nekatera zgledno urejeno umetniško vodenje in dobro dramaturško službo, ni vse tako, kot bi moralo biti. Vse prevečkrat so strokovne priprave posameznih gledaliških predstav prešibke, (ne)uspeh te ali one predstave pa je odvisen izključno od trenutnega navdiha režiserja. In neuspehov oz. povprečnih izdelkov je – zaradi nezadostnih umetniških priprav v naših gledališčih – več kot uspehov.

Če bo sprejeta pobuda, da se bodo morali vsi umetniški vodje mnogo resneje lotevati zasedbenih načrtov (ne le v gledališčih, v operah in v filharmoniji, tudi v muzejih in galerijah), če bo od umetniškega uspeha zavoda odvisno tudi izdatnejše sofinanciranje iz proračuna glede na tiste zavode, ki uspehov ne bodo izkazovali, in če bodo končno uveljavljene nove, prožnejše oblike zaposlovanja umetnikov, dramaturgov, kustosov, režiserjev itd., je realno pričakovati, da bo umetniško oz. programsko vodenje v strokovnem pogledu napredovalo in da ne bo več le »one man show«, kar zdaj marsikje je, in da bodo umetniški vodje prevzemali polno osebno odgovornost za umetniške oz. programske rezultate vseh javnih kulturnih zavodov.

ZALOŽBA MLADIKA

Jože Horvat
NAVDIH IN BESEDE
264 str.
23,00€

Marija Pirjevec
TRŽAŠKI KNJIŽEVNI RAZGLEDI
320 str.
23,00€

Peterlinov zbornik
228 str.
30,00€

www.mladika.com
uprava@mladika.com
Ul. Donizetti 3 - Trst, tel. +39 0403480818
distribucija za Slovenijo: založba Primus info@primus.si

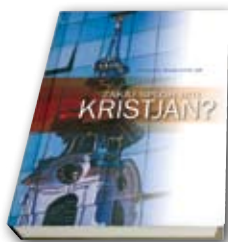
Zakaj sploh biti kristjan?

Timothy Radcliffe

prevod. Mojca Masterl Štefanič

Družina, 2012, t. v., 296 str., 24,80 €

Timothy Radcliffe je rimskokatoliški duhovnik, ki je za knjigo *Zakaj sploh biti kristjan?* leta 2007 prejel nagrado Michaela Ramseyja za najboljše teološko delo. Njegove ideje se presenetljivo bolj nagibajo k politični levici kot tradicionalni desnici, zanimajo ga problemi, kot so ekologija, globalizacija in pastoralna skrb za manjšine in ogrožene posameznike. Knjiga, ki opisuje predvsem osebno poslanstvo verujočega, je posejana s humorjem, modrostjo in toplino ter vernika uči, kako ostati zvest Jezusu in cerkveni tradiciji, hkrati pa biti odziven na turbulence modernega sveta in življenja. Zanimiva izhodišča tudi za nekristjane. > **VESNA PARADIŽ**

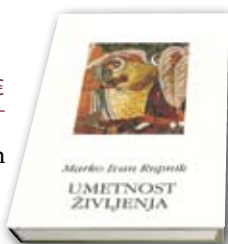

Umetnost življenja

Marko Ivan Rupnik; prevod: Katarina Anželj

Družina, zbirka Sol zemlje, 2012, m. v., 240 str., 16,90 €

Pater Rupnik se je po študiju teologije, filozofije in slikarstva ustalil v Rimu kot direktor Centra Alletti – ateljeja duhovne umetnosti, kjer skupaj s svojimi sodelavci že dolga leta skrbi, da se izobraženci in umetniki krščanskega navdiha iz Srednje in Vzhodne Evrope srečujejo s svojimi kolegi na Zahodu. Njegove knjige so prevedene v mnoge evropske jezike. V pričujoči knjigi nas prek iskrenih zgodb, pogovorov z drugimi patri in z lastnimi razmišljanji nagovarja k bolj poduhovljenemu in premišljenemu življenju ter bivanju, oblačenju, prehranjevanju, vzgoji otrok, izobraževanju in delu. Kot pravi apostol Pavel, je življenje človeka kot seme, ki je položeno v zemljo. Iz poganjka vidimo vrednost semena in zemlje. > **RENATE RUGELJ**

Protestanti(sti)ka

Marko Kerševan

Cankarjeva založba,

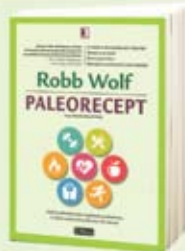
2012, t. v., 208 str., 29,95 €

Religiolog s Filozofske fakultete v Ljubljani prof. Marko Kerševan je avtor učbenikov, znanstvenih monografij ter esejskičnih del, od katerih je prvo, ki ga sam uvršča v slovensko protestantiko, *Vstop v krščanstvo drugače* iz leta 1992. V novem naboru esejev, ki v glavnem prihajajo iz revije *Stati inu obstatu*, so nastali ob 500. obletnici Primoža Trubarja ali pa gre za predavanja ob različnih priložnostih, ne samo opisuje vlogo protestantizma nekoč in danes (v današnji krizi imajo severne protestantske družbe manj težav kakor južne katoliške), kar bi veljalo za protestantistiko, temveč tudi pojasni globlje razloge za osebni prehod iz krščanskega v protestantsko prepričanje in čutenje (protestantika). Osnovne razlike se kažejo v ceremonialnosti in čaščenju malikov, kar so nasledniki Martina Luthra odločno zavračali in v tedanji Cerkvi izpeljali prevrat. Brez tega bi Slovenci verjetno še dolgo čakali na svoje prve knjige, in glavnina pričujočih besedil se posledično ukvarja z narodotvorno vlogo jezika, s slovenskim narodnim vprašanjem, z vračanjem v ljudsko/dinastično Evropo prvih slovenskih protestantov, z vplivom luterantstva na slovensko literaturo, vse to pa z nekoliko drugačnega zornega kota, kot smo ga v Sloveniji vajeni sicer. > **ŽIGA VALETIČ**

PREDPREMIERA

DARILNE IDEJE ZALOŽBE UMCO

Robb Wolf: PALEORECEPT

Način prehranjevanja in gibanja prednamcev, ki lahko modernemu človeku reši zdravje.

392 str., cena 28,90 € (mehka)

Ana Gradišnik: Z UŽITKOM UŽITA: SLADICA BREZ ŽITA

Z brezglutenskimi deserti nad pogubne alergije.

80 str., cena 16,90 € (mehka)

Dan Ariely: (POŠTENA) RESNICA O NEPOŠTENOSTI

Kako lažemo vsem – še posebej sebi.

266 str., cena 24,90 € (mehka)

Naročila: • po e-pošti: bukla-urednistvo@umco.si
• po telefonu: 01/520 18 39 • na spletni strani www.bukla.si

UMco

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
KNJIGE ZALOŽBE UMco SO NA VOLJO TUDI V VSEH BOLJE ZALOŽENIH KNJIGARNAH!

KNJIŽNE NOVOSTI ZALOŽBE UMCO

Marcel Štefančič, jr.:

ZAKAJ SI ŽIVLJENJE ZASLUŽI, DA GA IZGUBIMO

Kaj nam lahko prejšnje stoletje pove o tem tisočletju – izbrani eseji

223 str., cena 19,90 € (mehka)

Marcel Štefančič, jr.: VELIKA ČISTKA

Ameriški stalinizem, črni spisec in obračun s holivudskimi komunisti

278 str., cena 24,90 € (mehka)

Samo Rugelj:

DELAJ, TECI, ŽIVI

Zgodba o ljubiteljskem tekaču, ki se po dvajsetih letih sedenja za novo leto odloči (spet) preteči maraton

219 str., cena 16,90 € (mehka)

**NOVO LETO KOT ČAS ZA SPREMEMBO!
NAJLEPŠE DARILLO ZA BODOČE MARATONCE!**

Naročila: • po e-pošti: bukla-urednistvo@umco.si
• po telefonu: 01/520 18 39 • na spletni strani www.bukla.si

UMco

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
KNJIGE ZALOŽBE UMco SO NA VOLJO TUDI V VSEH BOLJE ZALOŽENIH KNJIGARNAH!

Ponarejevalci in kritiki

Anthony Grafton

prevod: Milan Franc

Sophia, zbirka Teorija, 2012, m. v., 158 str., 15,80 €, JAK

Delo zgodovinarja in akademika na univerzi Princeton Anthonyja Graftona je njegovo prvo, prevedeno v slovenski jezik, govori pa o razburljivi preteklosti literarnega ponarejanja. To je danes težje umljivi pojem, medtem ko je v tehnološko prvobitnejših časih rodilo zadrege, primerljive s ponarejanjem slik, denarja ali česarkoli drugega. V številnih ilustrativnih primerih avtor prikaže, da ponarejevalci, kljub zmedi, ki lahko postane sprožitelj resnih družbenih posledic, vsem nam nastavljajo kritično ogledalo, ki pa je vendarle nekoliko umazano. Vzporedno oziroma na nasprotni strani ponarejevalcev najde prave, poklicne kritike, za katere ugotavlja, da opravljajo bolj nemogoče delo, kot se zdi na prvi pogled. Družbi dobrih ponaredekov in slabih kritikov je namreč usojen razkroj. > ŽIGA VALETIČ

Brez predmeta

Franck Fischbach

prevod: Aljoša Kravanja

Krtina, zbirka Krt, 2012, m. v., 318 str., 25 €

Tudi v Fischbachovem (r. 1967) primeru gre za avtorjevo prvo knjigo v slovenskem jeziku, s katero francoski profesor filozofije zareže neposredno v razkorak med pojmom subjekta in objekta, med subjektivnost in objektivnost, med osebnost in predmetnost. Seveda v luči kapitalizma, čigar alternativa je dvajset let po zatonu vzhodnoevropskega socializma neverjetno šibka. V dobi neskončne predmetne ponudbe postajamo robotizirano plitki stvori brez prave vsebine, odtujeni od resničnega sebstva, ter se spreminjamo v individualizirano potrošniško bitje, ki na delovnem mestu pušča vso življenjsko energijo v zameno za suh in hladen finančni izid. Obsežno filozofsko razpravo narekujejo bistroumni jezikovni odtenki v pojmih kot so odtujitev, opredmetenje, fetišizem, subjektivacija, predmetna bit itd. > ŽIGA VALETIČ

Tehnike opazovalca

Jonathan Crary

prevod: Nil Baskar

Sophia, zbirka Teorija, 2012, m. v., 192 str., 18,80 €, JAK

Avtor v pričujoči študiji predstavi teorijo videnja in njegovo zgodovinsko konstrukcijo; največ pozornosti nameni prvi polovici 19. stoletja, ko je prišlo do preloma z renesančnim ali klasičnim modelom. Za razliko od drugih študij, ki se praviloma osredotočajo na spremembe vizualne reprezentacije, sam osrednje mesto odredi opazovalcu. Prepričan je namreč, da se je v tem obdobju v Evropi izoblikovala nova vrsta opazovalca, radikalno drugačna od vrste, ki je prevladovala v 17. in 18. stoletju. Ta spremenjeni status opazovalca je na eni strani tesno povezan s pojavom novih optičnih instrumentov, v prvi vrsti stereoskopa, ki so videnje izkoreninili iz stabilnih in fiksnih razmerij, ki jih je utelešala *camera obscura*, ter mu podelili avtonomijo in abstrakcijo. Po drugi strani pa je nanj pomembno vplival tudi širši proces normiranja in podrejanja telesa (opazovalca), o čemer je pisal Foucault, in z njim povezana družbena moč. > MAŠA OGRIZEK

Filozofija umetnosti

Jean Lacoste

prevod: Vera Troha

Krtina, zbirka Kratka, 2012, m. v., 136 str., 14 €, JAK

V Krtinini zbirki Kratka je pred nedavnim izšla knjižica o filozofiji umetnosti izpod peresa francoskega filozofa Jeana Lacosta. V sedmih poglavjih kratko in jedrnatost predstavi temeljne pojme in teme umetnosti, kot so, recimo, posnemanje, sublimno, imaginarno, domišljija itn. Filozofija umetnosti nastane, ko estetsko doživetje postane problematično, saj umetnost sama svojo definicijo nenehno postavlja pod vprašaj. Je groteskno, primitivno, naivno, eksotično ... ustvarjanje res še umetnost in zakaj naj bi imele »lepe umetnosti« višji položaj kot preostale? Razprava se je začela že s Platonom, nadaljevala z Nietzschejem, Heglom, Heideggerjem in mnogimi drugimi misleci, aktualna pa je še danes. > VESNA PARADIŽ

Wolfgang SCHMITZ

Hitrejšje

BRANJE –

boljše

RAZUMEVANJE

Osvojite
metodo
hitrega branja
in prihranite
čas!

Vsak dan beremo več ur,
tako v pisarni kot doma, saj želimo
priti do informacij ali pa se sprostiti.
Povprečni bralec prebere 200 besed
na minuto – kar pa je bistveno premalo,
če hočemo uresničiti lastne želje in zahteve
drugih ljudi. Saj vendar zmoremo nekajkrat več!
Da, hitrejšje branje je celo predpogoj za boljše
razumevanje besedil in za večjo osredotočenost.

Mehka vezava • 238 strani • 19,99 €

vaša bralna
LICENCA

Distribucija Avrora
t: 059 932 107
e: info@galarna.si

avroRa

WWW.GALARNA.SI

Vse o imenih v Sloveniji

Simon Lenarčič

Modrijan, 2012, t. v., 1088 str., 79 €

Imena niso pomembna samo kot sredstvo identifikacije, temveč je ime tudi človekovo prvo (in včasih tudi njegovo edino) imetje, ki ga spremlja od najzgodnejših trenutkov pa do samega konca. Imena imajo različne izvire in pomene in za vsakogar je zanimivo izvedeti, kam vse segajo korenine naših osebnih nazivov. Obsežna pregledna enciklopedija leksikografa Simona Lenarčiča *Vse o imenih v Sloveniji* lahko odgovori na večino vprašanj v zvezi z imeni pri nas. Avtor (bil je, denimo, tudi soavtor Kuharske enciklopedije) je med pisanjem knjige prebrskal na stotine domačih in tujih, knjižnih, spletnih in elektronskih virov in postregel z razlago več kot 12.000 imen (skoraj dve tretjini vseh v Sloveniji uradno zapisanih imen), ki se razkrivajo na več kot 1050 straneh. Vsako ime ima svoj opis, bodisi v obliki geselskega sestavka bodisi v obliki polgesla (tj. gesla z zelo kratkim, jedrnatim opisom). Svoj opis ima tudi več sto starih imen, od najzanimivejših prek že pozabljenih staroslovenskih do nedavno izumrlih. Imena so bila skrbno izbrana, vzeta s seznama imen državljanov Slovenije, ki so imeli na zadnji dan leta 2007 v Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče, upoštevana pa so bila tudi še povsem nova imena, ki so se pojavila do vključno leta 2010, in imena, ki po letu 1994 niso več uradno zapisana. Med 4290 imeni, ki imajo svoje geslo, prevladujejo imena, ki jim lahko rečemo slovenska – bodisi zato, ker izvirajo iz današnje ali stare slovenščine, bodisi zato, ker smo jih Slovenci vzeli za svoja. Njihova bistvena značilnost je, da so kljub večinoma tujim koreninam napisana po slovensko. Med imeni, ki so v slovarju v obliki polgesel, pa prevladujejo redka slovenska imena (zlasti klicne oblike, ki so le izjemoma uradno zapisane) in tuja ali na tuj način zapisana imena (med njimi so najštevilnejša muslimanska, albanska, italijanska, nemška in angleška). Poleg izčrpnih in natančnih razlag pomena in izvira imen boste v knjigi našli še preverjene podatke o pogostnosti imen pri nas in na tujem, vzrokih za njihovo priljubljenost, njihovi pokrajinski razširjenosti, načinu zapisovanja imen v preteklosti, godovih in godovnih zavetnikih in še kaj. Knjigo bogatijo med drugim tudi preglednice in sezname, npr. o imenih slovenskih stoletnikov in o imenih, ki so se pojavila po letu 1994, slovar slovanskih in germanskih imenskih sestavin ter slovenskih imenskih pripon, kratki opisi okoli 1200 predvsem slovenskih književnih in drugih junakov, z imeni povezani pregovori in krajevna imena, z imeni povezani ali njim enaki priimki s podatki o pogostnosti in pokrajinski razširjenosti ter druge zanimivosti iz domovine in tujine, med katerimi so tudi opisi najhujših zablod naših in tujih razlagalcev imen. Enciklopedija *Vse o imenih v Sloveniji* torej sodi na knjižno polico tako etimoloških radovednežev kot tudi vseh, ki izbirajo imena za morebiten naraščaj ali pa iščejo lepo in vedno uporabno knjižno darilo v prihajajočih prazničnih dneh. > **VESNA PARADIŽ**

Elementi

Theodore Gray
fotografije: Theodore Gray
in Nick Mann
prevod: Jure Miljevič

Tehniška založba Slovenije,
2012, t. v., 240 str., 25,99 €

Stran iz notranjosti

Kadar odrasli slišimo za periodni sistem, se večina (družboslovno izobraženih) prime za glavo in poskuša spomniti, kakšno je atomsko število vodika in kaj za vraga točno že pomenijo tiste orbitale. Dijaki in študenti imajo s tem manj težav, hočeš nočeš so o kemijskih elementih začeli razmišljati proti koncu devetletke in do danes jih že kar dobro obvladajo. Naj vas razveselim; tale slikovita knjiga o kemijskih elementih govori na najboljši možen način, iz čiste prakse, in prebrano (ter videno) bo zelo spremenilo vaš pogled na mnoge stvari, ki nas obkrožajo. Ali veste, kaj se skriva v svetlečih številčnicah ročnih ur in kaj točno poganja baterije v vaših elektronskih napravah? Zakaj ima lahko tudi bižuterija platinast sijaj in zakaj je baker tako čudovit element? Dognano dodelano poljudno znanstveno delo je napisano tako domiselno, da je njegovo prebiranje pravi užitek tako za odrasle kot mladino. > **RENATE RUGELJ**

Čebela v katedrali

Joel Levy; prevod: Peter Zidar

Tehniška založba Slovenije,
2012, m. v., 224 str., 24,99 €

Stran iz notranjosti

Naravoslovje nas spremlja vse življenje, vseeno pa nam nekatere njegove značilnosti ostajajo nepredstaviteljive do konca naših dni. V tem smislu je knjiga *Čebela v katedrali*, ki vsebuje sto dvostranskih poglavij, s katerimi skuša avtor Joel Levy čim bolj ilustrativno in lahko predstaviteljivo razkazati primerjave iz sveta znanosti, je razburljiv obšolski pripomoček, ki pa bo navdušil tudi tiste, ki jih naravoslovje zanima že samo po sebi. V sedmih delih (*Fizika, Kemija, Biologija, Astronomija, Vede o Zemlji, Človeško telo, Tehnologija*) se knjiga sprehodi po ključnih naravoslovnih poglavjih, pri tem pa priteguje tako z naslovi poglavij (*Elektrika je kot voda, Evolucija kot grm ali drevo? Zasutje Velikega kanjona, Jeklene kosti, Keopsova piramida za minimalno plačo*) kot z dinamično predstavitvijo posamezne tematike, kjer nam s preudarnim izborom grafičnega gradiva, ki ga bogati s številčkami, ponudi drugačen, svež vpogled v različne naravoslovne zakone in fenomene. > **SAMO RUGELJ**

Vabljeni na razstavnih prostor
Založbe Kmečki glas v prvo
preddverje Cankarjevega
doma v času knjižnega
sejma.

Čaka vas zanimiva ponudba knjig
in koledarjev za leto 2013
po sejmskih cenah.

Lunine bukve
5 EUR

več na:
www.kmeckiglas.com

Koledar
za vsak dan
(rokovnik)
8 EUR

Koledar
kulturna
dediščina
4 EUR

Koledar
Konji
3 EUR

Koledar
Moj mali
svet
3 EUR

Kralj vseh bolezni

Siddhartha Mukherjee

prevod: Lili Potpara

Modrijan, 2012, t. v., 640 str., 39,50 €, JAK

Knjigo, ki je prejela Pulitzerjevo nagrado za najboljšo neleposlovno knjigo leta 2011, je napisal indijsko-ameriški raziskovalec Siddhartha Mukherjee, rojen leta 1970 v New

Delhiju, biolog, imunolog, hematolog in onkolog, ki dela in predava na onkološkem oddelku Univerze Columbia v New Yorku. Pisanja tega zelo obsežnega dela, ki je v angleščini izšlo konec leta 2010, se je lotil že leta 2005, povod zanjo pa je bila pacientka, ki jo je zdravil za želodčnim rakom, in njeno vprašanje: »Kam gremo (v zvezi z vojno z rakom)?« Ja, kam gremo? se je vprašal tudi Mukherjee, in ker pacientki na to vprašanje ni mogel natančno odgovoriti, niti je ni mogel usmeriti na kako konkretno knjigo ali revijo, kjer bi lahko našla končen odgovor na svoje vprašanje, se je odločil napisati knjigo o raku kot bolezni, njeni preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. A čim bolj se je poglobljal vanj, tem bolj se mu je zdelo, da ne piše knjige samo o neki bolezni, temveč o nekom z osebnostjo, o nekom, ki se stalno prilagaja in spreminja, in bolj ko je to postajala knjiga o osebnosti, bolj je iz tega nastajala biografija raka in ne kronika te bolezni, ki marsikje po svetu kot vzrok za smrt že dohiteva srčne bolezni in postaja najpogostejši krivec umiranja. Če je bila tuberkuloza bolezen 19. stoletja, potem je rak z individualnostjo svojih (rakavih) celic, s svojo nestabilnostjo ter mobilnostjo (metastaza kot skovanka besed meta in stasis oziroma nezmožnost ostati pri miru) tudi sinonim za 20. stoletje. Še pred sedemdesetimi leti sta bili metodi za zdravljenje raka samo dve: odstranitev ali pa uničenje obolelega tkiva. Rak je bil preprosto velika in neprebojna skrivnost, »Velika te-

Siddhartha Mukherjee

ma«, kot so ga leta 1937 poimenovali pri reviji Fortune, hkrati pa je za srčnimi boleznimi v ZDA že postajal najpomembnejši vzrok smrti. Razloge, da je to zares postal šele v 20. stoletju, Mukherjee vidi v tem, da se je takrat življenjska doba toliko podaljšala, da je lahko prišel do svojega polnega izraza, saj so šele takrat počasi iztrebljali bolezni, ki so ga prej prehitevale in bile same vzrok smrti ter ga s tem preprosto »prekrile«, pa tudi v tem, da se je šele takrat diagnostika toliko izboljšala, da so ga lahko zdravniki potrjevali z večjo gotovostjo. Kmalu po drugi svetovni vojni se je zdravljenje raka začelo spreminjati, ko je na sceno stopil Sidney Farber, oče moderne kemoterapije, ki je v nekem vitaminskem analogu (ta je začasno zmanjšal dramatično razmnoževanje limfocitov pri levkemiji) po naključju odkril močno anti-rakavo kemikalijo ter s tem zanetil upanje, da je to bolezen dejansko sploh možno ozdraviti. Pozneje se je Farber povezal z Mary Lasker, legendarno newyorško aktivistko, s katero sta leta 1971 le prepričala ameriško vlado, da je začela z organizirano vojno proti raku in je tem raziskavam poslej namenjala znatnejša sredstva, ki so iz radikalne kirurgije, primitivnih obsevanj in enostavnih terapij pripeljale do sodobnih odkritij o mutacijah genov in napakah na kromosomih kot možnih vzrokih raka. Ta par pa je, trdi Mukherjee v svoji izjemni knjigi, samo en primer neomajnega namena generacij moških in žensk, ki so s svojim pogumom, iznajdljivostjo, domišljijo, inovativnostjo in optimizmom do zdaj vodili boj proti raku, bolezni, ki jo sicer vse bolj poznamo, a je še vedno nismo premagali in ki zaradi svoje uničevalnosti, izmuzljivosti in prilagodljivosti zbuja strahospoštovanje in upravičeno lahko nosi naziv kralj vseh bolezni. Poljudnoznanstvena knjiga leta. > **SAMO RUGELJ**

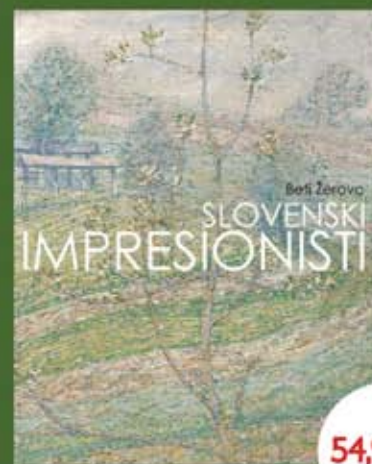
Digitalni zrcalno-refleksni fotoaparati

Michael Freeman

prevod: Miha Zorec

Tehniška založba Slovenije, 2012, m. v., 256 str., 29,90 €

Za popolni izkoristek vseh možnosti, ki jih omogočajo digitalni zrcalnorefleksni fotoaparati, je treba redno slediti tehničnemu napredku in veliko časa nameniti učenju. Pred nami je že tretji priročnik odličnega profesionalnega fotografa, »guruja digitalne fotografije«. Ta svoje dolgoletne izkušnje z veseljem deli z vsemi, ki bi se radi dodatno poučili o poteku fotografskega dela ter o obdelavi, urejanju, arhiviranju in izročanju digitalnih fotografij. Nepogrešljiv priročnik za vsakega digitalnega fotografa. > **RENATE RUGELJ**

54,96 €

29,95 €

Po darilo,
nasvet in nasmeh
v Mladinsko knjigo.

SREČA NA PRODAJ.

Cena 39,90 €, 352 strani, 28 x 21 cm

Knjiga, ki jo je v dar prejelo 200 svetovnih voditeljev, tudi Barack Obama, Angela Merkel in Borut Pahor. Vsebuje 100 razmišljanj vrhunskih strokovnjakov za pozitivno psihologijo iz 50 različnih držav, ki dokazujejo, da je lahko srečen prav vsak.

**Vabljeni na predavanje avtorja
Lea Bormansa v petek,
23. novembra 2012, ob 18. uri
v Štithovo dvorano Cankarjevega doma.**

Za brezplačne vstopnice pokličite 01 241 36 61 ali si jih zagotovite na stojnici Mladinske knjige na knjižnem sejmu.

Najhitreje do knjige:

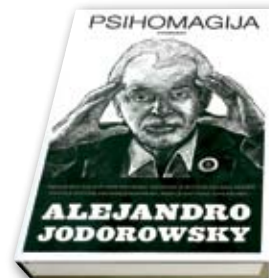
v knjigarnah www.emka.si o8o 12 05

Duhovno

Psihomagija

Alejandro Jodorowsky
prevod: Vesna Maria Maher
Eno, 2012, m. v., 388 str., 29 €

Jodorowsky (1929), ki je pri svojih več kot osemdesetih letih še zmeraj neumorno delaven, je čilsko-francoskega rodu, hkrati pa je bil v svoji bogati karieri zelo raznovrsten ustvarjalec, saj je bil tako igralec, gledališki in filmski režiser (najbolj znan je po svojem mehiškem vesternu *Krt (El Topo)* iz leta 1970, pri katerem je bil ob režiji tudi scenarist, avtor glasbe, odigral pa je tudi glavno vlogo), poleg tega pa je tudi avtor mnogih stripov in romanov. Jodorowsky je ob vsem tem tudi guru in mistik, ki trdi, da se je šele na stara leta začel ukvarjati z res pomembnimi rečmi, in knjiga intervju *Psihomagija* (dolga pogovora z njim sta opravila Gilles Farce in Javier Esteban) je tako po eni strani avtobiografiranje srečevanja z magičnim v toku njegovega življenja (bil je, denimo, asistent vračke, ki je »izvajala operacije« notranjih in drugih organov z golimi rokami), po drugi strani pa poskus analize, kakšen vpliv ima psihološka prepričanost in naravnost na nekaj na naše dejansko fizično življenje (ko neki dogodek napoveš, ga s tem lahko hkrati že tudi povzročiš), recimo, ko vzameš pod drobnogled določeno število hudo rakavih bolnikov in opaziš, da gre pogosto za ljudi, ki so si že v otroštvu sami napovedovali prihodnost in si nezavedno napisali »scenarij življenja« ter tudi to, kako bodo živeli in umrli. Psihomagija kot uporabno zdravilo za življenje. > SAMO RUGELJ

Sreča

prevod: Vera Čertalič
Mladinska knjiga, 2012, t. v., 352 str., 39,90 €

Knjiga, ki na zajetnih več kot 300 straneh združuje znanje o sreči 100 vrhunskih strokovnjakov, ki prihajajo iz 50 različnih držav in vseh petih celin (med njimi je tudi slovenska psihologinja Andreja Avsec), gotovo izstopa iz množice tovrstne literature, ki jo ponuja naš knjižni trg. V razumljivem jeziku in brez duhovnega pompa podaja predloge, in nikakor ne dolžnosti, za srečno in zadovoljno življenje. Strokovnjaki, ki delujejo na različnih področjih, od psihologije, sociologije, ekonomije, medicine itd., so na podlagi raziskav prišli do nekaterih skupnih ugotovitev: na našo srečo v veliki meri vplivajo ljubeči odnosi do drugih, trdno zdravje in telesna aktivnost, humor, vseživljenjsko iskanje novih spoznanj, predvsem pa zmožnost, da se cenimo. Ob vsem naštetem svetujejo, kako v vsakem neuspehu videti tudi uspeh in se iz njega kaj naučiti, zakaj je ambicija koristna in zavist ne, ter v en glas poudarjajo, da več sreče ne boste našli v večji plači in novem nakupu, kot nanjo ne bo vplivala višja gospodarska rast. Knjiga, ki razkriva, kako biti srečen in ohraniti srečno počutje tudi v teh ne ravno rožnatih časih. > KRISTINA SLUGA

Delovanje človeškega razuma

Christian D. Larson
prevod: Petra Brecej
Bird Publisher, 2012, m. v., 184 str., 19 €

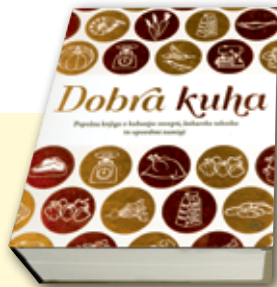
Kultni pisec metafizičnih del Christian D. Larson (1874–1962), eden od voditeljev gibanja nova misel, v knjigi raziskuje zakonitosti delovanja človeškega razuma, s pomočjo katerih lahko posameznik dejavno vpliva na potek svojega življenja. Čeprav je namen spoznavanja lastne notranjosti predvsem odkrivanje metafizičnih globin, ki prinaša bivanje na višji ravni, so avtorjeva spoznanja tudi praktično uporabne narave, saj bralcu ponujajo ključne, kako izboljšati kakovost življenja. Larson je prepričan, da so vsakemu človeku dostopni neizčrpani viri moči: vse, kar potrebuje, so navodila za uporabo, ki se skrivajo v njem samem. > AJDA JANOVSKY

Dobra kuha

urejanje: Victoria Blashford-Snell

prevod: Mojca Vodušek

Mladinska knjiga, 2012, t. v., 544 str., 89,96 €

Knjige založbe Dorling Kindersley že tradicionalno prinašajo celovite vpogledne v teme, ki jih obravnavajo, pa naj gre za naravoslovne, umetniške ali popotniške vodnike ali kot v našem primeru za knjigo o kuhanju. Na debelih 500 straneh slikovno bogate kuharice boste našli več kot 1000 preizkušenih receptov za predjedi in prigrizke, glavne jedi in priloge in tudi za sladice. Četudi se vam zdi, da obvladate že vse vrste receptov za vse priložnosti ali da vas v kuhinji res ne mika več poskusiti nič novega, je vseeno zanimivo polistati po tej knjigi in prebrati, kako pripravljajo olivni namaz tapenada, tako priljubljen v Sredozemlju ali pa to, kako se, denimo, pripravljajo jajca po florentinsko. Morda vas bo zanimalo, kako se flambirajo palačinke ali kako pripraviti okusno govejo pečenko po nemško. Med sladicami boste našli čudovite recepte za npr. panforte, znameniti sienski kolač iz 13. stoletja ali magdalenice, pecivo, ki ga je proslavil pisatelj Marcel Proust. Gotovo vas bo marsikaj zamikalo tudi preizkusiti. Na koncu knjige so predstavljene tudi različne kuharske in pekarske tehnike ter majhni triki, ki bodo videz in okus vaše hrane še izboljšali. Pa dober tek. > RENATE RUGELJ

Okusi Indije

SILA, 2012, m. v., 334 str., 18 €

Indija je od nekdaj znana kot dežela barv, vonjav, predvsem pa okusov. Danes, ko se ljudje po recepte in drugačne načine prehranjevanja vse bolj obračajo tudi čez meje slovenskega prostora, je kot dežela svojvrstnih kuharskih mojstrov popularna bolj, kot kadar koli prej. Povod za to kuharsko knjigo, katere dohodek od prodaje je namenjen v dobrodelne namene, tiči v želji obiskovalcev dobrodelnega bazarja lanskega novembra, ki ga že 18 let zapored pripravlja Slovensko mednarodno združenje žensk (tudi izdajatelj te knjižice). Zbrani recepti imajo nazorna navodila, segajo od preprostih jogurtovih lassijev in lečnih juh prek cele vrste zelenjavnih jedi do kompleksnejših mesnih karijev. Vsem pa so skupne fotografije, ob katerih se bralcem in jedcem poredijo slike, še preden iz ponve zares zadisi po koriandru, ingverju, kurkumi in kumini. Slastno! > VESNA PARADIŽ

Jagenjčkov kokosov kari

Slaščice za praznične dni

prevod: Beti Kerin

Tehniška založba Slovenije,

2012, t. v., 96 str., 12,99 €

Priprava kolačkov, piškotov in ostalih slaščic lahko prinese veliko zabave za vso družino, primerna pa je tudi za druženje z najmlajšimi. Priprava ljubkih sneženih mož je zelo preprosta, okusne figurice bodo zelo poživile vašo božično pojedino, enako velja za božično rolado in majhne božične pite. Ste razmišljali, da bi letos svojo praznično smreko okrasili z lastnimi sladkimi izdelki? Za to so več kot primerne sladkorne paličke, ingverjevi piškoti ali pisana majhna božična drevesa, njihova priprava pa bo vam in družini krajšala čas v dolgih zimskih večerih. Pripravite slastne božične grižljajčke in se zabavajte kot še nikoli. > RENATE RUGELJ

JAMIE OLIVER

PREDSTAVLJA

REVOLUCIONARNI NAČIN KUHANJA

»Pokazal vam bom, kako postaviti na mizo kosilo v pičlih 30 minutah! Ne le ene jedi, temveč celo paletu slastnih priboljškov.«

Jamie Oliver

Najhitreje do knjige:

v knjigarnah www.emka.si o8o 12 05

fotograf: Tit Nešović

Jani Kovačič, dr. Božidar Jezernik in Mojca Mavec;
predstavitve knjige *Kava*, Modrijanova knjigarna, oktober 2012

Ekipa, ki skrbi za izvedbo 28. slovenskega knjižnega sejma: Zdravko Kafol, Nina Kokelj, Breda Pečovnik, Barbara Rogelj, Janez Miš, Maja Vidregar, Rudi Zaman, Valentina Smej Novak, Miha Kovač, Tina Kramberger, Špela Rogelj, Primož Kristan /manjka Riko Rižnar

Francoski veleposlanik, nj. excs. Pierre-François Mourier in Aleš Šteger;
podelitev naziva francoskega viteza reda umetnosti in leposlovja, november 2012

Rok Zavrtnik, Tjaša Koprivec, Ifigenija Simonovič;
dogodek ob 100-letnici rojstva Mile Kačič, Hiša sanjajočih knjig, oktober 2012

PRILJUBLJENI VODNIK PO NAJBOLJŠIH FILMIH

1001 FILM: NAJBOLJŠI FILMI VSEH ČASOV

od *Potovanja na Luno* (1902) do *Umetnika* (2011)

- 960 strani filmskega branja
- format 165 x 215 mm, trda vezava
- barvne fotografije na kakovostnem papirju
- trda vezava
- kronološka razporeditev filmov
- pregledna kazala

Cena knjige: **49,90 €**

**NAJBOLJŠE NOVOLETNO DARILLO
ZA SLEHERNEGA LJUBITELJA FILMOV!**

TEMELJNO DELO SODOBNE FILMSKE TEORIJE

David Bordwell: PRIPOVED V IGRANEM FILMU

Eden najbolj znanih svetovnih poznavalcev filma nam pretehtano razloži, kako različni tipi filmov pripovedujejo svojo zgodbo, vse skupaj pa podkrepi s teoretičnimi in praktičnimi primeri!

- 447 strani
- mehka vezava, **24,90 €**
- trda vezava, **39,90 €**

Knjiga je izšla v sodelovanju založbe UMco in Slovenske kinoteke.

Naročila: • po e-pošti: bukla-urednistvo@umco.si
• po telefonu: 01/520 18 39 • na spletni strani www.bukla.si

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
KNJIGE ZALOŽBE UMco SO NA VOLJO TUDI V VSEH BOLJE
ZALOŽENIH KNJIGARNAH!

RUSSELL workwear
COLLECTION

ZA POSLOVNO UREJENO JESEN

Srajce Russell so vrhunske kakovosti, udobne in enostavne za vzdrževanje. Na voljo že od 10,80 eur + ddv.

Pokličite nas za brezplačen katalog!
Ponudba velja za pravne osebe in društva.

UMco d. d., Leskoškova 12, Ljubljana
tel: 01/520 18 30, faks: 01/520 18 40
info@umco.si, www.umco.si

Otroški in mladinski priročniki

RENATE RUGELJ

Enciklopedija športa

prevod: Vital Sever

Mladinska knjiga, 2012, t. v., 160 str., 29,95 €

Znano je, da športna aktivnost ugodno vpliva na človeka, in ker se ljudje s športom ukvarjajo že na tisoče let, se je sčasoma razvila velika množica različnih športov. Če vas zanimajo moštveni športi, kot so košarka, bejzbol, hokej, nogomet, ali športi z loparjem (badminton, tenis, skvoš itn.), morda različne discipline znotraj atletike in gimnastike ali pa vodni, borilni, zimski in ekstremni športi, v vsakem primeru boste med več kot sto najpomembnejšimi športi z vsega sveta gotovo našli primernege zase. Znotraj obsežnega vodnika so predstavljeni tudi tekmovalna pravila posamezne športne panoge, posebni izrazi, tehnike, športna oprema in druge zanimivosti. Na koncu je tudi poglavje o olimpijskih igrah in slovarček najpogostejših športnih izrazov.

Velika ilustrirana otroška enciklopedija

prevod in priredba: Anton Brancelj ... [et al.]

Mladinska knjiga,

2012, t. v., 600 str., 109,80 €

Od Afrike do žuželk, abecedno urejeni pojmi in tematska gesla, obogatena z razumljivim slikovnim gradivom (fotografije, ilustracije, zemljevidi) s številnih področij, bodo mlade raziskovalce odpeljali na poučno spoznavanje astronomov, bolezni, Julija Cezarja, dreves, evo-

lucije, holokavsta, inuitov, jedrske energije, Kolumbije, letal, morskih psov, pa vse do nafte, okostja, potresov, robotov, sonca, športa, prek transporta, urarstva, vojne v Vietnamu in znanosti pa tudi do življenja v pradavnini. Knjiga sodi v serijo priljubljenih DK-enciklopedij in je bila po svetu prodana v že več kot treh milijonih izvodov, v domači izdaji pa med gesli najdemo tudi Slovenijo, ki je predstavljena na kar treh straneh, besedilo zanjo pa sta pripravila Matjaž Kmecl in Peter Skoberne. Knjiga je prava zakladnica znanja in dodaten vir informacij za šolo in dom.

Stran iz knjige

Naš planet

Michael Dubois, Katri Hilden, Jane Price

prevod: Jakob Rotar

Mladinska knjiga, zbirka Ni za starše,

2012, t. v., 208 str., 34,96 €

V zdaj že dobro znani zbirki »Ni za starše« smo dobili nov naslov, ki obljublja zabavno potovanje po skoraj vseh državah sveta. Seveda nas obsežna, nenavadna enciklopedija ne uči niti o glavnih mestih držav niti o rekah in najvišjih gorah, pač pa mladim bralcem predstavi povsem drugačne podatke o državah. Reci-

Stran iz knjige

mo to, kaj točno je treba vedeti o Švedski, razen morda, da od tam prihajajo Abba, Volvo in Pika Nogavička. Ali veste, da na Islandiji živi približno deset milijonov njork in da gvinejski morski prašički sploh ne prihajajo iz Gvineje, pač pa iz Ekvadorja, Peruja in Kolumbije. Poleg številnih naravoslovnih, kulturnih, zgodovinskih in etnografskih podatkov izvemo tudi to, da so npr. suženjstvo v Nigru prepovedali šele leta 2003 ali pa da so tradicionalne malavijske vasi zgrajene iz lesa, blata in slame. S takim vodnikom postanejo potovanja in razmišljanja o deželah na našem planetu še veliko bolj zanimiva.

19,95 €

16,95 €

Po darilo,
nasvet in nasmeh
v Mladinsko knjigo.

Nagrada in priznanji Slovenske sekcije IBBY 2012 bodo letos že tretjič podeljeni na Slovenskem knjižnem sejmu, 23. novembra 2012, na skupni prireditvi Slovenske sekcije IBBY, revije *Otrok in knjiga* ter Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS.

Vesna Radovanovič

NAGRADO prejme **VESNA RADOVANOVIČ**, višja knjižničarka v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti. **Znana je po aktivnem delovanju z mladimi bralci**, sodeluje pri vseh nacionalnih in regionalnih projektih širjenja bralne kulture in je avtorica številnih komentiranih razstav o ustvarjalcih mladinske književnosti. V knjižnici **deluje tudi kot pravljíčarka** in s svojim programom pogosto gostuje tudi na šolah in v vrtcih v Pomurju. Je tudi članica upravnega odbora Sekcije za mladinsko književnost pri ZBDS in članica UO

Slavističnega društva Prekmurje, Prlekije in Porabja. Za svoje delo v knjižnici je leta 2005 prejela Čopovo priznanje.

Vidno je tudi njeno **aktivno delovanje na področju pomočije mladinske književnosti in branja**. Že več kot 15 let je **zunanja sodelavka urednica za otroško in mladinsko književnost** pri založbi Franc-Franc. Je **članica organizacijskega odbora** srečanja mladinskih pisateljev *Oko besede* in srečanja slovenskih narečnih pisateljev *Dialekta*, v okviru katerih skrbi predvsem za organizacijo obiskov pisateljev po šolah. Je **tudi uspešna pisateljica za mlade bralce**, avtorica knjige *Kdaj ste umrli*, kjer je zbrala vtise slovenskih mladinskih avtorjev z obiskov po šolah, in sedmih slikanic za otroke.

PRIZNANJE prejme **mag. NATAŠA BUCIK**, svetovalka za kulturno vzgojo na Direktoratu za ustvarjalnost, Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. S svojimi izkušnjami in znanji je med najbolj zaslužnimi za današnje stanje bralne pismenosti v Sloveniji. **Proučuje psihološke vidike branja pri otrocih in mladini ter sodeluje v ključnih raziskavah s tega področja**. O tem objavlja prispevke v strokovnih in znanstvenih revijah in publikacijah ter predava staršem, vzgojiteljem, učiteljem in knjižničarjem ter redno sodeluje na strokovnih posvetovanjih Bralnega društva Slovenije.

Dejavna je v večdisciplinarnih skupinah strokovnjakov, ki skrbijo za promocijo branja in bralne kulture. Je soustanoviteljica Nacionalne komisije za razvoj pismenosti in je sodelovala pri Nacionalni strategiji za razvoj pismenosti. Pomembno vlogo je imela tudi pri urejanju dveh priročnikov za spodbujanje branja v družini (*Beremo skupaj*, *Branje za znanje in branje za zabavo*). Spodbudila je nastanek pomembnih nacionalnih projektov za promocijo branja in kulturno vzgojo (*Rastem s knjigo*, *Kulturni bazar*).

PRIZNANJE prejme **DRUŠTVO BRALNA ZNAČKA SLOVENIJE – ZPMS**, vseslovensko bralno gibanje, ki že več kot pol stoletja spodbuja razvoj bralne, knjižne in književne kulture med mladimi v Sloveniji, v vseh treh slovenskih zamejskih okoljih in marsikje med otroki Slovencev izven Slovenije.

Bralna značka **spodbuja branje**: osredotočena je na spodbujanje prostovoljnega in pristočnega branja osnovnošolcev; desetletja jih je več kot polovica bralo za bralno značko, v zadnjem času pa celo skoraj tri četrtine. Spodbuja pa tudi družinsko branje, branje med mladostniki in celo med odraslimi ter posredno prispeva k nastanku »bralnih značk« za starejše. **Med mladimi bralci organizira obiske ustvarjalcev mladinske književnosti in jih nagraduje s knjigami**. Še posebej veliko knjig daruje slovenskim otrokom izven Slovenije. Spodbuja branje kakovostnih mladinskih knjig in pri tem sodeluje z MKL, Pionirsko - centrom za mladinsko književnost in knjižničarstvo.

Bralna značka **organizira različne oblike izobraževanja** za mentorje, bralne delavnice za otroke in starše idr.; izdaja promocijsko gradivo in spletno glasilo *Ostržek*. Sodeluje z Bralnim društvom Slovenije, z ZBDS – predvsem s Sekcijama za šolske in mladinske knjižnice – in s tem **strokovno krepi svoje gibanje**.

Človeško telo

Miranda Smith
prevod: Metka Kralj
Tehniška založba Slovenije,
2012, t. v., 24 str., 24,99 €

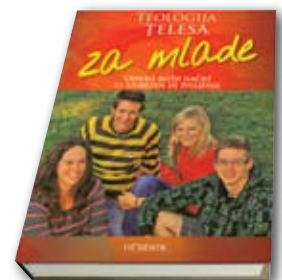
Mladi radevedneži, ki jih zanima, kako deluje najbolj izpopolnjen »stroj« na svetu – človeško telo –, so dobili zabaven in interaktiven priročnik, ki na sodoben način predstavi človeško okostje, delovanje mišic, funkcije možganov in živčevja, osnovna čutila, pljuča, obtočila in vse drugo, kar »sestavlja« človeka. Ste vedeli, da je človeško telo zgrajeno iz približno 50 trilijonov mikroskopsko majhnih gradnikov, ki se imenujejo celice, ali da človek v enem dnevu vdihne približno 20.000-krat? V notranjosti slikovno bogate knjige je šest posebnih hologramskih slik, ki spreminjajo obliko, dodan pa je še velik 3D-plakat človeškega telesa. Zabavno raziskovanje vam želimo. > **RENATE RUGELJ**

3D plakat iz knjige

Teologija telesa za mlade

Jason in Crystalina Evert,
Brian Butler
prevod: Eva Markovič ... [et al.]
Družina, 2012, m. v., 218 str., 23 €

Čeprav pričujoča knjiga s podnaslovom *Odkrij Božji načrt za ljubezen in življenje* uči odnosa do spolnosti, ljubezni in telesa z gledišča katoliške vere, so razmišljanja, ki jih spodbuja s praktičnimi navodili in nalogami, lahko koristno vodilo tudi tistim najstnikom in njihovim staršem, katerih prepričanja se sicer oddaljujejo od naukov omenjene veroizpovedi. Učbenik skuša s svežim, sodobnim pristopom na način, ki je mladim blizu, razložiti globlji pomen povezanosti duhovne in telesne ljubezni ter jih spodbuditi, da se v ljubezenske odnose spuščajo s primerno mero spoštovanja do sebe in drugega. Na naukih papeža Janeza Pavla II. temelječa knjiga se pri tem ne izogiba sodobnih pojavov, kot so odkrito seksualna besedila priljubljenih popevk, niti aktualnih problematik, kot je homoseksualnost, ki jih sicer tako razne verske institucije kot tudi mnogi bolj zadržani posamezniki radi pometajo pod predpražnik. > **AJDA JANOVSKY**

Lepo vedenje za mizo; Lepo vedenje v javnosti

Viktorija Muha
A–knjiga, A–soft, zbirka Lepo vedenje,
2012, t. v., 26 str., 13,90 € (vsaka)

Poučna zbirka, ki pomaga pri oblikovanju vrednot, prinaša dve novi knjigi, ki bosta petletnikom (in gotovo tudi starejšim otrokom) slikovito in jedrnatost predstavili nekaj temeljnih pravil obnašanja med obroki in v javnosti. Pravilna uporaba pribora in prtička, zmernost pri polnjenju krožnika in lepo vedenje bodo polepšali obed vsem navzočim za mizo. Čim pogostejša uporaba magičnih besed (hvala, prosim in oprostite), potrpežljivost v vrsti in spoštljiv odnos do starejših in ljudi iz okolice pa so sploh primerne večine tako za otroke kot odrasle. > **RENATE RUGELJ**

Branje za otroke

Pojdi z menoj/ Here We Go Round Slovenia

izbor: Blaž Pucihar; ilustracije: Damijan Stepančič
Okaši, 2012, t. v., 54 str., 37,90 €

Pestrost slovenskega ljudskega pesništva se odlikava v številnih knjižnih izdajah in zvočnih posnetkih, s pričujočim projektom pa smo dobili prav posebno združeno izdajo (knjiga in CD sta v slovenskem in angleškem jeziku), ki ima praktično in uporabno zasnovano, hkrati pa je dovolj avtentična, da ohranja narečja in izvornost zapisanih melodij. Avtor izbora, Blaž Pucihar, je premišljeno sestavil šopek 18 pesmi, ki bralca in poslušalca popeljejo iz »razgibane gorenjske pokrajine prek širokih štajerskih voda do valovite Bele krajine in trdega kraškega kamna« je zapisala Dušica Kuna- ver, ki na koncu čudovito ilustrirane knjige, predstavi tudi zgodbe posameznih pesmi in njihove odlike. Večino pesmi seveda poznamo, a njihova interpretacija je osvežena in oplemenitena, za kar gre zasluga odličnim zborom, vokalnim skupinam in instrumentalistom. > RENATE RUGELJ

Hrestač

Geraldine McCaughrean
ilustracije: Kristina Swarner
prevod: Živa Hren

Tehniška založba Slovenije, 2012, t. v., 20 str., 19,99 €

Znamenita baletna predstava, ki že desetletja razveseljuje otroke po vsem svetu (na sporedu tudi v ljubljanski Operi), je še enkrat zaživela v knjižni obliki, tokrat na še bolj izviren način v razkošnih pravljicnih prizorih. Kot premikajoče gledališče se pred mladimi bralci razvija zgodba o Klarinem polomljenem vojaku, ki se na božični večer spremeni v lepega princa in jo na krilih belega laboda popelje v Deželo slaščic, kjer deklenco okronajo za princeso sladkosti. Kaj se zgodi, ko se zbudi iz sladkega spanca, pa gotovo že veste ... > RENATE RUGELJ

Božična knjiga

Aleksander N. Afanasjev ... [et al.]
ilustracije: Jindřich Čapek ... [et al.];
prevod: Stana Anželj ... [et al.]

Sanje, zbirka Sanje, 2012, t. v., 480 str., 29,95 €

Trinajst praznično navdahnjenih zgodb, ki so jih zapisali velikani pravljicnih besed in veliki mojstri pripovedništva (Afanasjev, Andersen, brata Grimm, Čapek, London, Henry, Puškin, Bulgakov, Tolstoj itn.), je zbranih v čudovito ilustrirani obsežni knjigi pravljic, primerni za mlade in odrasle. Med branjem se potopimo v pravljicni svet ruskih ljudskih pripovedk, čarobno nemško mitologijo in poetiko, napete, pustolovske zgodbe, duhovite angleške pripovedi z močnim socialnim podtonom, francoske grenko-sladke zgodbe itd. Nekatere pripovedke poznamo že od prej, druge beremo prvič, vse pa so tako odlično pregnetene (in prelite v lepo slovenščino), da jih v tem predbožičnem času lahko beremo (in si jih ogledujemo) vedno znova. > RENATE RUGELJ

Zverinice prijateljice

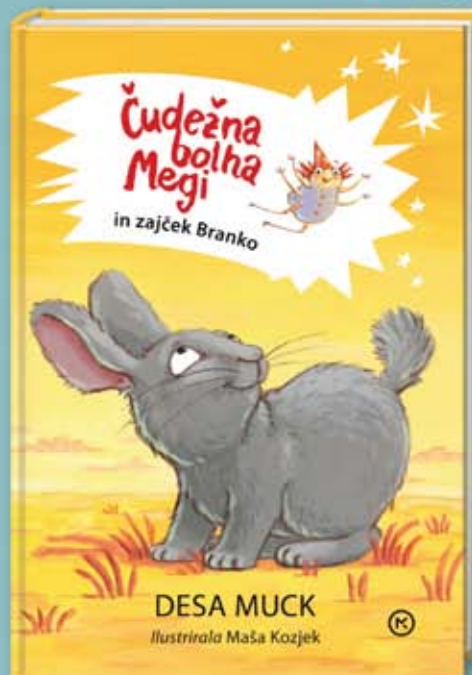
Matjaž Pikalo; ilustracije: Cosimo Miorelli
Kulturno društvo Ivan Trinko,
zbirka Koderjana, 2012, m. v., 80 str.

Duet knjižice in zgoščenke prinaša otroške pesmi, predstavljene v slovenskem in italijanskem jeziku, nekatere od njih pa so tudi uglasbene. Uvertura v zbirko sicer ni pesniška, ampak likovna, saj jo sestavljajo čudovite risbe Cosima Miorellija, ki prikazujejo Topolovo, v katerem je Pikalo črpal navdih za svoje pesmi. Nato se pred bralcem razgrnejo pesnikove dogodivščine, v katerih srečuje različne živali in se z njimi zapleta v nepredvidljive življenjske situacije. Pesmim gre očitati le tu in tam neizvirne rime, ki pa toliko bolj delujejo v svoji glasbeni različici. > TINA Š. PETROVIČ

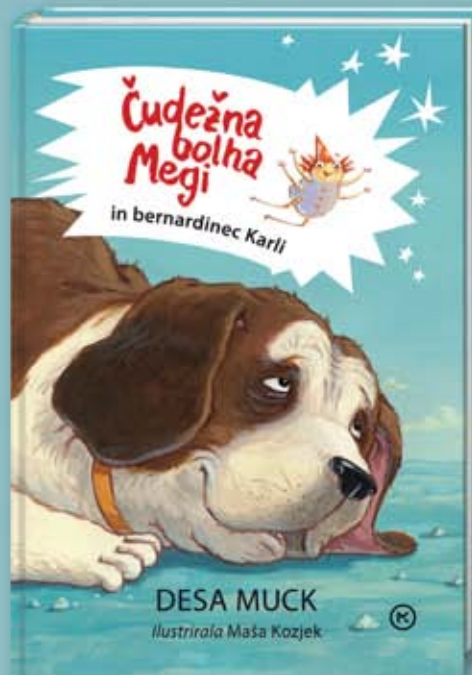
Nova zbirka Dese Muck

Megi je mega!

Prihaja Megi, čudežna bolha, ki poskrbi, da vse živali najdejo ljubeč in topel dom.

Najprej bo pomagala zajčku Branku in bernardincu Karlju.

Zbirka Čudežna bolha Megi je namenjena otrokom od petega leta dalje in njihovim staršem.

Najhitreje do knjig:

v knjigarnah www.emka.si o8o 12 05

Letni naročniki Delovih edicij prejmejo več!

- do 25 % popusta na letno naročnino oziroma dodatne ugodnosti glede na izbrano edicijo
- zjamčeno ceno vse leto*
- brezplačno dostavo časopisa in revij na vaš dom

+ MOŽNOST NAKUPA
Samsungovih aparatov
po najnižjih cenah

SAMSUNG

Samsung
GALAXY S III mini

Vaša cena 339 EUR

PRIHRANEK
60 EUR**

Samsung
GALAXY Tab 2

Vaša cena 309 EUR

PRIHRANEK
40 EUR**

Samsung
GALAXY Ace

Vaša cena 189 EUR

PRIHRANEK
30 EUR**

Samsung
GALAXY Pocket

Vaša cena 99 EUR

PRIHRANEK
15 EUR**

Ponudba velja za edicije:

DELO **neDELO**

**SLOVENSKE
NOVICE**

**DELO
DE
FACTO**

ONAPLUS

DELOINDOM+

**fit
polet**

Pokličite ali pišite še danes in poslali vam bomo predračun
za plačilo vaše izbrane edicije.

☎ 080 11 99

✉ narocnine@delo.si

Ponudba zajema aparate: Samsung Galaxy S III mini (I8190), Samsung Galaxy Tab 2 10.1 Wi-Fi 16 GB (P5110), Samsung Galaxy Ace (S5830i), Samsung Galaxy Pocket (S5300). Ponudba velja za obstoječe in nove naročnike, ki bodo plačali letno naročnino za leto 2013 po predračunu do vključno 31.12.2012. Naročnino je potrebno plačati do roka, ki je označen na predračunu. V primeru kasnejšega plačila se naročnina prične s prvim dnevom v naslednjem mesecu po prejemu plačila. Specifikacije aparatov ter splošne pogoje ponudbe si lahko ogledate na spletni strani www.delo.si/ponudba-samsung.

* Cena je zjamčena za plačila do 31. 12. 2012. V primeru kasnejših plačil se cena lahko spremeni.

** Prihranek je izračunan glede na ocenjeno MPC ceno na slovenskem trgu.

Lepe punce lepo bruhajo

Asja Hrvatin

Mladinska knjiga, zbirka Odisej, 2012, t. v., 272 str., 27,95 €

Komaj 21-letna avtorica Asja Hrvatin, ki je leta 2008 navdušila s prvencem *Od RTM do WTF*, se vrača z novo udarno zgodbo iz življenja mladih. Tokrat je v središču pozornosti ganljive pripovedi bulimija, v katere začarani krog je ujeta glavna junakinja. Ta, ne da bi vedela zakaj, zamuja tako lepe kot tudi tragične življenjske dogodke, saj se njen vsakdan vrti okoli ene same reči: bruhanja. V osupljivo pristno podanih razmišljanjih najstnice o njeni intimni stiski, ki se mešajo v zgodbo, bralec odkriva zapleteno mrežo notranjih vzgibov, zaradi katerih motnja hranjenja v junakinjinem življenju sčasoma zasenči celo tako pomembne reči, kot so odnosi s sestro, mamo, prijateljico. Roman *Lepe punce lepo bruhajo* je rahločutna pripoved o stiski sodobne mladostnice, ki bralca nemudoma osvoji, ga prevzame in ne izpuusti iz rok, vse dokler se mu ne uspe prebiti prav do zadnje strani, na kateri navsezadnje postane jasno, kdo bo zmagal v neusmiljeni bitki, junakinja, tako živo orisana, da mu že po prvih nekaj straneh postane kot prijateljica, ali okrutna bolezen, s katero se bori. Branje, ki bo veliko dalo tako tistim, ki jih zanima problematika motenj hranjenja, kot tudi knjižnim moljem, željnim kakovostnih, močnih mladinskih zgodb. > **AJDA JANOVSKY**

Ej, moje ime je Polleke

Guus Kuijer

ilustracije: Alice Hoogstad

prevod: Mateja Seliškar Kenda

Miš, 2012, t. v., 100 str., 22,95 €

V peti (zadnji) knjigi navihana Polleke pogreša Mimoena, afriškega prijatelja, ki ji v težavnih časih pomaga iskati odgovore na najstniška vprašanja. Skupaj z babico pogrešata pokojnega dedka in Consuela, njena mehiška prijateljica pa pogreša svojo deželo. Radovednost ji tudi tokrat ne da miru in zato veliko razmišlja o kulturah in navadah svojih prijateljev, ki so precej drugačne od nizozemskih in še vedno, kljub svoji bistrosti, čisto malo verjame tudi v čudeže, saj jih ima komaj trinajst. Kot vedno resno in zabavno branje hkrati. > **RENATE RUGELJ**

Ključ; Zojini metulji ; Kaj boš, ko boš velika?; Zadeva N. N. N.

Emi Vega

Društvo skupina mladih za osebnostno rast in zdravo življenje, zbirka Vodnarji, 2012, m. v., 56, 136, 80 in 144 str., 7,90, 14,90, 9,90 in 14,90 €

Ključ je domišljijsko potovanje po svetovih, v katerih grozijo kolonializem, suše ali poplave, ki vodi do vprašanja o bistvu in o tem, kaj lahko naredimo za boljši svet. Na klopi v parku sedi nenavadno dekle, hrani potepuške mačke, poslušaj njihove zgodbe in jih predajaj tistim, ki jih morajo slišati. Knjiga je prejela nagrado na natečaju Schwanenstadt. V *Kaj boš, ko boš velika?* trinajstletna Bibi preživlja zares slab dan, ko se nenadoma znajde v čudnem svetu, kjer je vse mogoče in po katerem potuje skozi ogledala. Njeno zanimivo duhovno popotovanje je spleteno okoli vprašanja, kaj bo, ko odraste; in ko si zna iskreno odgovoriti nanj, nastopi čas za odrešitev in nov začetek. *Zadeva N. N. N.* govori o Doru, posebnem junaku, ki se v času mature odpravi v divjino, da bi tam skozi iniciacijski obred, kakršnega so poznala starodavna ljudstva, odkril svoje poslanstvo. Dogodivščina ga seveda spremeni, obogati njegove izkušnje in predenj postavi nova življenjska vprašanja; tako se na koncu tudi njegova prihodnost zasmeji do ušes! Zadnja knjiga, *Zojini metulji*, vsebinsko in sporočilno sklence zbirko, ki se ukvarja s transcendentnim »obdobjem vodnarja«. Zdaj je čas za transformacijo človeštva – nemara kar v čudovite metulje ... > **TINA Š. PETROVIČ**

knjige založbe
Sodobnost International,
ki so v letu 2012 prejele znak
Zlata hruška

nominacija
za večernico
2011

najlepša
knjiga 2011
in nominacija za
izvirno slovensko
slikanico 2011

nagrada
Goldener
Bücherwurm

distribucija
Aurora AS

Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig 2012

Kristina Picco

Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo je skupaj s strokovnimi sodelavci tudi letos, že 40. leto zapored, pripravila Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig, ki prinaša pregled knjižne produkcije za mladino iz leta 2011.

Naslov letošnjega Preglednega in priporočilnega seznama je samo na videz enigmatičen, v naslovu se namreč skrivajo raznolika, tako dobra kot odlična branja mladinskih knjig iz leta 2011, ki so nam narekovala vodilno temo ali rdečo nit – družbeni problem, ki razkriva položaj mladih znotraj sodobnih »družbenih iger«, katerih pravila (algoritme) določa generacija odraslih.

Naslov *Algoritem arene* skuša tako opozoriti na zanimivo optiko mladinske književnosti, ki odstira v zadnjem času, tako v svetu kot tudi pri nas, vse bolj dramatičen in zaskrbljujoč problem sodobne mlade generacije: po eni strani njeno odvečnost, izgubljenost in brezizhodnost, v katerih so mladi žrtve družbenih iger odraslih, po drugi strani pa njihovo postopno prebujanje k uporništvu in iskanju novih vrednot, ki zorijo v odločitvah, da se takšnim igrarjem zavestno odpovedo in si zamislijo drugačne.

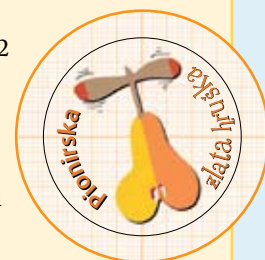
V priročniku je predstavljenih 1181 naslovov knjig v slovenskem jeziku (izvirnih in prevedenih) za otroke in mladino, ki so izšli leta 2011 (Od teh smo jih za ocenjevanje odbrali 981, iz ocenjevanja smo izločili ustvarjalnost otrok, različne didaktične projekte, učbenike, šolske literarne projekte itd.). Produkcija knjig je glede na leto 2010 (1003 naslovi) za kar slabih 18 % večja, ob tem pa ni zanemarljivo dejstvo, da je tudi delež kakovostnih knjig glede na leto 2010 občutno večji; v letu 2010 je bila le dobra tretjina knjig uvrščena med t. i. priporočene knjige (odlično, zelo dobro in dobro), v letu 2011 pa se je ta delež povzpela na dobrih 40 %. V letu 2011 je tudi delež zlatih hrušk večji, najboljše iz pretekle sezone tako predstavljajo kar 10 % celotne produkcije (v letu 2010 le slabih 7 %). Ob *zlatih hruškah* velja letos posebej opozoriti na veliko število *zlatih* ponatisov, novih in prenovljenih izdaj (t. i. *zimzelenk*). Teh je 47, kar predstavlja slabih 40 % vseh *zlatih hrušk* (v letu 2011 jih je 119). Pojav kaže na to, da založbe v teh časih stavijo na tržno že preverjene izdaje ter se zanašajo na različne vrste recikliranja starih vsebin iz novimi in prenovljenimi izdajami ter ponatisi.

Priročnik in z njim znak *zlata hruška* se tudi letošnje leto predstavlja na slovenskem knjižnem sejmu. Organizatorjem sejma je uspelo zagotoviti finančna sredstva za izdajo čekov za branje; vrednost čeka je 2 EUR in je namenjen udeležencem organiziranih skupin osnovnošolske mladine v Šolskem knjigosledu. Knjižni naslovi, upravičeni do nakupa s čekom za branje, so le tisti, ki so nosilci oznake *zlata hruška*.

Med dobrimi knjigami je uredniški odbor Priročnika za leto 2012 podelil znak *zlata hruška* naslednjim knjižnim izdajam:

Zlate hruške 2012 – NOVOSTI

- AMBJØRNSSEN, Ingvar: Samson & Roberto. 2
- AMMANITI, Niccolo: Jaz in ti
- ASHER, Jay: Trinajst razlogov
- BAUER, Jana: Groznovilca v hudi hosti
- BEDNARSKI, Piotr: Modrikasti sneg
- BENEDICTUS, David: Poletje v stoletni hosti
- BOYNE, John: Nace gre od doma
- BOYNE, John: Upor na ladji Bounty
- BURNIE, David: Drevo
- CALABRESI, Linda: Človeško telo
- DENNIS-BRYAN, Kim: Konji
- DONALDSON, Julia: Hiška, majhna kot miška
- DONALDSON, Julia: Najprisrčnejši velikan
- DYER, Alan: Zvezda
- ERŽEN, Saša: Tista o bolhah
- FIAMMINGO, Raphaël: Življenje Marie Curie
- GARDNER, Sally: Rdeča ogrlica
- GEDA, Fabio: V morju so krokodili
- GEHRMANN, Katja: Medved in mali
- GLEITZMAN, Morris: Nekoč
- GLEITZMAN, Morris: Potem
- GOOBIE, Beth: Punca, ki nekaj velja
- GRIMM, Jacob in Wilhelm: Najlepše pravljice
- HAMMERSCHMITT, Marcus: Yrdang
- HARDESTY, Von: Letenje
- HARTNETT, Sonya: O dečku
- HAVUKAINEN, Aino in TOIVONEN, Sami: Tine in Bine
- HERGÉ: Koks na krovu
- HERGÉ: Primadonini dragulji
- HERGÉ: Tintin v Tibetu
- HERGÉ: Zadeva Sončnica
- Hudičeva volna
- Indijanske pravljice in bajke
- KREITZ, Isabel: Pikica in Tonček
- KUIJER, Guus: Čez obzorje z vetrom na morje
- LE GUIN, Ursula K.: Tehanu
- LEE, Suzy: Val
- LEVOY, Myron: Čarovnica s Četrte ulice in druge povesti
- MANČEK, Marjan: Hribci kremeniti
- MARTIN, J. P.: Stric
- MOERS, Walter: Vreščji mojster
- MOGIL, H. Michael in LEVINE, Barbara G.: Nevarno vreme
- MURPHY, Glenn: Izumi

- NESS, Patrick: Na begu
- PILKEY, Dav: Prigode Uka in Glaka
- Pojemo, pojemo 4
- PRAPROTNIK ZUPANČIČ, Lilijana: Žuželčji zakaji
- PREGI, Slavko: Radovedne pravljice
- PROCHÁZKOVÁ, Iva: Goli
- SEDGWICK, Marcus: Poplava in podočnik
- SIMINOVICH, Lorena: Radi imamo sadje
- SMITH, David Julian: Če bi bil svet vasica
- STANTON, Andy: Gospod Gnilec in goblini
- STANTON, Andy: Gospod Gnilec in kristala moči
- STANTON, Andy: Gospod Gnilec in petični piškot
- STANTON, Andy: Gravžarije gospoda Gnileca
- STEELE, Philip: Vlaki
- STEPANČIČ, Lucija in Damijan: Kako so videli svet
- SVĚŘÁK, Zdeněk: Gospod Klobasnik in gospod Špila
- SVETINA, Peter: Čudežni prstan
- ŠTAMPE ŽMAVC, Bina: Svilnate rime
- Tek skozi čas
- TIMM, Uwe: Dirkalni pujs Rudi Rilec
- TRNOVŠEK, Tadej: Zaklad pisarja Bernarda
- TULLET, Hervé: Pritisni tukaj
- UNENGE, Johan: Moje vzporedno življenje
- VEZJAK, Boris: Sokratov pojmovnik za mlade
- WATTERSON, Bill: Nekaj pod posteljo se slini
- Za devetimi gorami
- Zlata ptica
- ZUPAN, Dim: Hektor in zrela hruška
- ZUPAN, Vitomil: Pravljica o črnem šejku z rdečo rožo

Zlate hruške 2012 – ZIMZELENKE (ponatisi, nove in prenovljene izdaje)

- BOYNE, John: Deček v črtasti pižami
- ČERNEJ, Anica: Hi, konjiček
- Čudežni vrt: zgodbe in pesmi s podobami Jelke Reichmann
- DUŠA, Irena: Seksikon
- FRANK, Anne: Dnevnik Ane Frank
- GAIMAN, Neil: Pokopališka knjiga
- GOSCINNY, René: Nikec
- GRAFENAUER, Niko: Pedenjped
- GRIMM, Jacob; Grimm, Wilhelm: Janko in Metka
- GRIMM, Jacob; Grimm, Wilhelm: Rdeča kapica
- GRIMM, Jacob; Grimm, Wilhelm: Volk in sedem kozličkov
- KOSOVEL, Srečko: Medvedki sladkosnedki
- KOVAČ, Polonca: Težave in sporočila psička Pačja
- KOVAČIČ, Lojze: Zgodbe iz mesta Rič-Rač in od drugod
- KOVIČ, Kajetan: Maček Muri
- KOVIČ, Kajetan: Moj prijatelj Piki Jakob
- KOVIČ, Kajetan: Pajacek in punčka
- KOVIČ, Kajetan: Zlata ladja
- KOVIČ, Kajetan: Zmaj Diredaj
- LEVSTIK, Fran: Kdo je napravil Vidku srajčico
- LONG, John A.: Dinozavri
- MAKAROVICH, Svetlana: Gal v galeriji
- MAKAROVICH, Svetlana: Pekarna Mišmaš
- MAKAROVICH, Svetlana: Pod medvedovim dežnikom
- MILČINSKI, Fran: Kako so si Butalci omislili pamet
- MLAKAR, Ida: Kako sta Bibi in Gusti sipala srečo
- Mojca Pokrajculja: koroška pripovedka
- MUCK, Desa: Blazno resno o šoli
- MUCK, Desa: Blazno resno zadeti
- MUSTER, Miki: Miki: zbirka Miki Muster. 1, 1952-1955
- MUSTER, Miki: Miki: zbirka Miki Muster. 4, 1959-1961
- MUSTER, Miki: Miki: zbirka Miki Muster. 5, 1961-1963
- MUSTER, Miki: Miki: zbirka Miki Muster. 6, 1963-1965

- PEČJAK, Vid: Drejček in trije Maršovčki
- PEROCI, Ela: Muca Copatarica
- PILKEY, Dav: Kapitan Gatnik in napad govorečih stranišč
- PILKEY, Dav: Prigode kapitana Gatnika
- Pravljice [izbrala in prevedla Kristina Brenkova]
- ROZMAN, Andrej: Izbrane Rozine v akciji: pesmi za odrasle od 13. leta naprej
- SELIŠKAR, Tone: Bratovščina Sinjega galeba
- SILVERSTEIN, Shel: Drevo ima srce
- Tisoč in ena noč
- TOLKIEN, J. R. R.: Hobit ali Tja in spet nazaj
- VALJAVEC, Matija: Pastir
- VANDOT, Josip: Kekec in Pehta
- VOGLAR, Mira: Biba buba baja
- Zlata Čebelica: najlepših petdeset

Priznanje zlata hruška je priznanje Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo, MKL. S priznanjem želi Pionirska opozoriti na pomembnost in kompleksnost založniškega mojstrstva, od katerega je odvisna knjižna kultura nekega jezika, posredno pa tudi bralna kultura nekega naroda.

Priznanje, izpeljano iz znaka *zlata hruška*, s katerim Pionirska promovira dobre mladinske knjige, je bilo prvič podeljeno leta 2010, in sicer v treh kategorijah; za kategorijo prevedene mladinske leposlovne novosti priznanje podeljuje skupaj s Slovensko sekcijo IBBY.

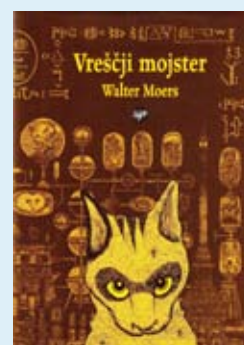
Za izjemen založniški dosežek so podeljena priznanja *zlata hruška* 2012 naslednjim knjigam:

- Hribci kremeniti / avtor stripov Marjan Maček. Ljubljana: Forum, 2011. (Zbirka Minimundus) (Posebna izdaja revije Stripburger). / v kategoriji izvirne slovenske mladinske leposlovne novosti
- Vreščji mojster / Walter Moers. Prev. Stana Anželj. Ljubljana: Sanje, 2011. (Zbirka Sanje. Roman). / v kategoriji prevedene mladinske leposlovne novosti
- Kako so videli svet / Lucija in Damijan Stepančič. Ilustr. Damijan Stepančič. Dob pri Domžalah: Miš, 2011. / v kategoriji izvirne slovenske mladinske poučne novosti.

Slavnostna podelitev priznanj bo na prazniku zlatih hrušk, ki bo 12. 12. 2012, ob 10. uri, v MKL, Knjižnici Otona Župančiča, Kersnikova 2, dvorana v 3. nadstropju.

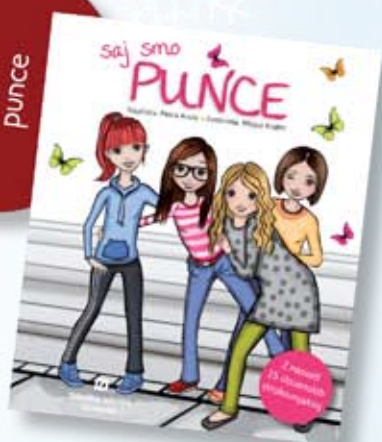
Izdelava priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig zahteva veliko branja, premisleka in uredniškega časa, zato priročnik izide skoraj leto dni pozneje. Za premostitev tega razkoraka smo v Pionirski pripravili **Knjigometer** (www.mklj.si/index.php/projekti/nacionalni-projekti/knjigometer), kjer ponujamo sprotne razvrščanje novosti na dve zelo poenostavljeni skupini (priporočamo / ne priporočamo), hkrati pa si pridržujemo pravico, da svoje odločitve do izida priročnika po potrebi popravimo.

Algoritem arene, priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig 2012, lahko naročite po faksu na številko 01 600 13 32 ali na e-naslov pionirska@mklj.si. Za več informacij pokličite na 01 600 13 38. Priročniki iz preteklih let so dostopni na: <http://www.mklj.si/index.php/digitalna-knjiznica/priporocilni-seznami/120-pregledni-in-priporocilni-seznami-za-mlade>.

Novo pri Tehniški založbi Slovenije

Najboljša
knjiga za
punce

Najboljša
knjiga za
kratkorošerije

www.tzs.si
narocila@tzs.si

Tehniška založba
Slovenije

MODRA ŠTEVILKA

080 17 90

Nadaljevanje
uspešnice Če bi
konji govorili avtorice
Cherry Hill

Ideje
za božično
okraševanje

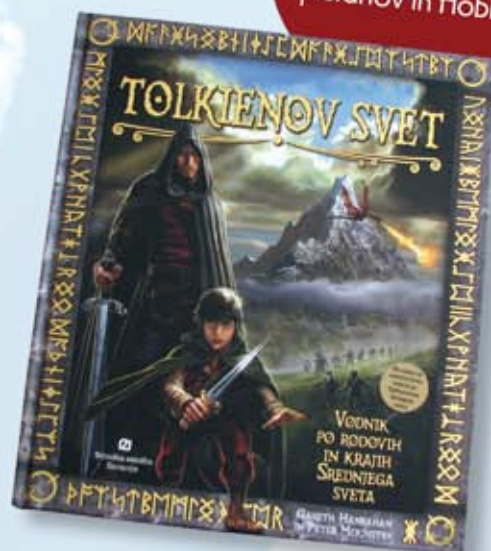
Najlepše
ideje za
ustvarjanje v
zimskem času

Noro drugačna
načela za
prodoren uspeh

Obvezno
branje za vse
ljubitelje Gospodarja
prstanov in Hobita

Za najmlajše

Kako se vrtijo ure

Kajetan Kovič

ilustracije: Jelka Reichman

Mladinska knjiga, zbirka Sončnica, 2012, t. v., 272 str., 29,95 €, JAK

Bibliografija Kovičeve pripovedne proze se šteje na prste dveh rok in poezije je še za eno roko, ampak zbirke, ki so nastale v skoraj petdesetih letih njegovega ustvarjanja so kakor najlepši dragulji v otroških knjižnih izdajah. *Moj prijatelj Piki Jakob*, *Maček Muri*, *Zmaj Drendaj* in *Zlata Ladja* so z ilustracijami Jelke Reichman kmalu po prvem izidu postale knjižne klasike, literarni junaki njegovih del pa so že zdavnaj prerasli prvotno formo in se zapisali v spomin mnogih generacij. Veseli smo, da najboljše med zgodbami lahko ponovno najdemo tudi v pričujočem zborniku izbranih del. Obvezna klasika za mlade in mlade po srcu. > RENATE RUGELJ

Pikasta sreča

Simona Kopinšek

ilustracije: Aleš Pogorevčnik

Skrivnost, 2012, t. v., 40 str., 17,90 €

Vsestranska ustvarjalka, pesnica, pisateljica, pravljíčarka in performerka je pripravila novo poučno zgodbo o nesrečni pikapolonici Poloni, ki si bolj kot vse želi biti podobna svojim prijateljicam in imeti vsaj kakšno piko na hrbtu. Žalostna se skriva med senčnimi listi in sanjari o pikah, vse dokler je metuljčica Suzana ne prepriča, da poskusi leteti in tedaj, tedaj se izkaže ... > RENATE RUGELJ

Winnie patroljira; Winnie skoči v vodo; Winnie telovadi; Winnijin veliki ulov

Laura Owen

ilustracije: Korky Paul

prevod: Anja Kokalj

Skrivnost, 2012, m. v., 96 str., 8,99 € (vsaka)

Mladi bralci že dobro poznajo zabavno in svoje glavo čarovnico, ki je v prejšnjih zgodbah komaj ukrotila letečo preprogo in poletela v veselje na piknik, na rojstnodnevni zabavi pa začarala vse svoje prijatelje. No, Winnie je še vedno v akciji, tokrat se potaplja v morskih valovih, lovi resnično veliko ribo in s telovadbo poskuša izgubiti odvečne kilograme. Res zabavno branje se vam obeta v štirih novih zgodbah. > RENATE RUGELJ

Pravljica o medvedku in punčki

Bina Štampe Žmavc; ilustracije: Kristina Krhin

Miš, 2012, t. v., 36 str., 24,95 €

V veliki hiši živi samota in v prvem nadstropju ji družbo delata medvedek in punčka, ki se ponoči njenega zvenčanja bojita in ga preganjata s petjem uspavank. Ko že skoraj zaspita, ju prestrašijo maček in sova in temen oblak, toda na pomoč priskočijo luna, klavir ter radio, ki jima pove pravljico za lahko noč o medvedku in punčki. Prikupno zgodbo za otroke, »ki jim nihče ni nikoli povedal pravljice«, spremljajo nežne ilustracije Kristine Krhin. Avtorica, prejemnica številnih priznanj za otroško in mladinsko književnost, je še enkrat pokazala svoje spretnosti! > VESNA PARADIŽ

Makalonca

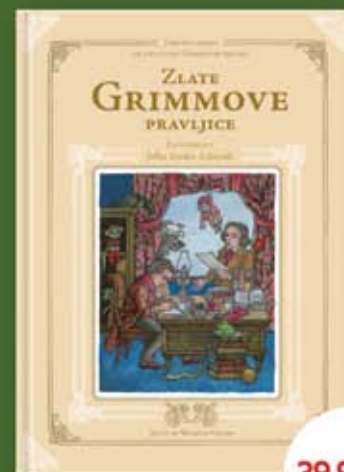
Fran Saleški Finžgar; priredba: Eka Vogelnik; fotografije: Žiga Koritnik

Miš, 2012, t. v., 24 str., 23,95 €

Makalonca je Fran Saleški Finžgar v mladosti slišal pripovedovati med pastirji v planinah in jo nato leta 1944 tudi zapisal. To ljudsko pripoved, katere korenine segajo v srednji vek, pa tudi k pravljicam arabske *Tisoč in ene noči* ter celo na Kitajsko, je Finžgar »udomačil« v zgodbo o petem kraljevem sinu Petrusu in cesarjevi hčeri Makalonci, ki po pravljličnih zgodah in nezgodah doživita srečen konec. Zgodbo je v pričujoči izdaji priredila Eka Vogelnik, privlačna knjižica pa namesto ilustracij vsebuje fotografije lutkovne predstave *Makalonca* Lutkovnega gledališča Ljubljana. > VESNA PARADIŽ

22,95€

39,90 €

Po darilo,
nasvet in nasmeh
v Mladinsko knjigo.

Knjiga in moje življenje

piše: *Ali Žerdin*

Pisanje knjige je triatlon!

Pred slabima dvema desetletjema sem obiskal človeka, za katerega sem bil utemeljeno prepričan, da je najboljši. Da najbolj natančno razume, kako lahko novinar napiše knjigo. Človek, ki sem ga obiskal, je imel s tem precej izkušenj. Napisal je lepo vrsto knjig, v katerih je lucidno seciral družbo, o kateri je pisal, v besedilih pa je prepletal slikovite zgodbe in poglobljene analize. Ko se je zdelo, da besedilo postaja naporno, ga je zrahljal z anekdotami. Ko se je zdelo, da besedilo postaja ohlapno, preveč pripovedno, ga je nemudoma armiral z zgodovinsko analizo.

Janez Stanič, moj sogovornik, je desetletja veljal za največjega slovenskega poznavalca Sovjetske zveze, Vzhodne Evrope, komunističnega režima in tudi procesov, ki so režim spodjedli. Ko sva se pogovarjala, je bil založnik, s pisanjem pa se je ukvarjal vedno manj. Njegovo navodilo je bilo kratko, preprosto in jasno. „Ko pišeš članek, ni tako zelo hudo, če se bo čez teden dni izkazalo, da so poante napačne. Če pa pišeš knjigo, je to zelo nerodno. Če se pisanja že lotevaš, piši tako, da ti čez deset let, ko bo knjigo v roke vzel naključni bralec, ne bo nerodno.“

Med novinarskim delom in pisanjem knjig ob pasteh, na katere me je opozoril pokojni Janez Stanič, obstaja še nekaj razlik. Pisanje članka za časopis se začne z dogodkom, za opis konteksta pa navadno zmanjka prostora. Pri pisanju knjige sicer ne moreš zanemariti dogodkov, a dogodki so le za bralčevu oko prijetni uvodi, s katerimi razlagaš in pojasnjuješ kontekst. Ko je konteksta preveč in ko ta postaja naporen, moraš poiskati dogodek, ki smiselno nadaljuje orisani kontekst. In ta dogodek se mora smiselno dopolnjevati z novim, razširjenim kontekstom.

Pisanje časopisnih člankov je tek na kratke proge. Zajameš zrak, se zapodiš in že si pri koncu. Prebereš še enkrat, odvrzameš, kar je odveč. In objaviš. Pisanje za tednik – to s krajšimi presledki počnem dobri dve desetletji – je tek na srednje proge. Pisanje knjige je triatlon. Tek na dolge proge, med katerim moraš tudi plavati in kolesariti. Če tudi se tek na sto metrov občutno razlikuje od maratona, je sestavljen iz podobnih korakov. Dogodek ni atom, ki se ga ne bi dalo cepiti. No, tudi atome se da cepiti. A dogodki so še bolj „cepljivi“. Sestavljeni so iz množice podatkov. In pri pisanju kratkega časopisnega poročila ali pisanju knjige se vse začne s podatkom. Edino vprašanje je, kako te podatke organizirati. Podatki, iz katerih je sestavljen novinarski članek, so enostavna molekula. Podatki, iz katerih je sestavljena knjiga, so bolj zapletena snov. Ne podcenjujem kolegov, ki se ukvarjajo z enostavnimi molekulami. Včasih je potreben izjemen napor, da rekonstruiráš povezave, ki so molekularne. Tisto, kar zapleta življenje avtorjem knjig, je vprašanje, kako organizirati množico podatkov, ki je včasih nepregledno velika.

Umberto Eco je nekje zapisal, da mora človek, ki se loti pisanja diplomske naloge, najprej kupiti čevlje. Čevlje lahko tudi odvrže, v škaflo za čevlje pa naj zloga listke, na katerih so v smiselnem zaporedju

zapisane ustrezne definicije, dejstva, podatki ideje. Ko je škaflo polna, je le stvar časa, da zapiske organiziraš v nov format.

Moja škaflo za čevlje se je včasih imenovala Paradox, danes se imenuje Access, v obeh primerih pa gre za zmogljive in enostavne računalniške programe, ki omogočajo skladiščenje, razvrščanje in analizo podatkov. Če rečem, da je pisanje knjige kot triatlon, je prvi, plavalni del discipline namenjen zbiranju podatkov. Ko sem pisal Omrežje moči, sem v skladišče štirikrat zapored vnesel podatke o 250 podjetjih in vsakič znova o 1100 osebah, ki so povezane s podjetji. Nič pretirano ustvarjalnega ni pri tem opravilu. Odpreti je treba 250 letnih poročil podjetij, 250-krat je potrebno pogledati v Ajpesov katalog gospodarskih družb, za dobrih 1100 oseb je treba vsakič znova pognati Google in preveriti, v kakšnih kontekstih se oseba pojavlja ... In podatke vnašati v škaflo za čevlje ali Paradox ali Access ...

Ko je skladišče polno, sledi drugi del triatlona. Obdelava podatkov. Analiza. Med pisanjem Omrežja moči sem pognal program Pajek, plod slovenskega akademskega znanja. Pajek posamezne enote poveže v smiselno zaporedje in razvozla skrite vzorce omrežja.

In potem tretji del, pisanje. Pisanje in branje. Branje in črtanje. Črtanje in dopolnjevanje. Organizirani gmoti podatkov je treba dati smisel. In smislu je treba dati berljivost.

In ko je vsega konec, razmislim, ali besedilo ustreza navodilu Janeza Staniča. Mi bo čez deset let nerodno?

Ali Žerdin, novinar in urednik, se je z novinarstvom ukvarjal že kot študent sociologije na Fakulteti za družbene vede. Sodeloval je s časopisom Tribuna, Radiem Študent in tednikom Mladina. Pozneje, po letu 1990, ko se je posvetil predvsem analizi in komentiranju slovenske notranje politike, je bil novinar in namestnik odgovornega urednika tednika Mladina, zatem pa urednik priloge Objektiv in odgovorni urednik časnika Dnevnik. Leta 2008 je prejel nagrado Društva novinarjev Slovenije. Od leta 2010 je urednik Sobotne priloge Dela. Pred kratkim mu je izšla dobro sprejeta in aktualna knjiga Omrežje moči (več o knjigi na strani 43).

PRIHAJA INTEGRALNA VERZIJA IN REFERENČNA ŠTUDIJA ZGODOVINA FILMA NA SLOVENSKEM

Zdenko Vrdlovec
ZGODOVINA FILMA NA
SLOVENSKEM 1896–2011
obseg knjige: ca. 850 strani
Cena po izidu: 33,80 €
Mehka vezava z zavihki
Ilustrirana in opremljena s kazali

Prednaročniška akcija!

Cena do konca leta 2012:
24,90 € + knjižno darilo iz izbora

Prednaročniška cena do konca
februarja 2013: **24,90 €**

Naročila: po telefonu: 01/520 18 39 • po e-pošti: bukla-urednistvo@umco.si • na spletni strani: www.bukla.si • UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana

21 let celjske založbe Mavrica

NOVOSTI!

180 strani, 13,7cm x 21,5 cm, broširano.

Martin Weber uspešno zdravi vrhunske športnike. Pri 51 letih je odkril svoj dar, da vidi in zaznava energijo. Njegova intuicija mu omogoča, da pomaga ljudem aktivirati njihove samozdravilne moči.

Martinu ne gre za to, da bi se boril proti boleznim, ampak za ohranjanje in aktiviranje zdravja. Sem sodi celoten človek z njegovim okoljem, odnosi, razmišljanji in občutji.

Martin Weber bralkam in bralcem predstavlja veliko praktičnih primerov iz njegove dolgoletne prakse z vrhunskimi športniki, ki jim je kot energijski terapevt in vizionar pomagal pri ozdravitvi. Ta knjiga nas pripelje korak bližje k razumevanju resničnih mehanizmov, ki delujejo v vsakem človeku.

Krepitev telesa, duha in duše

Nova velika uspešnica avtorjev Johanne Paungger in Thomasa Poppeja (napisala sta svetovno uspešnico Vse ob pravem času)!

Ohranjanje zdravja in ozdravitev – z lastnimi silami, z vnovičnim odkrivanjem neposredne izkušnje stvari, ki vplivajo na zdravje; knjiga kaže pot do zdravega, izpolnjenega življenja. Ta pot se opira na prastaro in kljub temu brezčasno poznavanje naravnih zakonitosti in ritmov, ki smo jih že pozabili ali pa jih zanemarjamo.

Vplivi luninih ritmov in umetnost za delovanje ob pravem času • Zdrava prehrana, telesni ritmi in zdravo bivališče • Sile miselnega sveta in vplivi vseh omenjenih dejavnikov na telo, duha in dušo.

Lunini koledarji do leta 2014.

304 strani, 12,5cm x 18,2 cm, broširano.

Bili ste zdravi – dokler niste prišli k zdravniku

Če vas bo ob branju te knjige zmrazilo, nikar ne hitite k zdravniku. To bo normalen odziv na vsebino te knjige, ki nosi pomenljiv podnaslov **Priročnik za samoobrambo**.

Farmacija in zdravstvo v **družnem jurišu na zdravega človeka**. Tu se da najbolj zaslужiti.

Holesterol, visok pritisk, sladkor v krvi, itd. Zlate jame za farmacevtsko industrijo. Da o raznih cepljenjih niti ne govorimo.

260 strani, 13,5cm x 21,5 cm, broširano.

Kdo bi si mislil, da 21 let mine tako hitro!

Doživeli smo nekaj razočaranj, a prijetnih presenečenj in trenutkov je bilo veliko več.

Najlepši od vsega so trenutki spoznanja, da si naredil nekaj dobrega, koristnega, potrditve tega s strani zadovoljnih kupcev. Telefonski klic ali pisna pohvala ali zahvala v slogu:

»Gospod, vaše knjige so neprecenljive.«

Ali pa: »Če ne bi bilo vaše knjige (gospa je govorila o knjigi »Zdravje iz Božje lekarne«), bi mene danes več ne bilo med živimi.«

Ali pa: »Prosim, če mi pošljete koledarje za knjigo »Vse ob pravem času«. Ni dneva, ko v tej knjigi ne bi iskala koristnih nasvetov.«

Spoštovane bralke in bralci, brez pretiravanja vam lahko povem, da me ob takih sporočilih spreletava prijeten srh po telesu.

Hvala vsem za podporo v minulih enaindvajsetih letih našega delovanja.

Marjan Furlan

26. natis v slovenščini!

Svetovna uspešnica, prevedena že v **23 jezikov**.

Dragoceni napotki in izkušnje za uporabo zdravilnih zelišč pri najrazličnejših tegobah in boleznih.

108 strani, 20x30cm, trda vezava

POSEBNO POGAVLJE O ŠVEDSKI GRENČICI.
KNJIGA ZA VSAKO DRUŽINO!

11. natis v slovenščini!

Avtor iz lastnih izkušenj zagotavlja, da organizem ob daljšem postu lahko sam uniči rakaste tvorbe.

KNJIGA JE PREVEDENA ŽE V 7 JEZIKOV!

160 strani, 12x16 cm, broširana vezava.

6. natis v slovenščini!

Christopher J. Hammond:
4 Diete za 4 krvne skupine

Zdravje gre skozi želodec... in kri!

Recepti in tabele z najbolj primernimi živili za posamezno krvno skupino.

ZA ZDRAVJE IN VITKO LINIJO!

96 str., 18x20 cm, trda vezava, barvno.

12. natis v slovenščini!

Prva knjiga na svetu, ki daje celovite nasvete za uporabo luninih ritmov!

Lunine ritme lahko koristno uporabite v vsakdanjem življenju:

za nego telesa, striženje las in nohtov, v gospodinjstvu, pri delu na vrtu, polju, v gozdu, itd.

Priloženi so lunini koledarji do leta 2014.

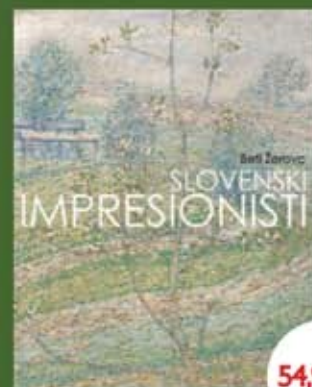
213 strani, 16 x 22 cm, trda vezava.

22,95 €

49,96 €

54,96 €

19,95 €

16,95 €

29,95 €

Po darilo, nasvet in nasmeh v Mladinsko knjigo.